ISSN 1300 - 0241

ASKERÎ TARİH BELGELERİ *Dergisi*

OCAK 1995 Yıl: 44 Sayı: 99

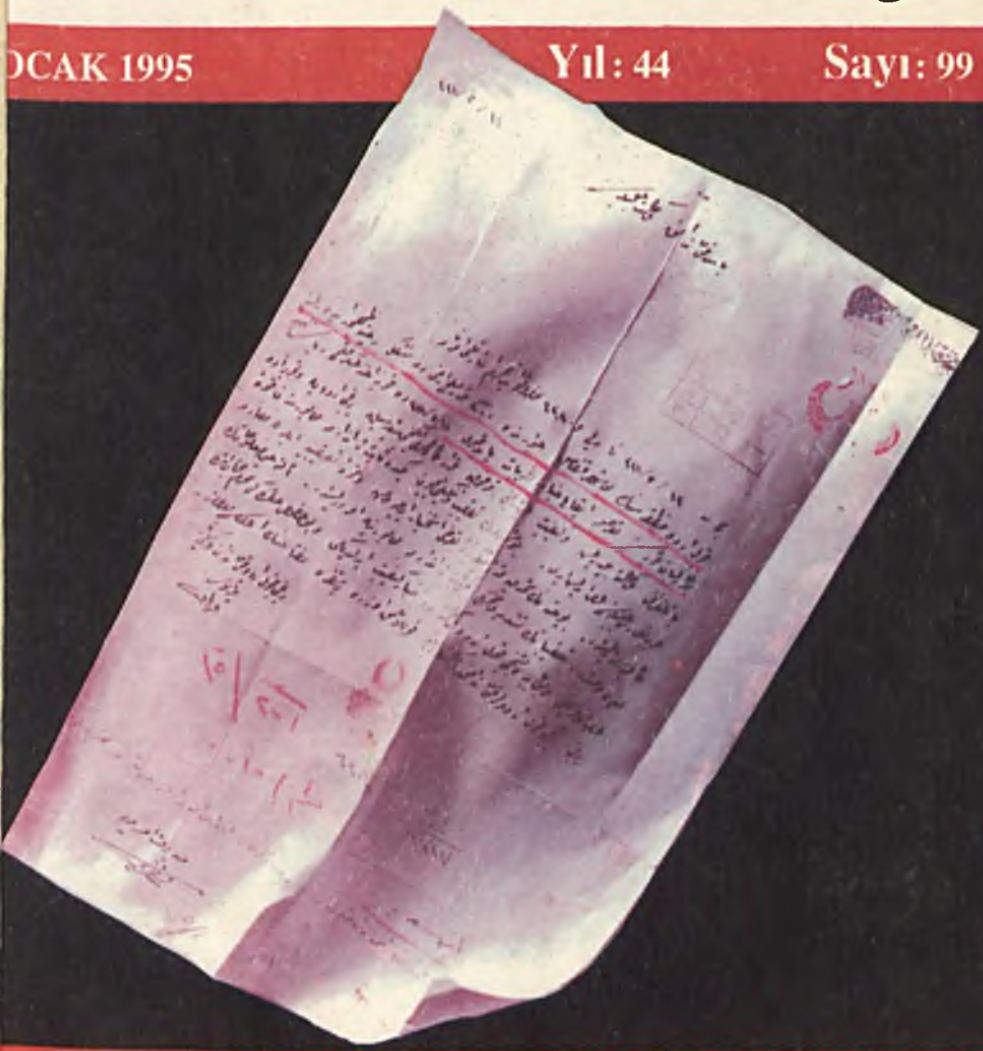

Gnkur. Askerî Tarih ve Stratejik Etüt Bşk.

TARİH YAZMAK, TARİH YAPMAK KADAR MÜHİMDİR. YAZAN, YAPANA SADIK KALMAZSA, DEĞİŞMEYEN HAKİKAT İNSANLIĞI ŞAŞIRTACAK BİR MAHİYET ALIR.

ATATÜRK

ASKERÎ TARİH BELGELERİ DERGİSİ

OCAK 1995 YIL : 44 SAYI : 99

BALKAN HARBİ

GNKUR ATASE BSK.
KÜTÜPHANESİ
Giriş T : 21.4.95
Kayıt No : 08861

Gnkur. Askeri Tarih ve Stratejik Etüt Başkanlığı Yayınları

Gnkur. Basımevi
ANKARA

ISSN 1300 - 0241

GENELKURMAY BASIMEVİ
YAYIN NUMARASI : '95/11

SUNUŞ

Genelkurmay Askerî Tarih ve Stratejik Etüt Başkanlığı Arşivi'ndeki belgelerden derlenen, "Osmanlı İmparatorluğu'nun Balkan Harbi'ne Girişi ve Bulgarlarla Yaptığı Muharebeleri" kapsayan Askerî Tarih Belgeleri Dergisi'nin 99 ncu Sayısı'nı yayımlamış bulunuyoruz.

Balkan Harbi'ne çok güç şartlar içinde giren Osmanlı İmparatorluğu, Bulgaristan, Yunanistan, Sırbistan ve Karadağ ile savaşmak zorunda kaldı. Bulgaristan'la yaptığı savaşta Türk kuvvetleri yenilgiye uğradı ve düzensiz olarak Çatalca hattına kadar çekildi. Böylece Bulgarlar İstanbul'a kadar yaklaşmış oldu.

Yakın tarihimizin önemli bir noktasına ışık tutması amacıyla hazırlanan bu eser, Genelkurmay Askerî Tarih ve Stratejik Etüt Başkanlığı Arşivi'ndeki belgelerden Tarih Uzmanı Hülya ÖZKAN, Tarih Uzmanı Gülhan BARLAS tarafından seçilip bu günkü yazıya çevrilerek yayıma hazırlanmıştır.

Cumhur ASPARUK
Hv.Plt.Korgeneral
Gnkur.ATASE Başkanı

ÖN SÖZ

Balkan Savaşı'nın nedenleri, Ayastefanos ve Berlin Antlaşmalarına kadar dayanır. Ayastefanos Antlaşması ile Makedonya Bulgaristan'a verilmiş, Sırbistan bağımsızlığını kazanarak topraklarını genişletmeye başlamıştı. Bu antlaşma ile Osmanlı İmparatorluğu'nun zararına büyüyen Balkan devletleri, Berlin Antlaşması ile kazandıkları yerleri kısmen kaybetmişler ve bu antlaşmadan sonra tekrar ayaklanmaya başlamışlardır. Esasen ne Ayastefanos ve ne de Berlin Antlaşmaları Balkan milletlerinin sınırsız tutkularını önleyebilmişti. Her birinin gerçekleştirmek istediği bir millî amaç vardı. Örneğin; Yunanlılar, Karadeniz, Adriyatik denizi ile Yunan denizi arasındaki toprakları, Ege adalarını, Akdeniz kıyılarını, İstanbul ve Anadolu'yu içine alacak bir doğu imparatorluğu kurmak sevdasındaydı. Sırplar, XIV. yüzyılda yaşadıkları topraklara göz dikmişlerdi. O zaman bu topraklar Tuna'dan Korent kanalına, Ege denizinden Adriyatik kıyılarına kadar uzanmakta ve eski Sırbistan'ı meydana getirmekteydi. Bulgarlar, Trakya'da ve Misya'da ve Makedonya'da yaşayan bütün halkın Bulgar olduğunu ve bunlar arasında etnik bir sınır çizilemeyeceğini ve Bulgarların Balkanlar'da yaşayan bütün milletlerin özünü meydana getirdiğini iddia ederek dinsel ve siyasal bir birlik için uğraşmaya inatla devam edeceklerini söylüyorlardı.

Çok farklı amaçları olan Balkan devletlerinin bir blok olarak birleşmeleri hayli zor olmuştur. Bu birleşmenin oluşmasında dış kışkırtmaların da etkisi büyüktür. Örneğin; Akdeniz'e inmek, Boğazlara yerleşmek ve Orta Doğu üzerinde egemen olmak isteyen Rusya, bu konuda çok etkin bir rol oynamıştır.

Bütün bu gelişmelerde Avusturya - Macaristan İmparatorluğu'nun Balkanlar'daki genişleme faaliyetlerinin bir sonucu olarak Bosna - Hersek'i işgal etmeleri, önemli bir dönüm noktası olmuştur. Avusturya'nın ilhakı Rusya'yı Balkan Slâvlarını birleştirmek suretiyle Avusturya yayılmasına karşı koymaya sevk ettiği kadar, Balkanlar'ın Slâv devletlerini de aralarındaki anlaşmazlıkları giderek birleşmeye ve Avusturya'nın yayılmasını önlemeye ve Balkanlar'da geri kalan Osmanlı topraklarını paylaşmaya götürmüştür.

Balkan devletlerinin birleşmesi, oldukça uzun çalışmalar sonucu olmuştur. Daha önce de belirtildiği gibi bu çalışmalarda en etkin rolü Rusya oynamıştır. 1909'dan itibaren Rus Dışişleri Bakanı İzvolski gizli olarak Bulgaristan ve Sırbistan'ı Avusturya'ya karşı bir ittifaka teşvik için çalışmalara başladı. Ancak bu iş o kadar kolay değildi. Çünkü Makedonya meselesinde Sırplar ve Bulgarların anlaşması imkânsız gibi görülüyordu. Bulgarlar, Makedonya'nın tamamıyla kendilerine verilmesini istiyor, Sırplar da hiçbir şey vermeye yanaşmıyordu. 1910'da İzvolski'nin halefi olan Sazanov büyük gayretler sonucu bu iki milletin arasını buldu ve 13 Mart 1912'de Sırbistan ile Bulgaristan arasında Dostluk ve Karşılıklı Yardım Antlaşması imzalandı. Buna ekli gizli protokole göre, Osmanlı İmparatorluğu'nda karşılıklar çıkar ve Balkanlar'daki statüko tehlikeye düşerse, iki devlet Rusya'ya da haber vererek gerekli önlemleri birlikte alacaklardı.

Osmanlı İmparatorluğu'ndan ele geçirecekleri toprakları da aralarında paylaşacaklardı. Bu anlaşmayı Yunanistan'ın Bulgaristan'la yaptığı Osmanlı Saldırısına Karşı Savunma Antlaşması izlemiştir (19 Mayıs 1912). Karadağ'da Yenipazar Sancağı ve İşkodra'nın kendisine verileceği vaadi ile 1912 Ağustosunda birliğe katılınca, Osmanlı Devleti'ne karşı birleşen devletlerin sayısı dörde yükseldi.

Balkan devletleri, İtalya ile savaşan Osmanlı İmparatorluğu'nun içinde bulunduğu güçlüklerden yararlanarak bir an önce harekete geçmek için Makedonya'da karşılıklar çıkarmaya başladılar. İlk önce Karadağ sınır anlaşmazlığını öne sürüp Osmanlı İmparatorluğu'na savaş açtı (Bkz. Belge No: 2684). Sırbistan ile Bulgaristan da birkaç gün sonra Osmanlı Hükûmeti'ne verdikleri bir nota ile Rumeli'ye özerklik tanınmasını ve Balkanlar'daki Osmanlı eyaletlerinin milliyetlere göre yeniden düzenlenmesini istemişlerdir. Bu nota kapsamını, devletin iç işlerine karışma ve millî gururu zedeler nitelikte gören Osmanlı İmparatorluğu notaya karşılık vermedi; Balkan devletleriyle siyasî ilişkiyi keserek elçilerini geri çağırdı (Bkz. Belge No: 2687, 2686).

19 Eylül'de seferberlik ilân etmesine rağmen gerekli hazırlıkları tamamlayamayan Osmanlı İmparatorluğu 16 Ekim 1912'de taarruz emrini verdi (Bkz. Belge No: 2687).

Bu savaşta Doğu Ordusu Bulgarlara karşı savaşacaktı. Ancak çeşitli güçlükler karşısında Doğu Ordusu "Birinci Doğu Ordusu" ve "İkinci Doğu Ordusu" olmak üzere ikiye ayrıldı. Birinci Doğu Ordusu'na Abdullah Paşa, İkinci Doğu Ordusu'na Hamdi Paşa tayin edildi (Bkz. Belge No: 2706). Alınan önlemlere rağmen Doğu Ordusu kısa zamanda bozguna uğradı. Ekim 1912 sonlarında Lüleburgaz'a çekilen ordu, burada Bulgarlarla yaptığı ikinci bir muharebeyi de kaybedince Çatalca hattına kadar çekildi (Bkz. Belge No: 2710, 2715, 2716, 2720).

Padişah, bu geri çekilmenin ordunun moralini bozmaması için orduya şöyle bir mesaj göndermiştir; "... Ordumuzun düşman hücumlarına karşı Allah'ın yardımıyla gösterdiği sebat ve mukavemet benimle beraber bütün Osmanlıları sevindirmiştir. Vatanı kurtarmak için gösterdiğiniz hizmet ve gayret bu gün düşmanın ayakları altında çiğnenen mülkümüzü vaktiyle kanları pahasına ele geçirmiş olan ecdadımızın savaş meydanında yatan şehitlerinin ruhunu şad eyleyecektir. Padişahınızın ve bütün milletin kalbi sizinle beraberdir" (Bkz. Belge No: 2724).

Asım BIYIK
Öğ.Alb.
1.As.T.Krl.Bşk.

İÇİNDEKİLER

NO	BELGENİN TARİHİ	ÖZETİ
2680	1 Ekim 1912	Harbiye Nazırı Nazım Bey'in I nci Ordu Müfettişi Abdullah Paşa'ya, Rumeli'de harp ihtimaline karşı seferberlik ilân edildiğini bildiren yazısı.
2681	3 Ekim 1912	Harbiye Nazırı namına Müsteşar Fuat Bey'in İzmir Nizamiye Kolordu Komutanlığı'na seferberlik ilân edilmiş olmasından dolayı, I nci Ordu Müfettişliği'nden alınacak emre göre hareket edilmesini isteyen emri.
2682	5/6 Ekim 1912	Harbiye Nazırı Nazım Bey'in Rumeli Doğu Ordusu Komutanlığı'na Balkan ülkelerinin çok yakında harp ilân edileceğini, bu nedenle gerekli askerî tedbirlerin bir an önce alınması gerektiğini bildiren emri.
2683	6 Ekim 1912	I nci Ordu Müfettişliği'nin 4 ncü Kolordu Komutanlığı'na Bulgarların Edirne tarafından harekâta başlayacaklarının anlaşıldığını bildiren yazısı.
2684	8 Ekim 1912	Padişah V nci Mehmet Reşat'ın Karadağ Hükûmeti'nin Osmanlı İmparatorluğu'na harp ilân etmesi nedeniyle Çetine maslahat güzarının derhal İstanbul'a dönmesini ve düşmana şiddetle karşılık vermesini isteyen emri.
2685	13 Ekim 1912	Genelkurmay Dairesi'nin, Rumeli Doğu Ordusu Komutanlığı'na düşmanın muhtemel bir saldırısı hâlinde Edirne üzerinden düşmana şiddetle karşılık verilebilmesi için gerekli hazırlıkların şimdiden yapılmasının uygun olacağını bildiren yazısı.
2686	14 Ekim 1912	Doğu Ordusu Kurmay Başkanı'nın İzmir'deki 6 nci Redif Müfettişliğine Müretteb 2 nci Redif Kolordusu'nun lağvedilmesi nedeniyle bu kolordu tümenlerinin hangi kolordulara katılacaklarını bildiren yazısı.
2687	16 Ekim 1912	Osmanlı Ordusu Başkomutanlığı'nın, Rumeli Doğu ve Batı Orduları Komutanlıklarına Bulgaristan ve Sırbistan hükûmetleriyle ilişkilerin tamamen kesildiğini bu nedenle genel taarruza gecikmeden başlanması gerektiğini bildiren emri.
2688	16/17 Ekim 1912	Osmanlı Ordusu Başkomutanlığı'nın Lüleburgaz'daki Doğu Ordusu ve Selânik'teki Batı Ordusu Komutanlıklarına Balkan devletlerinin vermiş oldukları notanın iç işlerimize müdahale sayılması nedeniyle bu devletlere karşı ordularımızın taarruza başlamalarını bildiren emri.

NO	BELGENİN TARİHİ	ÖZETİ
2689	17 Ekim 1912	Lüleburgaz Doğu Ordusu komutanının düşmana karşı süratle taarruza başlanacağını, bu nedenle de birliklerin alacakları vaziyetleri bildiren 1 numaralı ordu emri.
2690	18 Ekim 1912	Rumeli Doğu Ordusu Başkomutanlığı'nın, Babaeski'deki II nci Kolordu Komutanlığı'na, düşmanın muhtemel bir taarruzuna karşı birliklerin tutacakları hatları bildiren emri.
2691	18 Ekim 1912	I nci Ordu Müfettişliği'nin İstanbul'a birliklerin bulundukları hatları bildiren yazısı.
2692	19 Ekim 1912	I nci Ordu Müfettişliği'nin Başkomutanlık'a birliklerin hangi hatlarda olduklarını bildiren yazısı.
2693	19 Ekim 1912	3 ncü Kolordu komutanının, Doğu Ordusu Komutanlığı'na, kolordunun bulunduğu vaziyet hakkındaki durum değerlendirmesi ile ilgili yazısı.
2694	20 Ekim 1912	Doğu Ordusu başkomutanının Bulgarların Küçükoluk, Hacıdanişment ve Vaysal'ın güneyinden ilerlemesi nedeniyle birliklerin almaları gereken vaziyeti bildiren ordu emri.
2695	22/23 Ekim 1912	2 nci Kolordu Komutanlığı'nın Doğu Ordusu Komutanlığı'na kolordunun vaziyetini ve bulunduğu hatları bildiren 6 numaralı raporu.
2696	22/23 Ekim 1912	2 nci Kolordu Komutanlığı'nın Doğu Ordusu Komutanlığı'na Kiremitli'nin 4 ncü Tümen tarafından ele geçirildiğini ve düşmanın buradan çekilmeye başladığını bildiren yazısı.
2697	27 Ekim 1912	Osmanlı Ordusu Başkomutanlığı'nın hükûmete 9 Ekim'de meydana gelen muharebede düzensizliğe uğrayarak geri çekilen Doğu Ordusu'nun Vize-Lüleburgaz hattında toplanmaya çalıştığını bildiren yazısı.
2698	27 Ekim 1912	Osmanlı Ordusu Başkomutanlığı'nın hükûmete, ordunun Kırkkilise'den geri çekilişi esnasında burada terk edilen bir kısım topların kurtarılamadığını fakat yolda kalan bir kısım topların kurtarılmaya çalışıldığını bildiren yazısı.
2699	27 Ekim 1912	Çerkezköy Başkomutanlığı'nın Doğu Ordusu Komutanlığı'na 2 nci Kolordu ile 17 nci Kolordu arasında yer değişimi yapılacağını bildiren yazısı.
2700	27/28 Ekim 1912	Osmanlı Ordusu Başkomutanlığı'nın Harbiye Nezareti'ne, Rumeli Doğu Ordusu'nun Kırkkilise'nin kuzeyinde meydana gelen muharebede epeyce zedelendiğini, bu nedenle bu ordunun bir an önce düzenlenmesi gerektiğini bildiren yazısı.

NO	BELGENİN TARİHİ	ÖZETİ
2701	28 Ekim 1912	Başkomutan vekilinin Çorlu'daki Doğu Ordusu Komutanlığı'na 1, 2, 3 ve 17 nci Kolorduların birlikte hareket etmeleri gerektiğini bildiren emri.
2702	28 Ekim 1912	Başkomutan vekilinin, Vize'deki 3 ncü Kolordu Komutanı Mahmut Muhtar Paşa'ya düşman kuvvetlerinin Dölen, ve Kilya istikametinde ilerlemeleri nedeniyle alınması gereken tedbirleri bildiren emri.
2703	28 Ekim 1912	Genel Komutanlık'tan, Çerkesköyü'ndeki Başkomutanlık Vekâleti'ne 3 ncü Kolordu'nun, 2 nci Kolordu'yla birlikte Çongara ve Pınarhisar istikametinde düşmana taarruz edeceğini bildiren emri.
2704	28/29 Ekim 1912	Başkomutan vekilinin, Vize'deki 3 ncü Kolordu Komutanı Mahmut Muhtar Paşa'ya 1, 2 ve 4 ncü Kolorduların Çongara-Karaağaç Türkbey Lüleburgaz hattında düşmanla muharebeye başladığını bildiren telgrafı.
2705	30 Ekim 1912	Padişah V nci Mehmet Reşat'ın, orduyu başarılarından dolayı tebrik eden fermanı.
2706	30 Ekim 1912	Başkomutan Vekili Nazım Bey'in Menzil Müfettişi Albay Suphi Bey'e Doğu Ordusu'nun Birinci ve İkinci Doğu Ordusu olmak üzere iki kısma ayrıldığını bildiren emri.
2707	30 Ekim 1912	Doğu Demir Yolları Askerî Komiserliği'nin Başkomutanlık Vekâleti'ne, Lüleburgaz istasyonu'nun Bulgarlar tarafından abluka altına alındığını bildiren yazısı.
2708	30/31 Ekim 1912	Başkomutan Vekili Nazım Bey'in Vize'deki 18 nci Kolordu Komutanlığı'na 17 nci ve 18 nci Kolorduların Pınarhisar civarındaki düşmana şiddetle taarruz etmelerini bildiren emri.
2709	31 Ekim 1912	Başkomutan Vekili Nazım Bey'in I ve II nci Doğu Orduları Komutanlıklarına Pınarhisar'daki düşman kuvvetlerinin püskürtüldüğünü bu nedenle birliklerin almaları gereken vaziyeti bildiren emri.
2710	31/1 Ekim-Kasım 1912	Osmanlı Ordusu Başkomutanlığı'nın hükûmete harbin cereyan şekli hakkında bilgi veren yazısı.
2711	1 Kasım 1912	I nci Kolordu kurmay başkanının Genelkurmay Başkanlığı'na, birliklerin bulundukları hatları ve durumlarını bildiren yazısı.
2712	1 Kasım 1912	Osmanlı Ordusu Başkomutanlığı'nın Vize'deki 2 nci Doğu Ordusu Komutanlığı'na 1 nci Doğu Ordusu'nun sol kanadının kuvvetli düşman süvarisi tarafından sıkıştırıldığını bildiren yazısı.

NO	BELGENİN TARİHİ	ÖZETİ
2713	1/2 Kasım 1912	Osmanlı Ordusu Başkomutanlığı'nın 1 nci Doğu Ordusu Komutanlığı'na birliklerin almaları gereken vaziyeti bildiren emri.
2714	1/2 Kasım 1912	Osmanlı Ordusu Başkomutanlığı'nın 1 nci Doğu Ordusu Komutanlığı'na 2 nci Doğu Ordusu'nun önemli bir başarı elde ettiğini bu nedenle 1 nci Doğu Ordusu'nun da onlara uygun hareket etmesini bildiren emri.
2715	2 Kasım 1912	Osmanlı Ordusu Başkomutanlığı'nın 1 ve 2 nci Doğu Ordusu Komutanlıklarına düşmanın Çorlu ile Karıştıran arasında ilerlediğini bu nedenle 1 ve 2 nci Doğu Ordularının Saray ve Karahasan köyü arasındaki sırtları işgal etmelerini bildiren emri.
2716	3 Kasım 1912	Osmanlı Ordusu Başkomutanlığı'nın, 1 nci ve 2 nci Doğu Orduları Komutanlıklarına ordunun Ergene hattından çekildikten sonra Çatalca hattını işgal edeceğini bildiren emri.
2717	2/3 Kasım 1912	2 nci Kolordu komutanının 1 nci Kolordu komutanına 2 nci Kolordu'nun durumu hakkında bilgi vermek için yazmış olduğu yazı.
2718	5 Kasım 1912	1 nci ve 2 nci Doğu Orduları Komutanlığı'nın Osmanlı Ordusu Başkomutanlığı'na Meclis ileri gelenlerinden Fuat Paşa'nın Hadımköyü'ne geldiğini bildiren telgrafı.
2719	6/7 Kasım 1912	Başkomutan Vekili Orgeneral Nazım Bey'in, 1 nci Doğu Ordusu Komutan Vekili Ahmet Abuk Paşa'ya düşmanın Ergene hattına ilerlediğini bu nedenle birliklerimizin gecikmeden Metalce hattına çekilmelerini bildiren emri.
2720	12 Kasım 1912	Başkomutanlık Vekâleti'nin 1 nci ve 2 nci Kolordu'nun savunacağı bölgelerin bir kısmının 1 nci Kolordu'nun savunma bölgesine dahil edildiğini bildiren emri.
2721	12 Kasım 1912	Osmanlı Ordusu Başkomutanlığı'nın, orduya, düşman ordusunun durumunu ve buna karşılık birliklerimizin bulunacakları mıntıkaları ve alacakları vaziyeti bildiren 3 numaralı ordu emri.
2722	13 Kasım 1912	Osmanlı Ordusu Başkomutanlığı'nın 3 ncü Kolordu Komutanlığı'na düşmanın taarruz edeceği asıl istikametin bilinmemesi nedeniyle kolordunun alması gereken tedbirleri bildiren emri.
2723	13 Kasım 1912	Başkomutan Vekili Orgeneral Nazım Bey'in 1 nci Kolordu Komutanlığı'na genel karargâhın Hadımköy Kurukavak Caddesi'nin kesişme yerine nakledileceğini bildiren telgrafı.
2724	17/18 Kasım 1912	Padişah V nci Mehmet Reşat'ın bütün orduya, düşmana karşı koymakta gösterdikleri başarıdan dolayı tebrik telgrafı.

BELGELER

Belge No : 2680

نخجوان روسی مقومی عبده پاشا حضرتلرینه

A	4-121
D	20
F	4

ضبط مال :

روم ایلی شرقی اردوسی قومانداننی عهده دارلرینه بالاراده سنیه حضرت پادشاهی توزیع بورلمسه دقوله اردو ده
باسه قومانداننی اعتماد اردوسی وسواری قومسی قومانداننه کذا ترمیم ایده پادشاهانه
قومانداننه اعتماد اردوسی وکندیلرینه تبلیغاته لازم ده بوصورتله اولدیغی بیان اولنور .

اوصطاق اساسیه نفاذ ایلیه

آبوهه
١٨ ل

حمید باشا

رومای شرقی اردوسی باسه قومانداننی

محمد حسان ابن محمد

Belge No : 2680

Birinci Ordu Müfettişi Abdullah Paşa Hazretlerine

Hulâsa-i meâl (Özet)

Rumeli'de harb vukûuna karşı bu gün umumî seferberlik ilân edilmiştir. Rumeli Şark (Doğu) Ordusu Başkumandanlığı uhde-i vâlâsına bâ-irâde-i seniyye (yüksek kumandanıza fermanla) hazret-i padişahî tevdi buyurulmuş (gönderilmiş) ve kolordu kumandanlıklarıyla ihtiyat ordusu ve süvâri fırkası (tümeni) kumandanlıklarıyla ihtiyat ordusu ve süvâri fırkası (tümeni) kumandanlığına keza ber mûcib-i irâde-i padişâhî (padişah emirleri gereği) tayin olunanların esâmisi leffedilmiş (isimleri eklenmiş) ve kendilerine tebligât-ı lâzimede (gerekli bildiride) bulunulmuş olduğu beyân olunur.

18 Eylül 328 (1 Ekim 1912) Harbiye Nazırı

Rumeli Şark Ordusu Başkumandanlığı

Arşiv No : 4-121
Klâsör No : 309
Dosya No : 6
Fihrist No : 4

Belge No : 2681

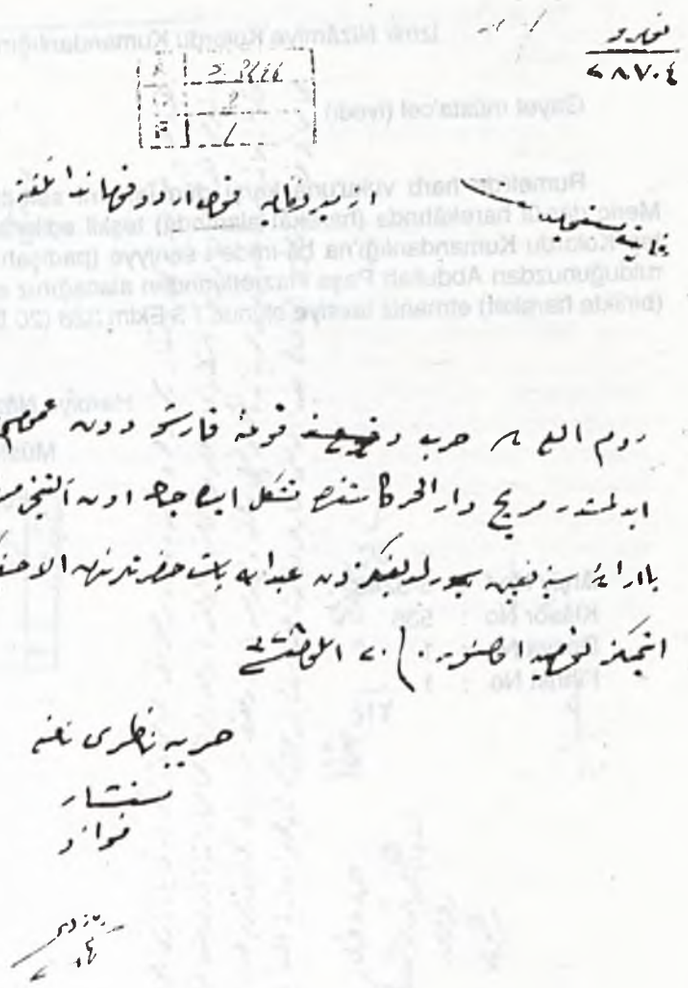

Belge No : 2681

Numro
28704

İzmir Nizâmiye Kolordu Kumandanlığına

Gayet müsta'cel (ivedi)

Rumeli'de harb vuku'una karşı dün umumî seferberlik ilân edilmiştir. Meriç dar-ül harekâtında (harekât alanında) teşkil edilecek On Altıncı Müretep Kolordu Kumandanlığı'na bâ-irâde-i seniyye (padişah emri ile) tayin buyrulduğunuzdan Abdullah Paşa Hazretlerinden alacağınız emre tevfik-i hareket (birlikte hareket) etmeniz tavsiye olunur. / 3 Ekim 328 (20 Eylül 1912)

Harbiye Nâzırı Namına
Müsteşar
Fuat

Arşiv No : 5-3246
Klâsör No : 536
Dosya No : 1
Fihrist No : 1

Belge No : 2682

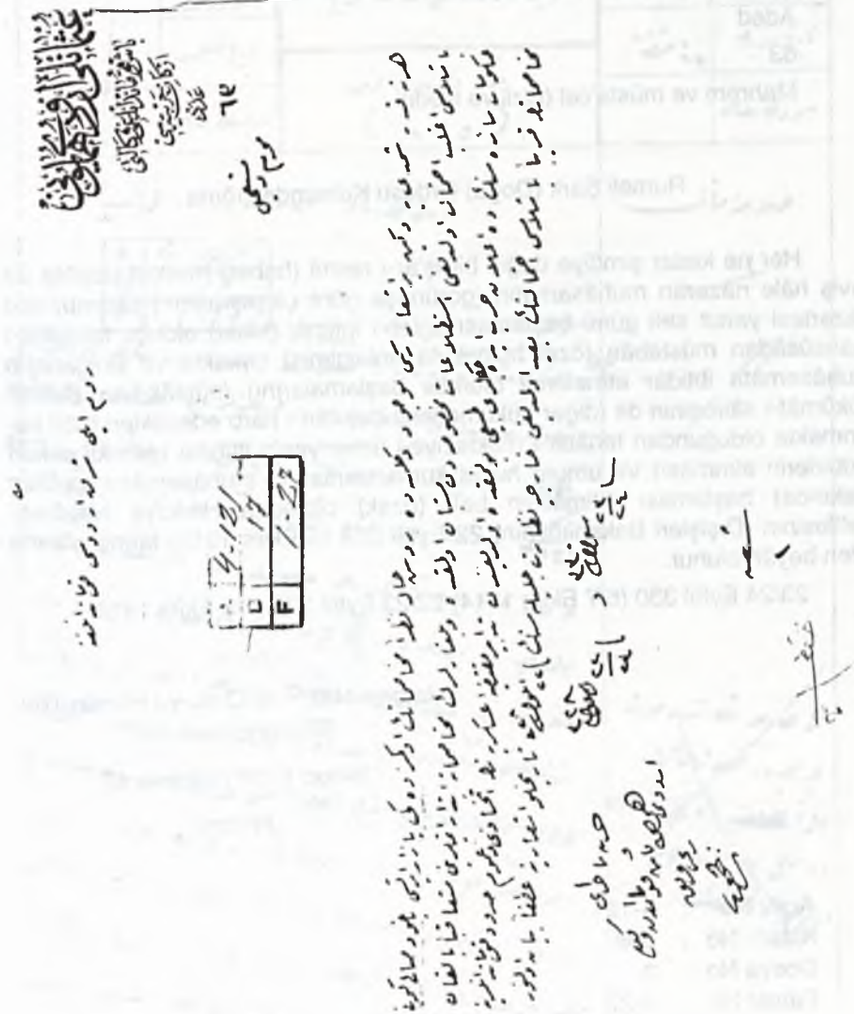

ATASE Kütüphanesi

Belge No : 2682

Osmanlı Ordu-yu Hümâyûnu
Başkumandanlığı Vekâleti
Erkân-ı Harbiyyesi (Kurmaylığı)
Aded
63
Mahrem ve müsta'cel (gizli ve ivedi)

Rumeli Şark (Doğu) Ordusu Kumandanlığına

Her ne kadar şimdiye değin bir iş'âr-ı resmî (haber) mevcut değilse de reviş hâle nazaran muhâsamâtın (görünüşe göre çarpışmanın) önümüzdeki pazartesi yahut salı günü başlaması agleb-i ihtimâl (olası) olduğu istidlâlât-ı mahsûsâdan müstebân (özel bulgularla anlaşılmış) olmakta ve Bulgarların muhâsemâta ibtidâr etmelerini (süratle başlamalarını) müteâkıben Balkan hükûmât-ı sâiresinin de (diğer hükûmetlerin de) ilân-ı harb edecekleri tabiî bulunmakta olduğundan tedâbir-i mukteziye-i askeriyenin ittihâzı (gerekli askerî tedbirlerin alınması) ve umum hudut kumandanlarına muhâsemâtın karîben (yakında) başlaması ihtimâlinin baît (uzak) olmadığı Hâriciye Nezâret-i Celîlesinin (Dışişleri Bakanlığı'nın) 22 Eylül 328 (5 Ekim 1912) tarihli iş'arına atfen beyân olunur.

23/24 Eylül 330 (6/7 Ekim 1914) 22/23 Eylül 328 (5/6 Ekim 1912)

Harbiye Nâzırı ve Ordu-yu Hümâyu'nu
Kumandan Vekili

Birinci Ferik (Orgeneral)

Nazmi

Arşiv No : 4-121
Klâsör No : 308
Dosya No : 3
Fihrist No : 1-27

Belge No : 2683

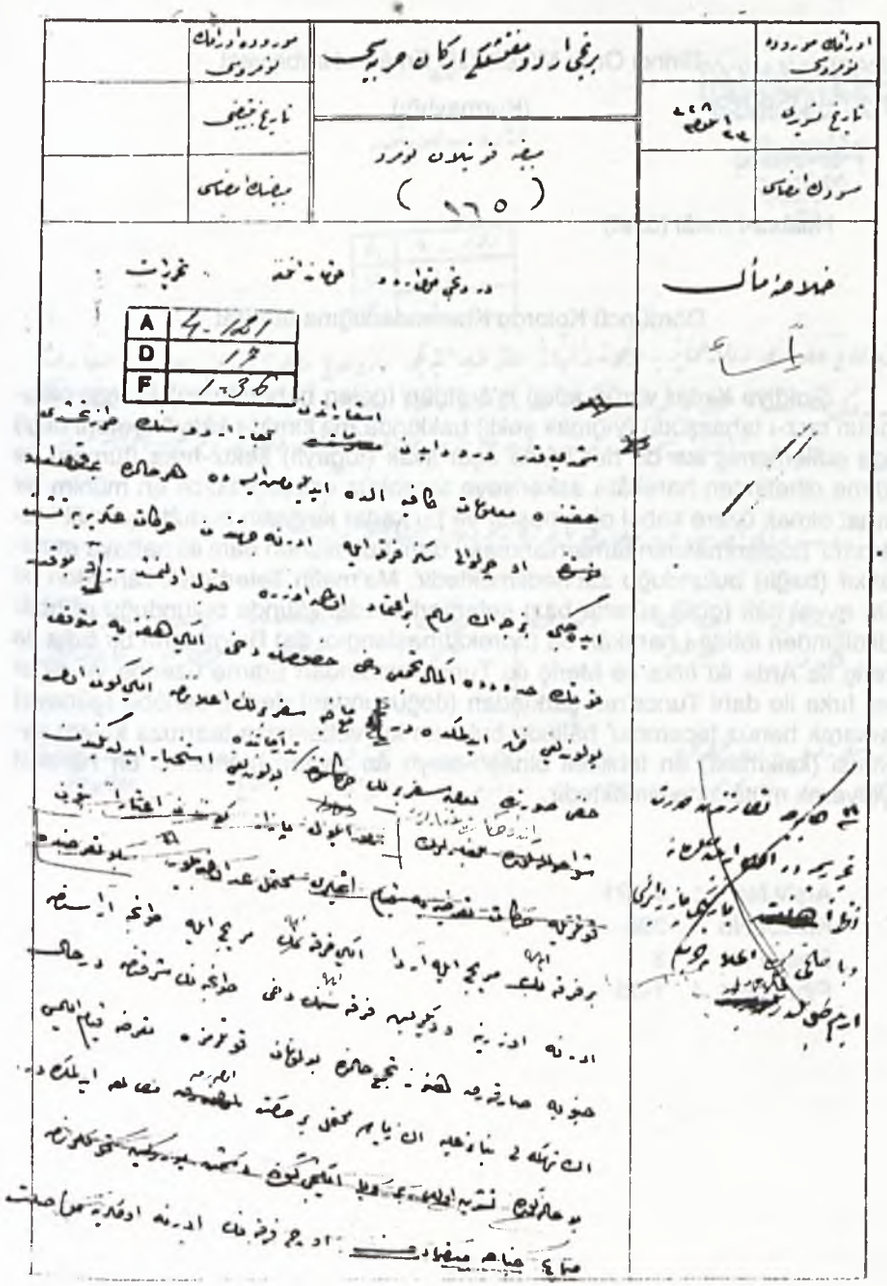

Belge No : 2683

23 Eylül 328 (6 Ekim 1912)

Birinci Ordu Müfettişliği Erkân-ı Harbiyyesi

(Kurmaylığı)

Hulâsa-i meâl (özet)

Dördüncü Kolordu Kumandanlığına tahrirât

Şimdiye kadar vürûd eden iş'âratdan (gelen haberlerden) Bulgar ordusunun tarz-ı tahaşşüdü (yığınak şekli) hakkında ma'lûmat-ı kâfiye (yeterli bilgi) elde edilememiş ise de her hâlde üçer livâlı (tugaylı) sekiz fırka (tümen) ile Edirne cihetinden harekât-ı askeriyeye teşebbüs edeceği bizce en mühim bir i'timat olmak üzere kabul olunmuştur ve bu kadar kuvvetin hududda ikmâl-i tecammu' (toplanmasının tamamlanması) dahi hususunun dahi iki haftaya mutavakkıf (bağlı) bulunduğu zannedilmektedir. Ma'mafih seferberlik ilânından iki gün evvel hâfi (gizli) sûrette bazı seferberlik tedârikâtında bulunduğu istihbâr edildiğinden ibtidâ-i harekâtı da (harekât başlangıcı da) Bulgarların bir fırka ile Meriç ile Arda iki fırka ile Meriç ile Tunca arasından Edirne üzerine ve diğer beş fırka ile dahi Tunca'nın şarkından (doğusundan) derhal cenûba (güneye) sarkarak henüz tecemmu' hâlinde bulunan kuvvetlerimize taarruza kıyam eylemesi (kalkması) en tehlikeli binâen-aleyh en ziyâde muhtemel bir hareket eyleyerek mütâlâa edilmektedir.

Arşiv No : 4-121
Klâsör No : 308
Dosya No : 3
Fihrist No : 1-36

Belge No : 2684

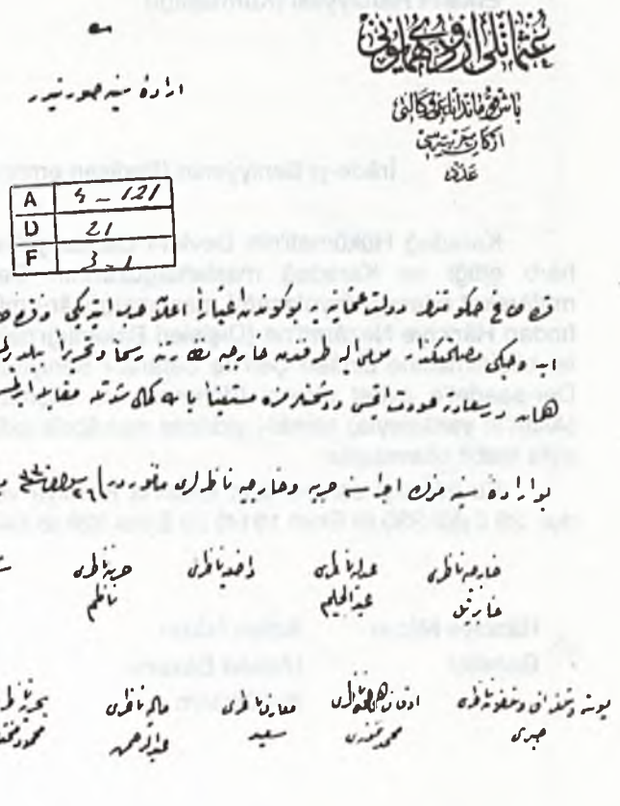

Osmanlı Ordu-yu Hümâyûnu
Başkumandanlığı Vekâleti
Erkân-ı Harbiyyesi (Kurmaylığı)
Aded

İrâde-yi Seniyyenin (Padişah emrinin) sûretidir.

Karadağ Hükûmeti'nin Devlet-i Osmaniye'ye bu günden i'tibaren ilân-ı harb ettiği ve Karadağ maslahatgüzârının Der-saadet'ten (İstanbul'dan) müfârekat edeceği (ayrılacağı) maslahatgüzâr-ı mû-mâ-ileyh (adı geçen) tarafından Hâriciye Nezâreti'ne (Dışişleri Bakanlığı'na) resmen ve tahriren (yazıyla) bildirilmesine binâen Çeti'ne Sefâret-i Seniyesi maslahatgüzârının hemen Der-saadet'e avdet etmesi (dönmesi) ve düşmânlarımıza müstâinen bîllah (Allah'ın yardımıyla) kemâl-i şiddetle mukâbele edilmesi Meclis-i Vükelâ kararıyla tesbit olunmuştur.

Bu irâde-yi seniyemizin icrâsına Harbiye ve Hâriciye nazırları memurdur. 26 Eylül 330 (9 Ekim 1914) 25 Eylül 328 (8 Ekim 1912)

Hâriciye Nâzırı Gabritel	Adliye Nâzırı (Adalet Bakanı) Abdülhalim	Mehmet Neşat Dâhiliye Nâzırı (İçişleri Bakanı)
Harbiye Nâzırı Nazım	Şûrâ-yı Devlet Reisi Mehmet Kâmil	Şeyh-ül-islâm Mehmet Cemaleddin
Sadr-ı a'zam (Başbakan) Gazi Ahmet Muhtar	Posta ve Telgraf ve Telefon Nâzırı Sabri	Evkâf-ı Hümâyûn Nâzırı Mehmet Fevzi
Maarif Nâzırı (Eğitim Bakanı) (Saidd)		Maliye Nâzırı Abdülrahman

Bahriye Nâzırı Mahmut Muhtar	Nafia Nâzırı (Bayındırlık Bakanı) Salih	Ticaret ve Ziraât Nâzırı Mustafa Reşit

Arşiv No : 4-121
Klâsör No : 309
Dosya No : 4
Fihrist No : 3-1

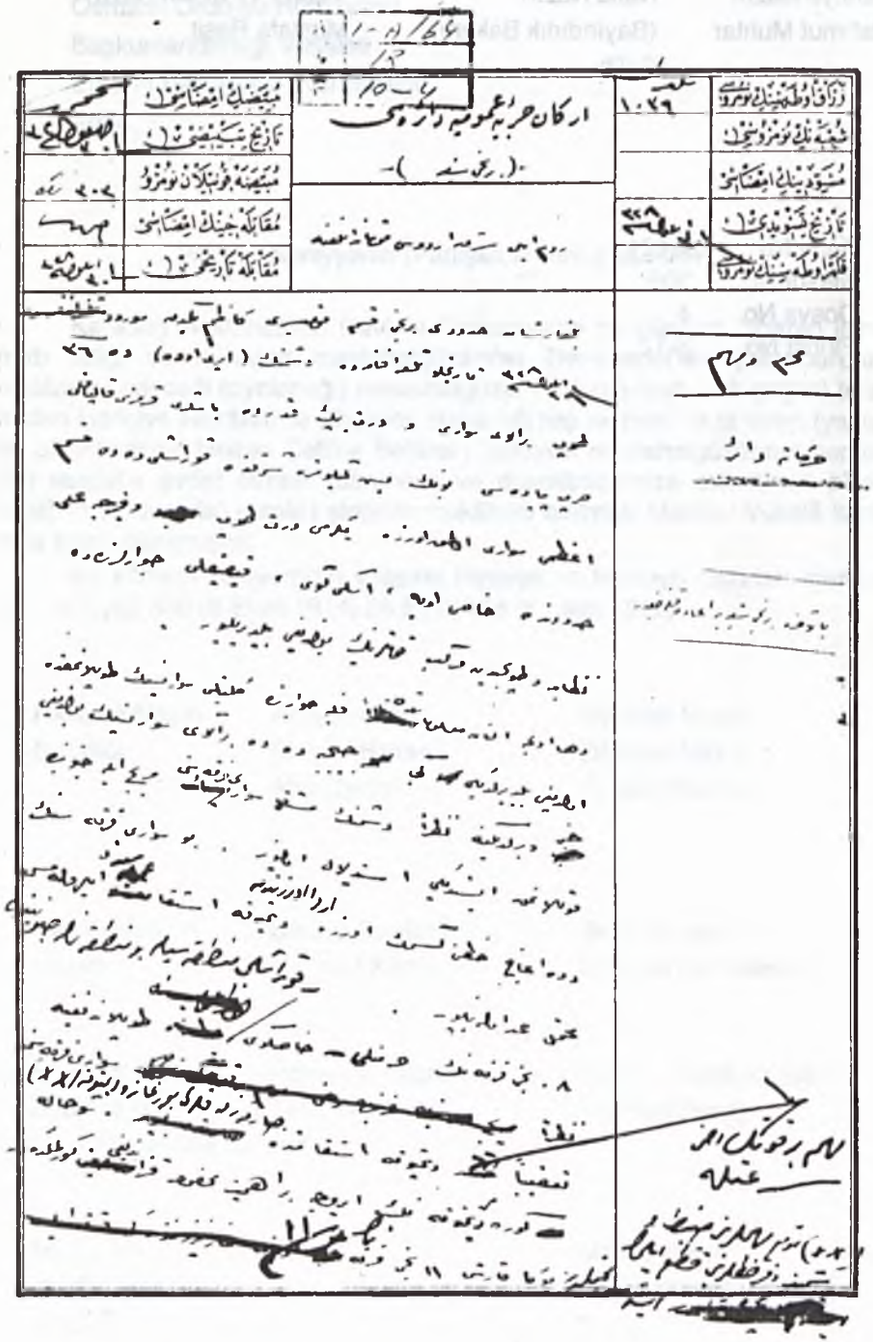

Belge No : 2685

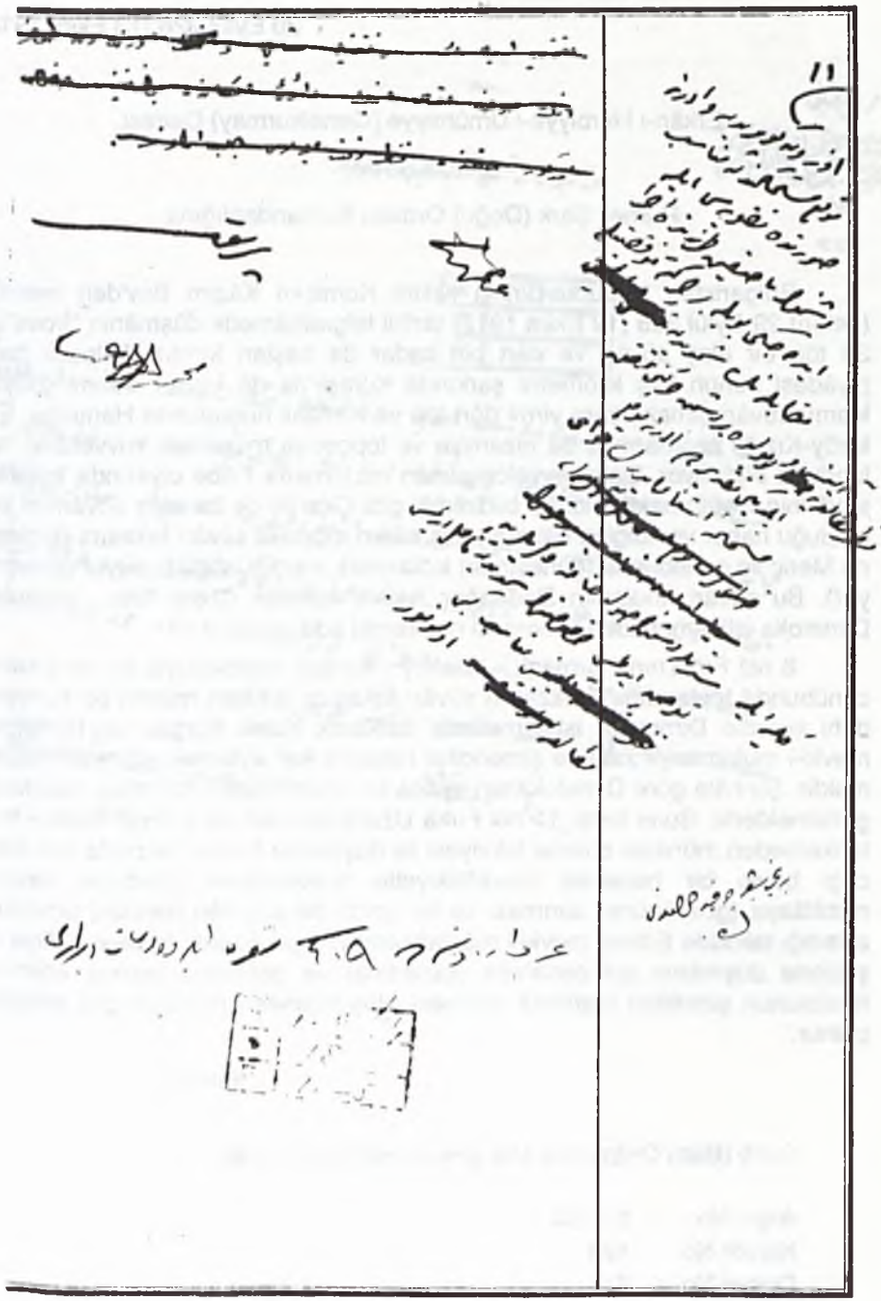

30 Eylül 328 (13 Ekim 1912)

Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye (Genelkurmay) Dairesi

(Birinci Şu'be)

Rumeli Şark (Doğu) Ordusu Kumandanlığına

Bulgaristan Hududu Birinci Kısım Komiseri Kâzım Bey'den mevrûd (gelen) 29 Eylül 328 (12 Ekim 1912) tarihli telgrafnâmede düşmânın "İrova"da 36 top bir alay süvâri ve dört bin kadar da başları kırmızı kalpaklı harb piyâdesi bunun beş kilometre şarkında Kuraşlı'da da kısm-ı â'zamı (büyük kısmı) süvâri olmak üzere yirmi dört top ve Kırcaali hududunda Hamioba, Eskiköy-Kızığlı civârlarında da nizamiye ve topçudan mürekkeb kuvvetlerin bulunduğu bildiriliyor. Daha evvelce alınan ma'lûmatta Filibe civârında külliyetli süvârinin toplanmakta olduğu bildirildiği gibi Çiçe'de de bir alay süvârinin bulunduğu haber verildiğine nazaran düşmânın müstakil süvâri fırkasını (tümenini) Meriç ile cenûbunda (güneyinde) kullanmak istediği istidlâh oluyor (anlaşılıyor). Bu süvâri fırkasının Dedeağaç hattını kesmek üzere Arda üzerinden Dimetoka istikametinden ilerlemesi muhtemel addolunuyor.

8 nci Fırka'nın Harmanlı - Hasköy - Kuraşlı mıntıkasıyla bu mıntıkanın cenûbunda toplandığına nazaran süvâri fırkasını ta'kiben mühim bir kuvvetin dahi sür'atle Dimetoka istikametinde sarkarak Kuleli burgaz ve Dimetoka mevki-i mühimlerini zabt ve şimendifer hatlarını kat' eylemek istemesi muhtemeldir. Şu hâle göre Dimetoka'nın ayrıca bir ehemmiyet-i mahsûsa kazandığı görülmektedir. Buna karşı 11 nci Fırka Uzunköprü'den ve Edirne mevki-i mütahkemeden münasib sûrette takviyesi ile düşmânın baskın tarzında icra edeceği böyle bir harekete muvaffakiyetle mukâbelenin şimdiden nazar-ı mütâlâaya (göz önüne) alınması ve bu yolda bir düşmân hareketi tahakkuk eylediği takdirde Edirne mevki-i müstahkemeyi işgal ederek kuvâ-yı külliye ile şiddetle düşmânın sol cenâhına (kanadına) ve gerilerine taarruz edilmesi husûsunun şimdiden teemmül edilmesi (düşünülmesi) münâsib gibi mütâlâa olunur.

Pertev

Garb (Batı) Ordusu'na 409 şifre ile ma'lûmat verildi.

Arşiv No : 1-A-64
Klâsör No : 123
Dosya No : 7
Fihrist No : 10-4, 10-5

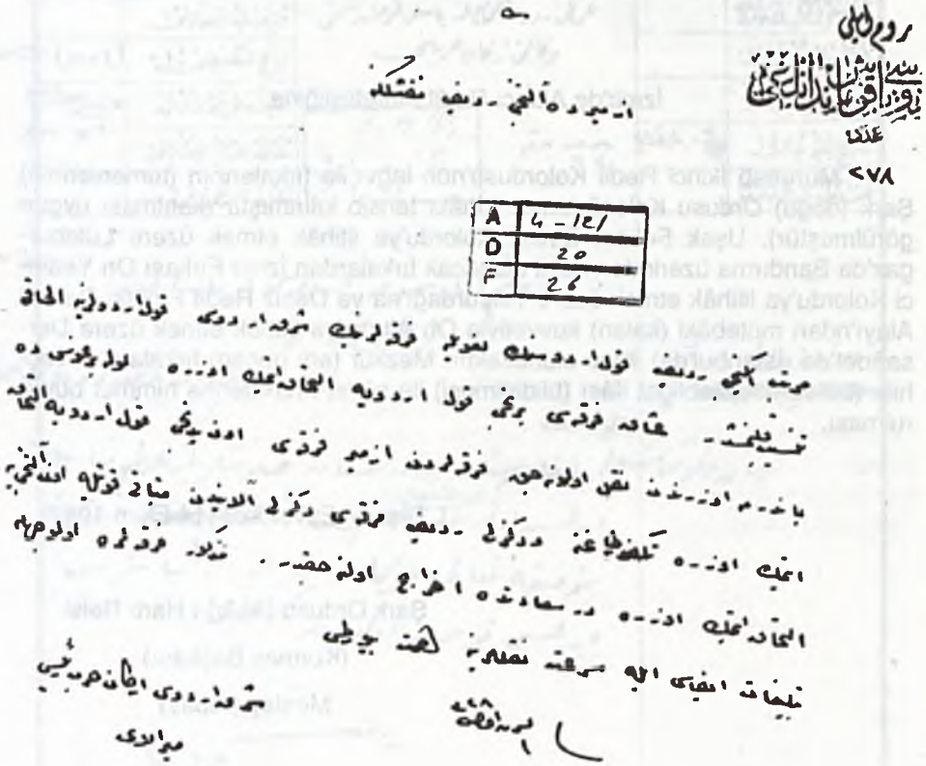

Belge No : 2686

Rumeli Ordusu Başkumandanlığı

Aded

278

İzmir'de Altıncı Redif Müfettişliğine

Müretteb İkinci Redif Kolordusu'nun lağvı ile fırkalarının (tümenlerinin) Şark (doğu) Ordusu Kolordularına iltihâkı tensib kılınmıştır (katılması uygun görülmüştür). Uşak Fırkası Birinci Kolordu'ya iltihâk etmek üzere Lüleburgaz'da Bandırma üzerinden nakil olunacak fırkalardan İzmir Fırkası On Yedinci Kolordu'ya iltihâk etmek üzere Tekfurdağı'na ve Deniz Redif Fırkası Denizli Alayı'ndan mütebâki (kalan) kuvvetiyle On Altıncı'ya iltihâk etmek üzere Dersaâdet'de (İstanbul'da) ihrac olunacaktır. Mezkûr (adı geçen) fırkalara ol veçhile (bu suretle) tebligat ifâsı (bildirilmesi) ile sür'at-i nakillerine himmet buyurulması.

1 Teşrin-i Evvel 328 (14 Ekim 1912)

Şark Ordusu Erkân-ı Harb Reisi

(Kurmay Başkanı)

Miralay (Albay)

Arşiv No : 4-121
Klâsör No : 309
Dosya No : 6
Fihrist No : 26

Belge No : 2687

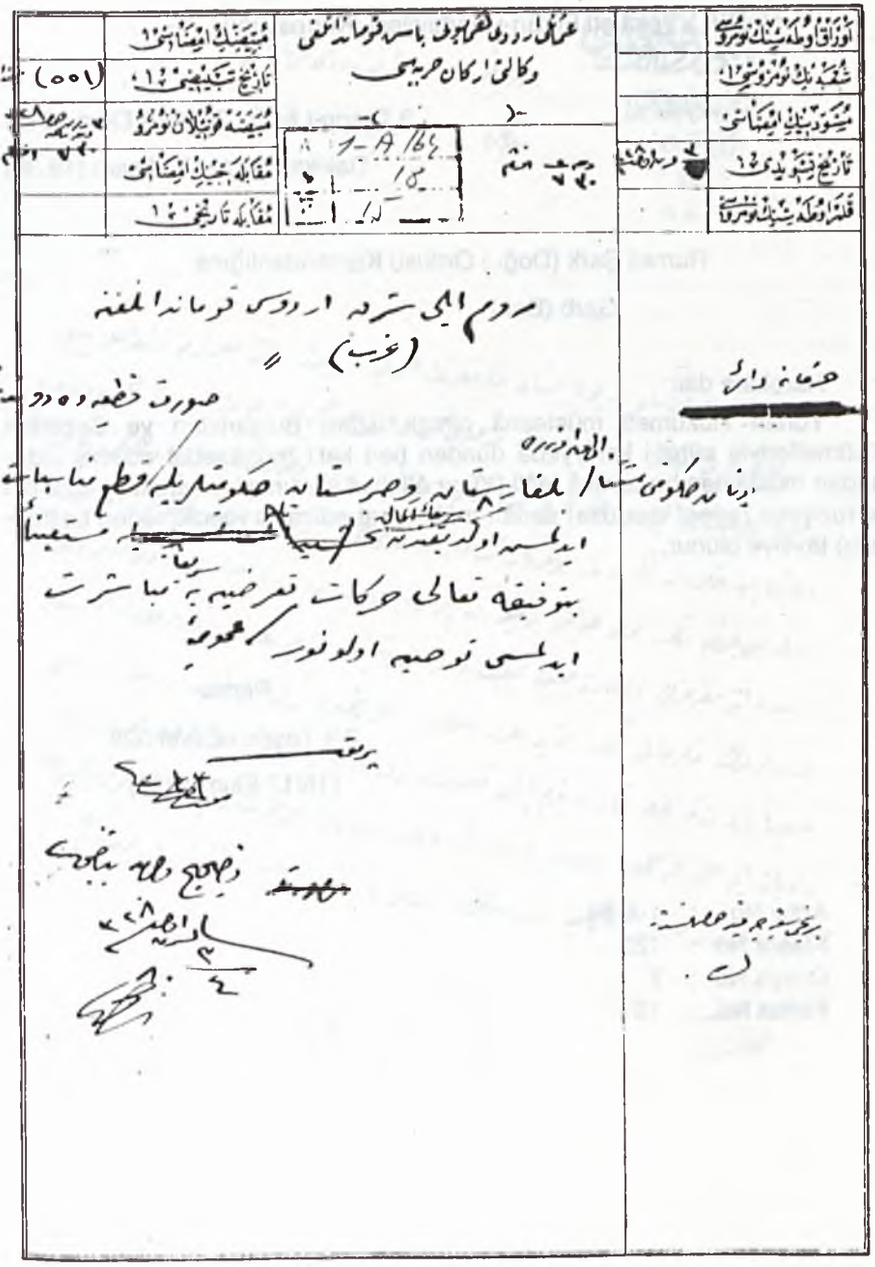

Belge No : 2687

Osmanlı Ordu-yu Hümâyûn Başkumandanlığı

Vekâleti Erkân-ı Harbiyyesi (Kurmaylığı)

3 Teşrin-i Evvel 328 (16 Ekim 1912)

Dakika 30 saat 7 akşam (19.30)

Rumeli Şark (Doğu) Ordusu Kumandanlığına

Garb (Batı) " "

Harekâta dâir.

Yunan Hükûmeti müstesnâ olmak üzere Bulgaristan ve Sırbistan Hükûmetleriyle sûret-i kat'îyyede dünden beri kat'î münâsebat edilmiş olduğundan müstâinen be-tevfikâ teâli (Yüce Allah'ın yardımıyla) hareket-i umûmi-i taarruziyeye (genel taarruza) seriân mübâşeret edilmesi (gecikmeden başlanması) tavsiye olunur.

Pertev

3/4 Teşrin-i Evvel 328

(16/17 Ekim 1912)

Arşiv No : 1-A-64
Klâsör No : 123
Dosya No : 7
Fihrist No : 15

Belge No : 2688

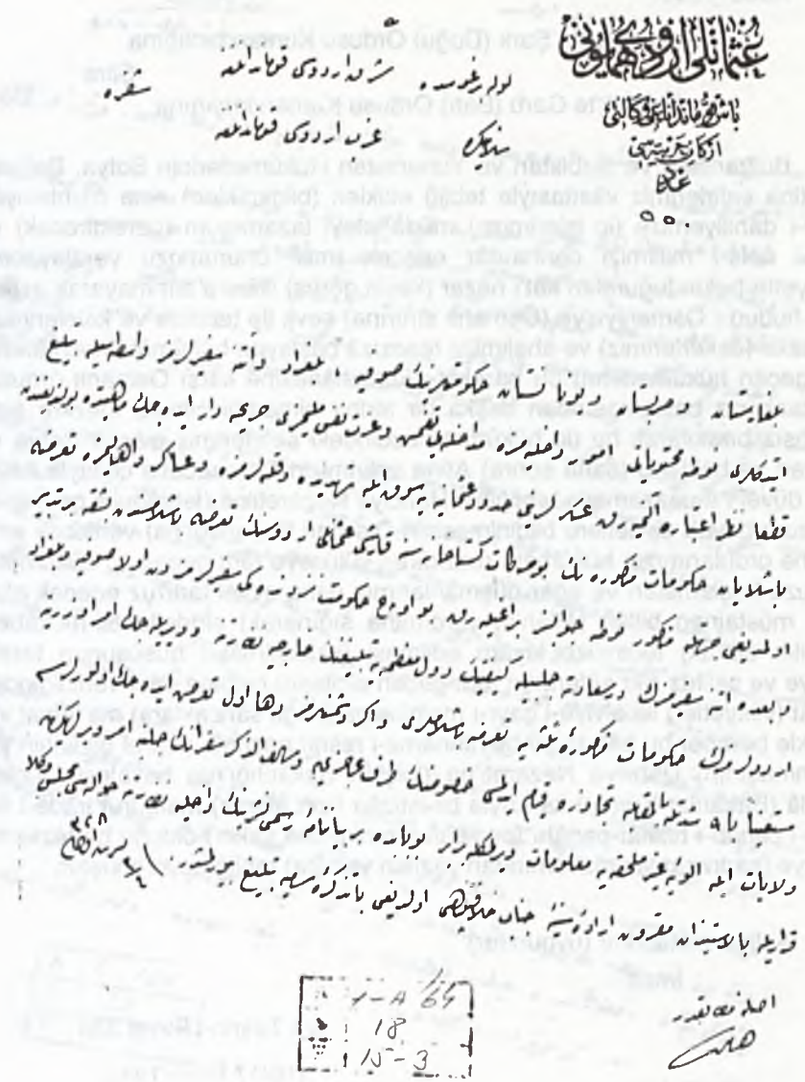

Belge No : 2688

Osmanlı Ordu-yu Hümâyûnu Başkumandanlığı

Vekâleti Erkân-ı Harbiyyesi (Kurmaylığı)

Aded 550

Lüleburgaz'da Şark (Doğu) Ordusu Kumandanlığına

Şifre

Selânik'te Garb (Batı) Ordusu Kumandanlığına

Bulgaristan ve Sırbistan ve Yunanistan Hükûmetlerinin Sofya, Belgrad ve Atina sefirlerimiz vâsıtasıyla tebliğ ettikleri (bildirdikleri) nota muhteviyâtı umûr-ı dâhiliyemize (iç işlerimize) müdâhaleyi tazammum (gerektirecek) ve izzet-i nefs-i millîmizi ceriha-dâr edecek (millî onurumuzu yaralayacak) mâhiyette bulunduğundan kat'î nazar (kesin görüş) i'tibara alınmayarak askerlerini hudud-ı Osmaniye'ye (Osmanlı sınırına) sevk ile tehdide ve kalelerimize ve asâkir (askerlerimiz) ve ahalimize taarruza başlayan hükûmât-i mezkûrenin (adı geçen hükûmetlerin) bu harekât-ı küstahânesine karşı Osmanlı ordusunun taarruza başlamasından başka bir tedbir olmadığı cihetle mezkûr nota cevâbsız bırakılarak bu üç hükûmet nezdindeki sefirlerimiz evvelâ Sofya ve Belgrad ve ba'dehû (daha sonra) Atina sefirimizin Dersaâdet'e celbiyle keyfiyetin düvel-i muazzamaya tebliğinin Hâriciye Nezâreti'ne (İstanbul'a gelmesiyle durum büyük devletlere bildirilmesinin Dışişleri Bakanlığı'na) verilecek emir üzerine ordularımızın hükûmât-ı mezkûre-i sülüseye (adı geçen üç hükûmete) taarruza başlamaları ve eğer düşmânlarımız daha evvel taarruz edecek olurlarsa müstainen billâh (Allah'ın yardımına sığınarak) şiddetle bil-mukâbele (karşılık olarak) tecavüze kıyâm edilmesi (kalkışılması) husûsunun taraf-ı âcizîye ve salifüz zikr süferânın (adı geçen elçilerin) celbine emir verildiğinden vilâyât (vilâyetler) ile elviye-i gayr-ı melhûkaya (bağlı sancaklara) ma'lûmat verilmekle beraber bu bâbda bir beyânnâme-i resmî neşrinin (resmî bildirinin yayınlanmasının) Dâhiliye Nezareti'ne (İçişleri Bakanlığı'na) havalesi Meclis-i Vükelâ (Bakanlar Kurulu) kararıyla bil-istizân (izin alarak) makrûn-ı irâde-i seniyye-i cenâb-ı hilâfât-penâhı (padişahın emirlerine yakın) olduğu bâ-tezkere-i sêniyye (sadrazamlık makamından yazılan yazıyla) tebliğ buyrulmuştur.

Aslına mutâbıktır (uygundur)

İmza

3/4 Teşrin-i Evvel 328

(16/17 Ekim 1912)

Arşiv No : 1-A-64
Klâsör No : 123
Dosya No : 7
Fihrist No : 15-3

Belge No : 2689

Belge No : 2689

Lüleburgaz
4 Teşrin-i Evvel 328
(17 Ekim 1912)

Ordu Emri 1

1. Müstaînen be-tevfikâ teâlâ (Allah'ın yardımını dileyerek) ordunun seriân (süratle) harekât-ı taarruziyeye ibtidâri (başlaması) Başkumandanlık Vekâleti'ne emir olunmuştur.

2. Kolordular bir an evvel harekât-ı taarruziyeye geçmek için elde mevcut vesâitden bilâ-istifâde (yararlanmaksızın) kol ve katarlarını seriân tanzim tahaşşüd (yığınak) mıntıkasına henüz gelmiş kıtaâtını (birliklerini) hemen celb etmelidir.

3. Sekizinci Fırka (Tümen) derhal Kırkilise'ye harekêt ve kolordusuna iltihâk edecektir (katılacaktır). Üçüncü Kolordu'ya ilhâk eden Ankara Fırkası'nın taburları peyderpey Kırkkilise üzerinden kolorduya iltihâk edecektir.

4. Birinci Kolordu Müretteb Uşak Fırkası ilhâk edilmiştir. Kıtaâtı peyderpey Kavaklı'da cem' ve tahşid ve istihdâmı (toplanıp yığılması ve yerleştirilmesi) kolorduya aittir.

5. Beşinci Piyâde Fırkası'yla İkinci Kolordu'ya mensub topçu ve sunûf-ı sâire (diğer sınıflar) kıtaâtı serian Babaeski'ye sevk edilerek İkinci Kolordu'nun tahaşşüdü ikmal edilecektir. Kastamonu Redif Fırkası İkinci Kolordu'ya ilhâk etmiştir. Bu fırkaların Tekfur dağına çıkan kıtaâtı en hafiye (gizli) yoldan Babaeski'ye sevk olunacaktır.

6. Edirne mevkii müstahkeminden üç fırka "Onuncu, Gümülcine, Edirne Fırkaları" bir kolordu teşkil edecektir. Bu kolorduya lüzûmu olan kol ve kıtaların dahi Edirne'de bulunan bütün vesâitden bilâ-istifâde hemen teşkili lâzımdır. Babaeski Fırkası Edirne Kalesi kuvve-i muhâfazasını teşkil edecektir.

7. Vize'de toplanmakta olan Afyon Karahisar ve Konya Fırkalarının mevcut taburları Erkân-ı Harbiye Miralayı (albayı) Şükrü Bey kumandasıyla Pınarhisar'a giderek bu iki fırka orada toplanacaklardır. On Yedinci Kolordu'ya mensub Samsun ve Erikli Fırkalarının Tekfurdağı'na gelen taburlar Lüleburgaz'da cem' olunacaktır. Konya Fırkası'nın mevcut taburları işbu kıtaâtın kumandanlığı Mirliva (Tuğgeneral) Mahmut Paşa'ya mevdudur (verilmiştir). Çerkes köyünde ve Tekfurdağı'nda çıkan kıtaât bilâ-tehir (gecikmeden) Pınarhisar'a ve Lüleburgaz'a sevk olunmalıdır. On Altıncı Kolordu mülgâdır (lağvedilmiştir).

Arşiv No : 4-121
Klâsör No : 309
Dosya No : 5
Fihrist No : 2-9

Belge No : 2690

A	4-121
D	22
F	2-22

Belge No : 2690

Rumeli 5 Teşrin-i Evvel 328 (18 Ekim 1912)

Şark (Doğu) Ordusu

Başkumandanlığı

Babaeski'de İkinci Kolordu Kumandanlığına

1. Düşmânın üç taburluk bir kuvveti "Vaysal" ile "Küçükevekli" cephesinde müstakil süvâri fırkasına (tümenine) karşı müsâdemededir. Bunun garbında (batısında) Çalıdere Karakolu'na karşı bir tabur kadar kuvvet görülmüştür. Oflahanlı'da bir alay piyâde, bir alay süvâri ve bir batarya ve Mustafa Paşa Kabu Karaolu karşısında bir alay süvâri ile gerisinde piyâde görülmüştür. Kurt Köyü ve Adaçalı'da Karakol muhârebâtı başlamıştır.

Alınan bu ma'lûmata nazaran düşmânın taarruz harekâtı ibtidâr eylemiş (hazırlamış) olması ihtimâli bâid (uzak) değildir.

2. Şark Ordusu'na mensup kolordular gerek düşmânın muhtemel olan bir taarruzuna mukâbele etmek gerek tecemmu'un (toplanmanın) ikmali ile ileri yürüyüşe geçmek üzere ber-vech-i âtî (aşağıda olduğu) sûrette toplanacaklardır.

3. Üçüncü Kolordu Kırkkilise civârında

Birinci Kolordu Yenice civârında

Dördüncü Kolordu Mamaköy civârında

On Altıncı Kolordu'ya mensub kıtaât-ı mevcude (mevcut birlikler) Pınarhisar'da.

On Yedinci Kolordu'ya mensub kıtaât-ı mevcude Pınarhisar'da

4. İkinci Kolordu ordunun sağ cenâhı (kanadı) gerisinde toplanmak üzere yarın ale-s-sabah (erkenden) mevcut kuvvetiyle Babaeski'den hareketle Doğancı Çiftliği - Kavakdere üzerinden yürüyerek Pazarköy mümkün mertebe erken Üsküpdere'de bulunacaktır.

Kolordunun geriden gelmekte olan kıtaâtı kâmilen (tamamen) oraya yürütülecektir.

5. Karargâh Lüleburgaz'dadır.

6. Kolordunun ordu karargâhıyla telgrafla te'sîs-i muhâbere etmesi son derece matlubtur.

Şark Ordusu Başkumandanı

İşbu emir bu güne te'hir olundu. Düşmânın kuvâ-yı külliyesiyle Tunca'nın şarkına ve bir kol ile Kahramanlı istikametinde ilerlediği taayyün ettiği anda verilecektir.

Arşiv No : 4-121
Klâsör No : 309
Dosya No : 5
Fihrist No : 2-22

Belge No : 2691

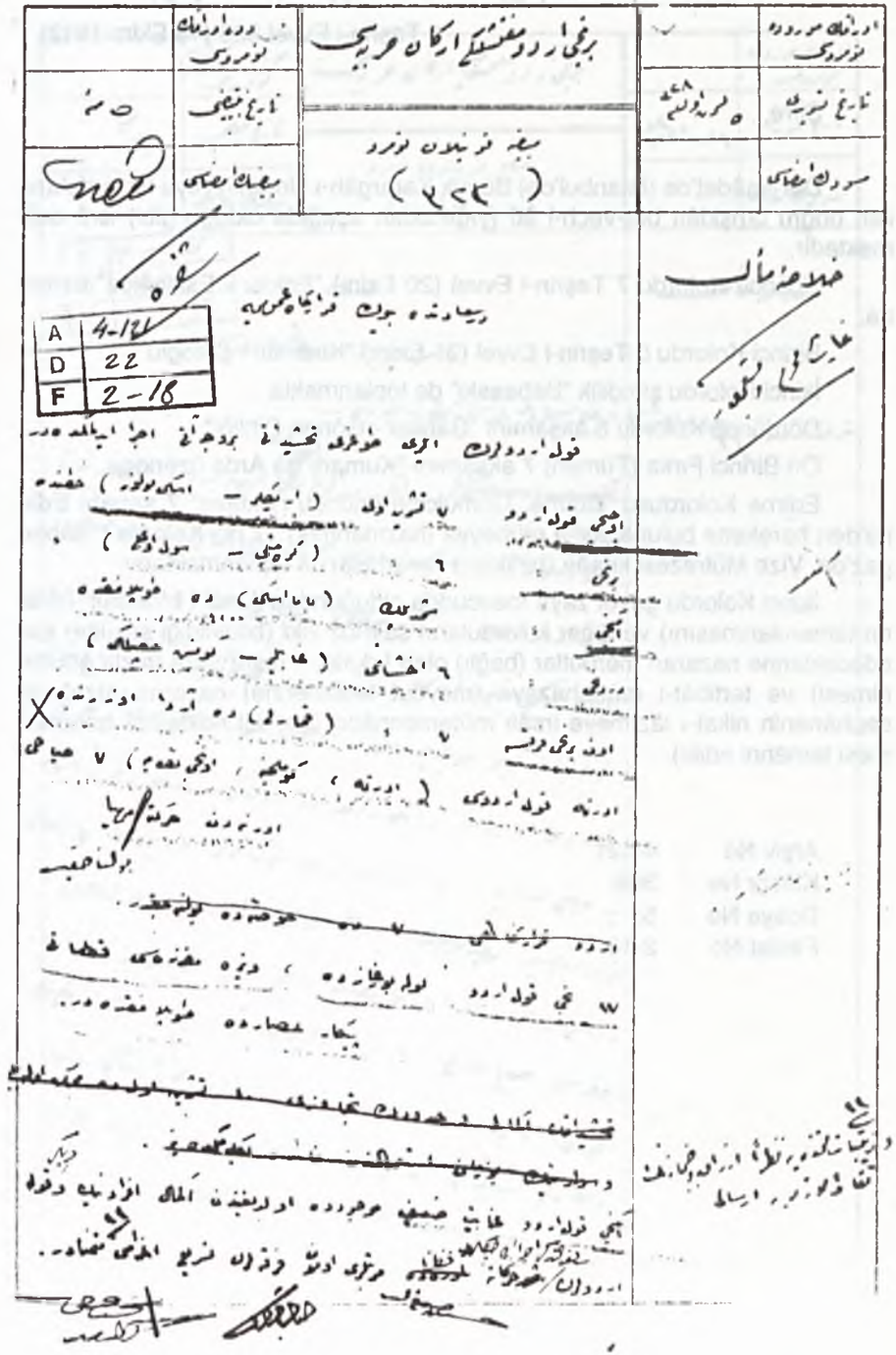

Belge No : 2691

Birinci Ordu Müfettişliği Erkân-ı Harbiyyesi (Kurmaylığı)

5 Teşrin-i Evvel 328 (18 Ekim 1912)

Şifre

Der-saâdet'de (İstanbul'da) Büyük Karargâh-ı Umumiyyeye Kolorduların ileri doğru tahşidâtı ber-vech-i âtî (yığınakları aşağıda olduğu gibi) icrâ edilmektedir.

Üçüncü Kolordu 7 Teşrin-i Evvel (20 Ekim) "Erikler - Eskipoloz" hattında.

Birinci Kolordu 6 Teşrin-i Evvel (21 Ekim) "Kiremitli - Sologlu"

İkinci Kolordu şimdilik "Babaeski" de toplanmakta

Dördüncü Kolordu 6 akşamını "Gabiler - Gönen Çiftliği"

On Birinci Fırka (Tümen) 7 akşamını "Kumarlı"da Arda üzerinde

Edirne Kolordusu "Edirne, Gümülcine onuncu noktaya" 7 sabahı Edirne'den harekette bulunacaksa müheyyâ (hazırlanmış) 17 nci Kolordu Lüleburgaz'da, Vize Müfrezesi kıtaâtı (birlikleri) Pınarhisar'da toplanmaktadır.

İkinci Kolordu gayet zayıf mevcudda olduğundan ikmâl-i efradının (erlerin tamamlanmasını) ve diğer kolorduların sâlif-üz-zikr (bildirildiği şekilde) icrâ edeceklerine nazaran merbutlar (bağlı) olan fırkaların tesrîi'zâmı (hızla gönderilmesi) ve tertibât-ı müttehazaya (mevcut tedbirlerine) nazaran erzak ve cephânenin nikat-ı lâzımeye irsâlı mütemennâdır (gerekli noktalara gönderilmesi temenni edilir).

Arşiv No : 4-121
Klâsör No : 309
Dosya No : 5
Fihrist No : 2-18

Belge No : 2692

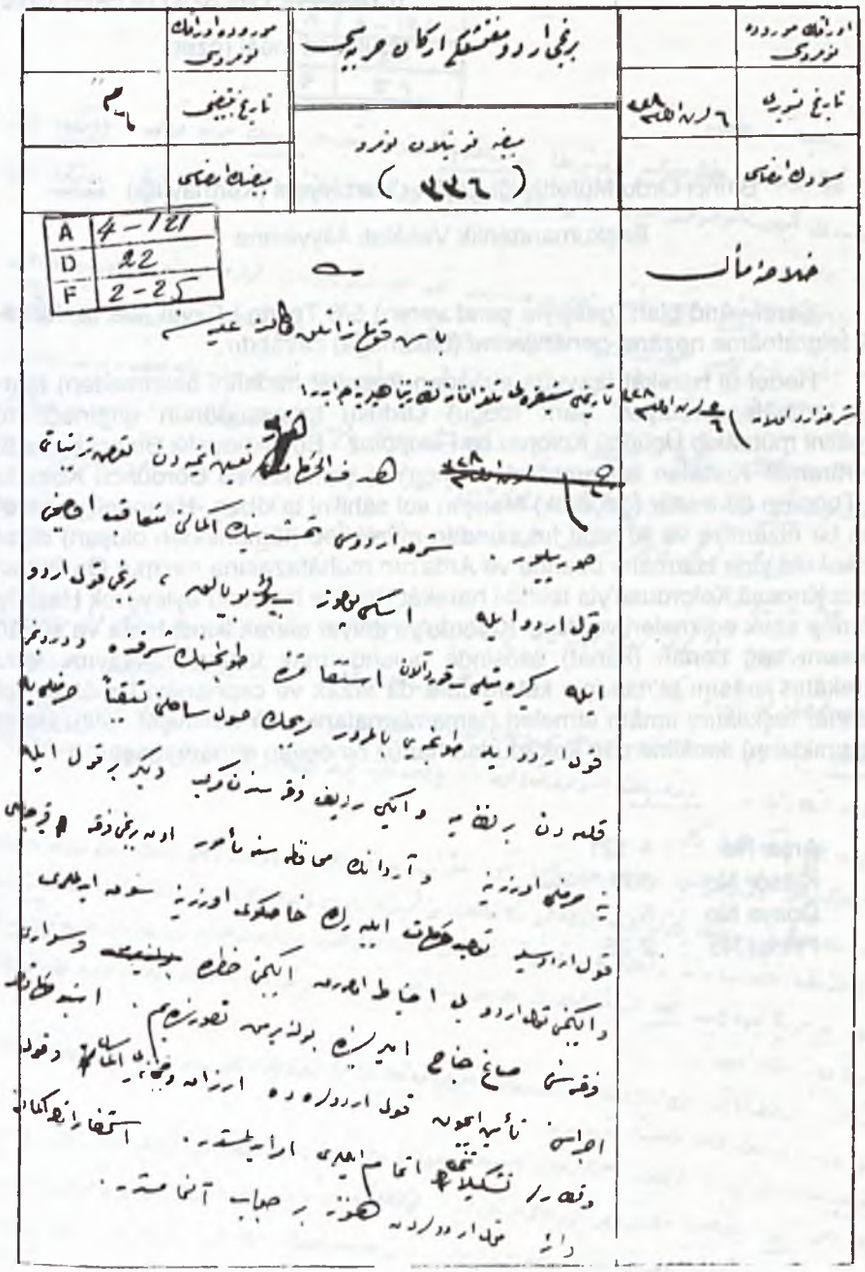

Belge No : 2692

6 Teşrin-i Evvel 328 (19 Ekim 1912)

Hulâsa-i meâl (özet)

Birinci Ordu Müfettişliği Erkân-ı Harbiyyesi (Kurmaylığı)

Başkumandanlık Vekâleti Âliyyesine

Şeref-vârid olan (gelişiyle şeref veren) 5/6 Teşrin-i Evvel 328 tarihli şifreli telgrafnâme nezâret-penâhilerine (bakanlığa) cevâbdır.

Hedef-ül harekât taayyün etmeden (harekât hedefini belirtmeden) taarruz tertibâtı soruluyor. Şark (doğu) Ordusu tahaşşüdünün (yığınağının) ikmâlini müteâkib Üçüncü Kolordu ile Eskipoloz - Büyükboyalık Birinci Kolordu ile Kiremitli Kurtalan istikametinde Tunca'nın şarkında ve Dördüncü Kolordu ile Tunca'yı bil-mürûr (geçerek) Meriç'in sol sâhilini ta'kîben -Harmanlı'ya kaleden bir nizâmiye ve iki redif fırkasından mürekkeb (tümeninden oluşan) diğer bir kol ile yine Harmanlı üzerine ve Arda'nın muhâfazasına me'mur On Birinci Fırka Kırcaali Kolordusu'yla tevhit-i harekât (birlikte hareket) eyleyerek Hasköy üzerine sevk edilmeleri ve İkinci Kolordu'ya ihtiyat olarak ikinci hatta ve süvâri fırkasını sağ cenah (kanat) ilerisinde bulundurmak tasavvurundayım. İşbu harekâtın icrâsını te'min için kolordulara da erzak ve cephaneyi ikmâl ve kol katarlar teşkilâtını itmâm etmeleri (tamamlamaları) emir edilmiştir. İstihzâratın (hazırlıkların) ikmâline dâir kolordudan henüz bir cevâp alınamamıştır.

Arşiv No : 4-121
Klâsör No : 309
Dosya No : 5
Fihrist No : 2-25

Belge No : 2693

A	4-121
D	20
F	54

6 Teşrin-i Evvel 328 (19 Ekim 1912)

Şark (Doğu) Ordusu Kumandanlığına

Vaz'iyyet-i hazıra-i mütalâat (durum değerlendirmesi)

Düşmânın vazı'-ül ceyş-i hazırîsine (mevcut konuşma) ve hutut-u sevk-ül ceyş (stratejik hatlar) istikametine nazaran biri Cesri Mustafa Paşa karşısında diğeri dahi Banulu'nun cenûbunda (güneyinde) Kızılyenice Papasköy hattında tahaşşüd ederek (yığınak yaparak) iki grup teşkil etmesi ihtimali aglebdir (kuvvetlidir). İşbu gruplardan Kırkkilise Kolordusu'nca nazar-ı i'tibare alınacak olan Kızılca, Papasköy hattı cenûbunda bulunanıdır.

Papasköyü'nün Gailer Erikler târikiyle (yoluyla) ilerleyebilecek olan düşmân Bulgar Şark Ordusu'nun sol cenâhını (kanadını) teşkil edebilecek olan kuvvet olub bir fırkadan (tümenden) ziyâde olmasına ihtimal verilemez. İşbu fırkanın cihet-i şarkîsinde bulunup Dereköy üzerinden ilerleyebilecek bir kuvvet tasavvur olunsa bunun vazifesi ancak Tranva havâlisindeki Bulgarları teslîh (silâhlandırma) ile hutut-u muvâsalamıza (ulaştığımız hudutlarımıza) doğru sevk etmekten ibâret olacağından mühim miktarda olamaz. Papasköy Deremahallesi Vaysal, Çeşmeköy, Petra istikametinde dahi düşmânın bir fırka ile taarruz etmesi me'muldur (beklenir). İşbu iki fırkadan gayri gelecek kuvvetler Yenice civârında bulunup ileri kıtaâtını (birliklerini) Koyunkavur'a kadar sevk etmiş olan Birinci Kolordu'muzun cephesine tesadüf etmesi tabiîdir. Bulgarların Kırkkilise Yenice karşısındaki kuvvetlere her ne mertebede olursa olsun el-yevm (bu gün) Birinci ve Üçüncü Kolorduların mütehaşşid bulunan (toplanan) kuvvetlerine karşı hâkim addolunamaz (hükmedilemez).

Düşmân bu cihetten büyük bir kuvvetle taarruzu farz edilirse bunun bir kısm-ı mühimmini Yenice üzerine sevk ederek Birinci ve Üçüncü Kolorduları şark cihetine doğru atmak üzere hareket edebilir. Buna karşı Üçüncü Kolordu'nun vazîfesi Bulgarların sol cenahı gerisine doğru düşmektedir. Kırkkilise'yi cihet-i şarkiye yani Kuruköy üzerinden çevrilecek sûrette Bulgarların sevkiyatda bulunabilmesine vaz-ül-ceyşleri ne de vaz'iyyetleri i'tibarıyla intizâr olunmaz (beklenmez). Kırkkilise'nin işbu şark-ı şimâli ciheti zaten pek metin olup haber-i kıtaâtla müdâfaâya elverişli olunmaz. Bu cihetle vukuâ gelecek taarruzdan hiçbir tehlike melhûz değildir (düşünülemez).

Yolların fenâlığı ve uzunluğu hesabiyle ve kuvâ-yı Osmaniye'nin Kırkkilise Yenice hattı üzerinde vâsi (geniş) bir cepheye mâlik olmalarından nâsin (dolayı) düşmânın bir tek kol ile ilerleyip mütâdib (çeşitli) yollardan gelmesi ve beher yolunun dahi ancak bir fırka sevk edilebilmesi der-kâr olduğundan (bilindiğinden) ve arazinin gayet kesik ve mânialı bulunmasından bilisifâde (istifadeyle) Birinci Kolordu'nun Petra üzerinden gelebilecek kıtaâta karşı gidip onu ve onun cihet-i garbisindeki kuvvetleri işgal etmesi ve Bulgarların henüz yol

kollarından dağınık bulunmasından bil-istifâde Kırkkilise'deki kuvvetimizin Tekye suyunun cihet-i şarkîsinden Erikler istikametinde ilerleyerek tesâdüf edebileceği düşmân fırkasını püskürterek Birinci Kolordu'muzla harbte bulunacak olan düşmânın gerilerine düşmesi iktizâ eder (gerekir).

Şu hâlde bir düşmân tararuzuna karşı bu kolordularımızın hâl-i müdâfaada kalmayıp açık cephe ile ilerleyerek yol kollarında bulunan düşmânı karşılamaları ve düşmânın dağınıklığından istifâdeye müsâraat (acele) etmeleri (okunamadı) muvaffakiyet görülmektedir.

Kırkkilise'nin şimâlindeki köylerimizin ale-l husûs (özellikle) melhuçlardaki (çıkışlardaki) zahirenin yanması düşmânın bu cihetten mühim bir taarruzda bulunduğu emelinde olmadığına delâlet edebilir. Ve şayet ilerlediği Yenice Kırkkilise hattındaki kuvvetimiz el-yevm kâfi addolunabilir. Ale-el husus ki bâlâda (yukarıda) beyân olunduğu veçhle sür'atle ve açık cephe ile taarruz sâyesinde düşmânın yol kollarını bastırmak imkânı sühûletle (kolaylıkla) işbu mütâlâat-ı fâhiraname nazaran emr-i irâde-i kumandanlarına intizâr ederim.

... Nâzırı

Üçüncü Kolordu Kumandanı

Arşiv No : 4-121
Klâsör No : 309
Dosya No : 6
Fihrist No : 54

ANKARA ATASB Bşk. Kütüphanesi

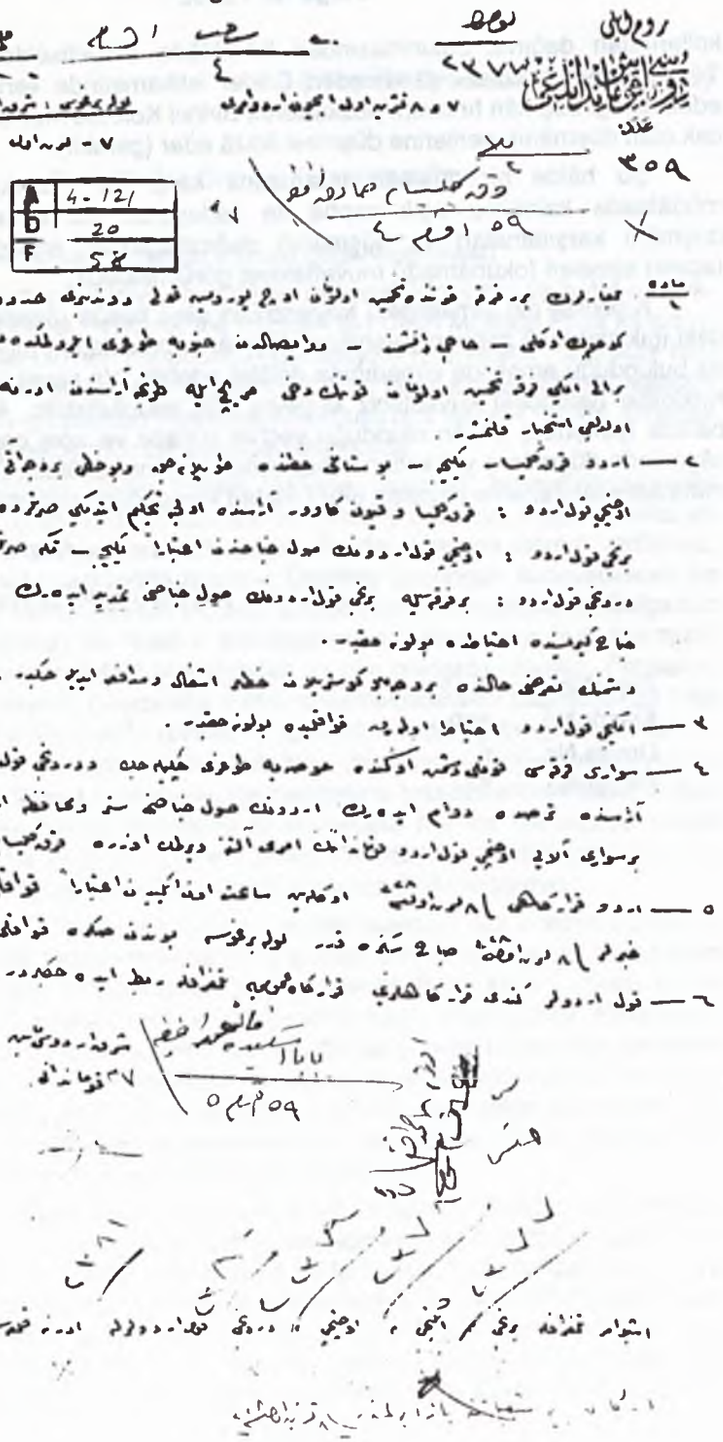

Lüleburgaz : Şark (Doğu) Ordusu Karargâhı

7 Teşrin-i Evvel 328 (20 Ekim 1912)

7 - 8 Teşrin-i Evvel için Ordu Emri

Madde:

1. Bulgarların birer fırka (tümen) kuvvetinde tahmin olunan üç yürüyüş kolu dünden beri hudûda tecavüz ederek Küçükoklu - Hacı Danişment ve Vaysal'dan cenûba (güneye) doğru ilerlemektedir. Bir ilâ iki fırka tahmîn olunan kuvvetinin dahi Meriç ile Tunca arasından Edirne üzerine ilerlemekte olduğu istihbâr kılınmıştır.

2. Ordu Kırkkilise - Yenice - Bostanlı hattında toplanacak ve bu hattı ber-vech-i âtî tahkim (aşağıdaki şekilde berkitme) ve işgal edecektir. Üçüncü Kolordu : Kırkkilise ve Koyunkavur arasında evvelce tahkim ettiği sırtlarda.

Birinci Kolordu: Üçüncü Kolordu'nun sol cenâhından (kanadından) i'tibaren Yenice - Teke sırtlarına doğru

Dördüncü Kolordu: Bir fırkasıyla Birinci Kolordu'nun sol cenahını temdîd ederek (sürdürerek) iki fırkasıyla sol cenâh gerisinde ihtiyatta bulunacaktır. Düşmânın taarruzu hâlinde ber-vech-i bâlâ (yukarıda olduğu gibi) gösterilen hatlar işgal ve müdâfaa edecektir.

3. İkinci Kolordu ihtiyat olarak Kavaklı'da bulunacaktır.

4. Süvâri Fırkası kuvvetli düşmân önünde Hafza'ya doğru çekilecek ve Dördüncü Kolordu ile Edirne arasında tarassuda (gözetlemeye) devam ederek ordunun sol cenâhını setr (örtecek) ve muhâfaza edecektir. Bir süvâri alayı Üçüncü Kolordu kumandanının emri altına verilmek üzere Kırkkilise'ye gönderilecektir.

5. Ordu karargâhı 8 Teşrin-i Evvel 328 (21 Ekim 1912) öğleyin saat on ikiden i'tibaren Kavaklı'dadır. Haberler 8 Teşrin-i Evvel 328 sabah sekize kadar Lüleburgaz'a bundan sonra Kavaklı'ya gönderilecektir.

6. Kolordular kendi karargâhlarını karargâh-ı umûmîye telgrafla rabt edecektir (bağlayacaktır).

Şark Ordusu Başkumandanı

İşbu emir, telgrafla Birinci, İkinci, Üçüncü, Dördüncü Kolordulara Edirne Kalesi'ne tebliğ edilmiştir.

Arşiv No : 4-121
Klâsör No : 309
Dosya No : 6
Fihrist No : 58

A	4-121
D	20
F	106-1

İkinci Kolordu — Kiremitli karyesinin (köyünün) şark (doğu) sırtları

9/10 Teşrin-i Evvel 328 (22/23 Ekim 1912)

Saat 4.30 kable-z-zevâl (öğleden önce)

Şark Ordusu Kumandanlığı

1. İkinci Kolordu'nun Redif Fırkası (tümeni) Kiremitli karyesinin garbındaki (batısındaki) Beşinci Fırkası bu karyenin şarkındaki sırtlardadır. Beşinci Fırka'nın gece düşmânla muhârebeye tutuştuğu haber alınmış fakat vaz'iyyet henüz taayyün edememiş olduğundan şimdi fırka nezdine azimet olacaktır (gidecektir).

2. Üçüncü Kolordu'dan şimdi alınan bir raporda bu kolordunun sol cenâh (kanat) kuvvetinin Eskipoloz'un iki kilometre cenûbunda (güneyinde) olduğu Karahamza cihetlerindeki düşmânla muhârebeye tutuştuğu bildirilmiştir.

3. Birinci Kolordu'nun Geredeli sırtlarına geriye çekildiği akşam öğrenilmiş ve şimdiki vaz'iyyeti meçhuldur.

4. İkinci Kolordu her iki cenahından ve bahusus sağından ihâtaya (kuşatmaya) ma'ruz kaldığı vaz'iyyetin tetkikiyle anlaşılıyor.

5. Gündüzün Simen cihetinden gelip bil'âhire akşama doğru avdetle kaybolan düşmân kolu cepheden pek çok sıkıştırırsa Birinci Kolordu'ya biraz muâvenet eylemek (yardım etmek) fikrindeyim. Her hâl ve ihtimale karşı mümkün ise Kavaklı'dan bir kuvvetle Koyunkavur Yenice geçitlerinin birer küçük kuvvetle tutulmaları elzemdir.

İkinci Kolordu Kumandanı

Ferik (Korgeneral)

Arşiv No : 4-121
Klâsör No : 309
Dosya No : 6
Fihrist No : 106-1

A	4-121
D	20
F	106

İkinci Kolordu Kumandanlığı — Dölen Köyünden

9-10 Teşrin-i Evvel 328 (22/23 Ekim 1912)
Saat 10.50 ba'de-z-zevâl (öğleden sonra)

Şark (Doğu) Ordusu Kumandanlığına

1. Bu gün gündüz saat altıya kadar Dördüncü Fırka (Tümen) açılarak Kiremitli'nin garb (batı) sırtlarını elde etmiştir.

2. Düşmânın Kiremitli civârlarındaki bir alay süvârisi şimâl (kuzey) tarafına çekilmiş ve Simen'den ilerlediği evvelce bâ-rapor (raporla) bildirilen bir fırka kuvvetindeki bir kolu bil'âhire geri dönerek Simen'in şark sırtlarında kaybolmuştur. Simen'in cenûb-i şarkîsindeki (güneydoğusundaki) sırtlarda düşmânın altı kadar bataryası görülmüştür. Bu bataryalar Birinci Kolordu'ya ateş açmışlardır. Dördüncü Fırka topçularından bu düşmân bataryalarına birkaç mermi atmışsa da mesâfe pek uzak olduğundan ateşi kesmiş ve karanlıkta hulûl etmekte (girmekte) olduğundan daha ileri gidememiştir.

3. Dördüncü Fırka kısm-ı küllîsi (büyük kısmı) Kiremitli köyünde karanlık bastıktan sonra tevkif edildi (durduruldu) iki alayına bu köyün garb sırtlarında emniyet tertibâtı aldırıldı.

4. Beşinci Fırka Kiremitli köyünün şarkındaki sırtların hatt-ı ilerlerinde tevkif edilmiş ve Dölenpınarsuyu ile Kiremitli'den geçen vadi arasında şimâli minhace (yol) emniyet ve tertibâtı aldırılmıştır. Süvâri bölüklerimiz iki fırka arasında ve Kiremitli'nin şimâlindedir.

5. Üçüncü Kolordu'nun sol cenâh (kanat) kolu Eskipoloz'da mağribinde öğleden akşama kadar muhârebe etmiş ve yalnız top sedâları duyulmuş ve top mermi dumanları görülmüş. Akşama kadar şarapneller Eskipoloz karyesinin (köyünün) iki bin metre garbındaki Kuyubazız civârında paralanmakta idi. Bu ma'lûmattan başkası Üçüncü Kolordu vaz'iyyetinden bir haber alınamamıştır. Birinci Kolordu'nun Sologlu Çiftliği'nin şark sırtlarında kalarak muhârebe ettiği ve yalnız karanlık basmadan biran evvel bir çaryek (çeyrek) müddet piyâde ateşleri dahi icrâ ettiği anlaşılmıştır. Bu kolordumuzun vaz'iyyeti hakkında da tamam ma'lûmat alınamamıştır.

6. Kolordu karargâhı saat 7 ba'de-z-zeval Dölenköyü'ne geldi. Bu gün "Petra - Kiremitli" yolunun Dölenpınar suyunu kat eylediği (kestiği) noktanın birkaç yüz metre cenûbundadır. Sabahleyin şafakla beraber karargâh yine Kiremitli köyünün hemen şarkındaki höyükte bulunacaktır.

İkinci Kolordu Kumandanı
Ferik (Korgeneral)

Arşiv No : 4-121
Klâsör No : 309
Dosya No : 6
Fihrist No : 106

Belge No : 2697

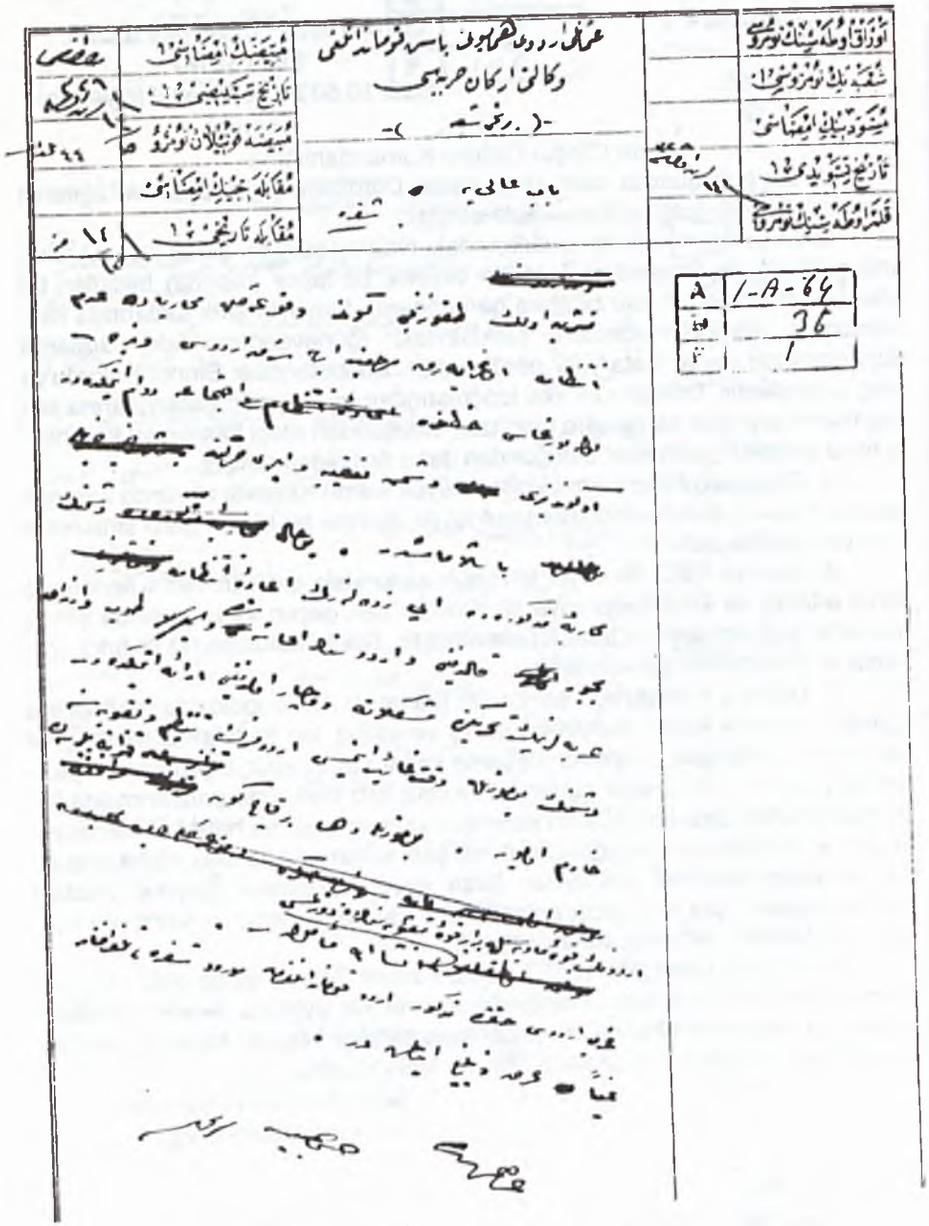

Belge No : 2697

14 Teşrin-i Evvel 328 (27 Ekim 1912)

Osmanlı Ordu-yu Hümâyûnu Başkumandanlığı Vekâleti

Erkân-ı Harbiyyesi (Kurmaylığı)

(Birinci Şu'be)

Bâb-ı Âlîye (Hükûmete)

Şifre

Teşrin-i Evvel'in dokuzuncu günü vukua gelen muhârebede adem-i intizâma (düzensizliğe) uğrayarak ric'at eden (geri çekilen) Şark (Doğu) Ordusu Vize -Lüleburgaz hattında içtima'a (toplanmaya) devam etmektedir. O günden beri düşmân ta'kibe ve ileri harekâta başlamamıştır. Bu hâl düşmânın muhârebe-i mezkûrede (adı geçen muharebede) epey zedelenerek iâde-i intizâma (düzeni korumaya) mecbur kaldığını ve ordusunun iâşesinde (yiyecek içeceğinde) top ve erzak arabalarının tahrikinde (hareketinde) müşkülâta dûçâr olduğunu (güçlüklere uğradığını) irâe etmektedir (göstermektedir). Düşmânın bu sûretle vakit kaybetmesi ordumuzun tanzim ve takviyesine hâdim olur (hizmet eder). Bu sûretle daha birkaç gün kazanabilirsek ordunun kuvve-i maddiyesiyle (maddî kuvvetleriyle) beraber kuvve-i ma'neviyesinin de düzelmesi in-şâ-Allah me'mûldur (Allah'tan dilenir).

Garb (Batı) Ordusu hakkında mezkûr (adı geçen) ordu kumandanlığından mevrûd (gelen) şifre, telgrafnâme aynen arz ve tebliğ edilmiştir.

Arşiv No : 1-A-64
Klâsör No : 124
Dosya No : 13
Fihrist No : 1

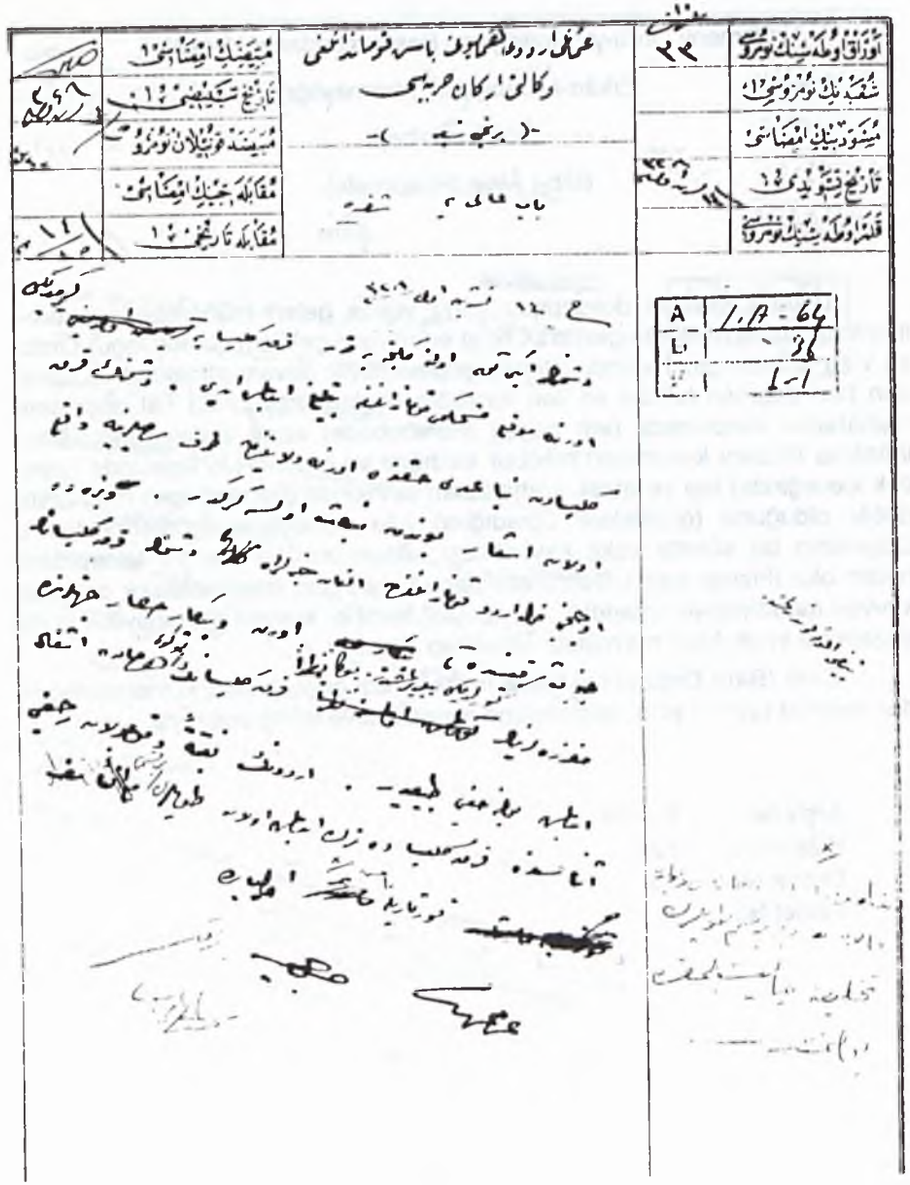

14 Teşrin-i Evvel 328 (27 Ekim 1912)

Osmanlı Ordu-yu Hümâyûnu Başkumandanlığı Vekâleti

Erkân-ı Harbiyyesi (Kurmaylığı)

(Birinci Şu'be)

Bâb-ı Âli'ye (Hükûmete) Şifre

C. 14 Teşrin-i Evvel 328

Düşmânın iki gün evveline gelinceye kadar Kırkkilise'ye girmediği Edirne Mevki-i Müstahkem Kumandanlığı'na tebliğ edilmiş (bildirilmiş) idi. Düşmânın Kırkkilise'den tebaüdü (uzaklaşması) hakkında Edirne vilâyetinden taraf-ı sâmilerine vâki olan iş'âr (yazı) bundan münbais (doğmuş) olsa gerektir. Vize'de Üçüncü Kolordu Kumandanlığı'ndan alınan haberlerde düşmânın Kırkkilise'nin cenûb-ı şarkîsindeki (güneydoğusundaki) Ören ve Pınarhisar cihetlerinde müfrezelerinin görüldüğü bildirilmiştir. Buna nazaran Kırkkilise'nin bu köyü her hâlde işgal edilmiş bulunacağı tabiîdir. Ordunun nakibeten vuku'u bulan ric'ati (geri çekilme) esnâsında Kırkkilise'de terk edilmiş olan topların bir kısmı kurtarılamamış ve fakat Kırkkilise'nin hâricinde ve yolda kalan diğer bir kısım topların tahlisine (kurtarılmasına) çalışılmakta bulunmuştur ol bâbda.

Arşiv No : 1-A-64
Klâsör No : 124
Dosya No : 13
Fihrist No : 1-1

دولت علیه عثمانیه تلغراف اداره‌سی

ADMINISTRATION DES TELEGRAPHES DE L'EMPIRE OTTOMAN

L'état n'accepte aucune responsabilité à raison du service de la télégraphie

دولت تلغراف معاملاتنده دولتی مسئولیت قبول ایتز

Retransmission ou Expédition				RECEPTION			
No d'expédit.	Bureau de transmis à	Date	Signature de l'employé	Signature de l'employé	Date	Reçu de	No d'ordre

A 1.A.64
36
F 4

De ..... Pour .....

N° ..... Date ..... Indic. Eventuelles .....

14 Teşrin-i Evvel 328 (27 Ekim 1912)

Çerkesköy Başkumandanlık Vekâletine

Vakt-i zamanıyla sağ cenâhı (kanadı) takviye eyleyeceğine (destekleyeceğine) emin olmadığım İkinci Kolordu yerine bu akşam Uzunhacı'ya muvâsalât edecek (gelecek) olan On Yedinci Kolordu'nun Müsellem köyüne i'zâmı (ulaşması) bi-t-tensib (uygun) kumandanlığa tebligat kılındığı ve İkinci Kolordu ise hatt-ı müfrezede On Yedinci'ye mahsus mahalle alınacağı berây-ı ma'lûmât ma'ruzdur (bilgi için arz edilir).

Şark (Doğu) Ordusu Kumandanı

Abdullah

14 Teşrin-i Evvel 328

Arşiv No : 1-A-64
Klâsör No : 124
Dosya No : 13
Fihrist No : 4

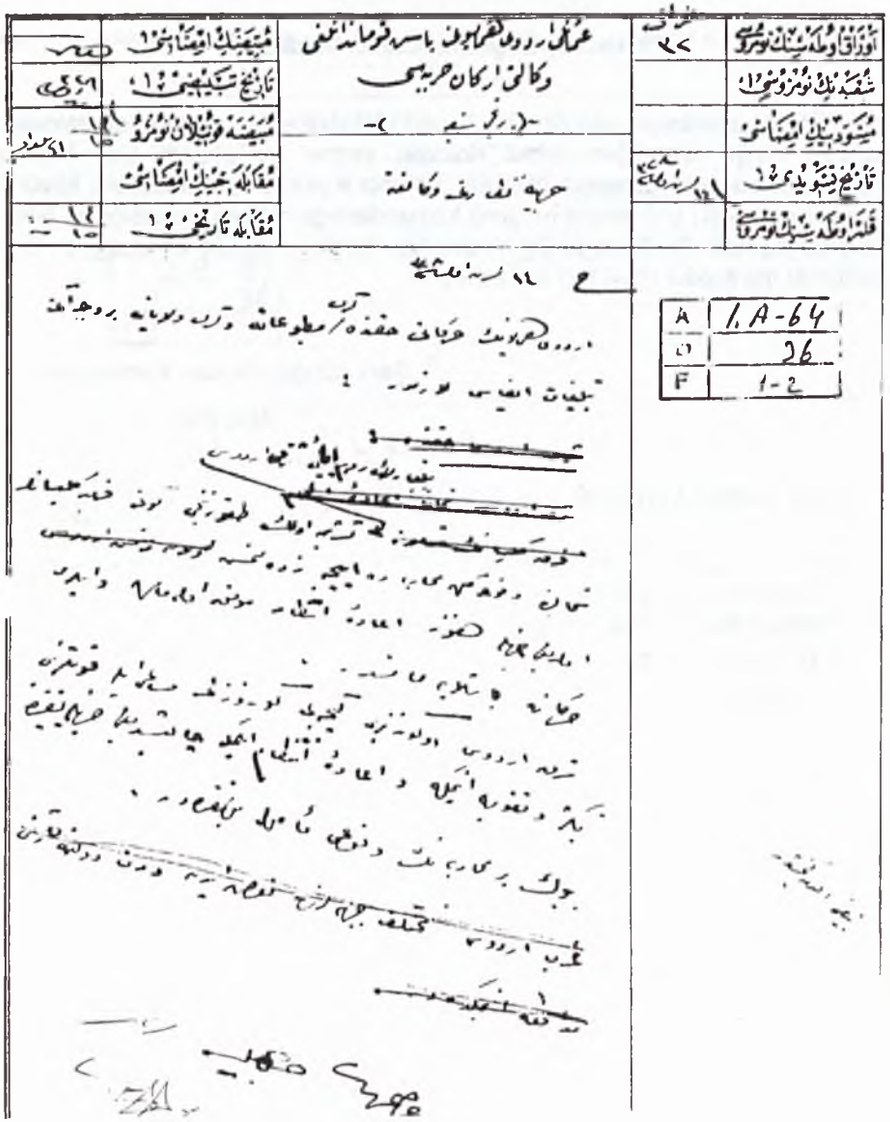

Osmanlı Ordu-yu Hümâyûnu Başkumandanlığı Vekâleti

Erkân-ı Harbiyyesi (kurmaylığı) Telgraf

14/15 Teşrin-i Evvel 328 (27/28 Ekim 1912)

Birinci Şu'be

Harbiye Nezâret-i Vekiline

14 Teşrin-i Evvel 328

Ordu-yu Hümâyûn'un harekâtı hakkında gerek matbuâta ve gerek vilâyâta ber-vech-î âtî tebligat ifâsı lâzımdır (vilâyetlere aşağıda olduğu gibi bildiri yapılması gerekir).

Bulgarların Rumeli Şark (Doğu) Ordusu Teşrin-i Evvel'in Dokuzuncu günü Kırkkilise'nin şimâlinde (kuzeyinde) vuku'a gelen muhârebede epeyce zedelenmiş olduğu cihetle henüz irâde-yi intizama (düzenlenmesine) muvaffak olamamış ve ileri harekâta başlayamamıştır. Şark Ordusu o günden beri geceli gündüzlü mesai ile kuvvetlerini teksir (çoğaltmaya) ve takviye etmeye ve irâde-yi intizam eylemeye çalıştığı cihetle yakında büyük bir muhârebenin vuku'u me'mul bulunmaktadır (olasıdır).

Arşiv No : 1-A-64
Klâsör No : 124
Dosya No : 13
Fihrist No : L-2

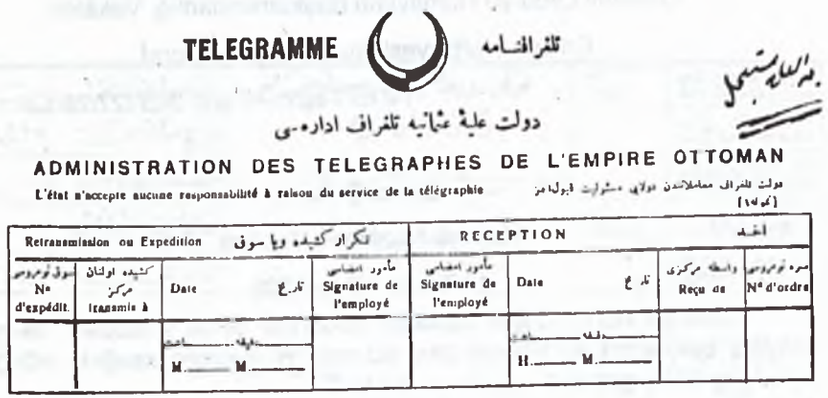

TELEGRAMME تلغرافنامه

دولت علیهٔ عثمانیه تلغراف اداره‌سی

ADMINISTRATION DES TELEGRAPHES DE L'EMPIRE OTTOMAN

L'état n'accepte aucune responsabilité à raison du service de la télégraphie

Retransmission ou Expédition				RECEPTION			
N° d'expédit.	Transmis à	Date	Signature de l'employé	Signature de l'employé	Date	Reçu de	N° d'ordre
		H. M.			H. M.		

De Pour

N° Mots Date H. M.

Voie Indic. Eventuelles

1.A.64
124
15-4

Çorlu'da Şark (Doğu) Ordusu Kumandanlığına

İkinci Kolordu'nun muhârebeye tutuşmasına nazaran ciddiyet kesbetmesi (kazanması) muhtemel olan muhârebenin şimdi bulunulan hatta kabul edilmesi icâb eder. Böyle bir hâlde Birinci ve Dördüncü Kolorduların İkinci Kolordu ile tevhid-i hareket (iş birliği) etmeleri ve Üçüncü ve On Yedinci Kolorduların dahi İkinci Kolordu'nun sağında bu muhârebeye iştirak eylemeleri iktizâ eyler (gerekir). Buna nazaran taraf-ı âlîlerinden tekmil (bütün) kolorduların tevhid-i harekâtına himmet edilmesi (çalışılması) tavsiye olunur.

Başkumandan Vekili
Birinci Ferik (Orgeneral)

15 Teşrin-i Evvel 328 (28 Ekim 1912)
Saat 4.35 öğleden sonra

Arşiv No : 1-A-64
Klâsör No : 124
Dosya No : 13
Fihrist No : 15-4

Belge No : 2701

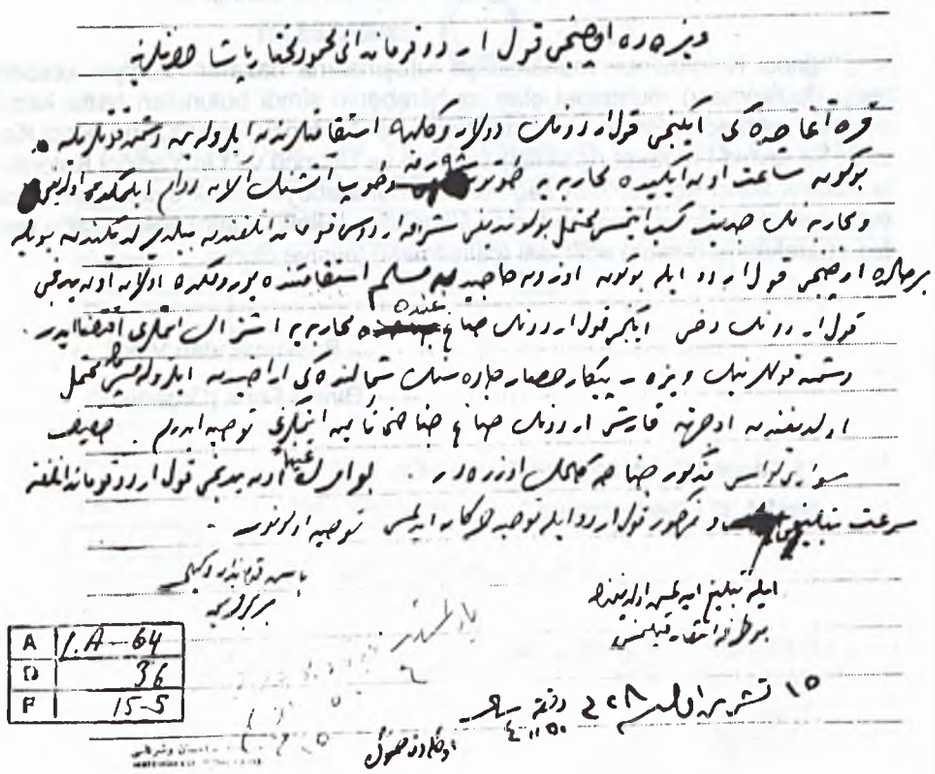

A	1.A-64
Ω	36
F	15-5

Vize'de Üçüncü Kolordu Kumandanı

Mahmud Muhtar Paşa Hazretlerine

Karaağaç'taki İkinci Kolordu'nun Dölen ve Kilya istikametlerinden ilerleyen düşmân kuvvetleriyle bu gün saat on ikide muhârebeye tutuşarak top ateşinin el'ân (hâlâ) devam eylemekte olduğu ve muhârebenin ciddiyet kesbetmesi (kazanması) muhtemel bulunduğu Şark (Doğu) Ordusu Kumandanlığı'ndan bildirildiğinden böyle bir hâl Üçüncü Kolordu ile bu gün Uzunhacı'dan Müsellem istikametinde yürümekte olan On Yedinci Kolordu'nun dahi İkinci Kolordu'nun sağında muhârebeye iştirak etmeleri iktizâ eder (katılmaları gerekir). Düşmân kolordularının Vize - Panarhisar caddesinin şimâlindeki (kuzeyindeki) araziden ilerlemesinin muhtemel olduğundan o cihete karşı ordunun sağ cenahını (kanadını) te'min etmenizi tavsiye ederim. Hafif süvâri livâsı (tugayı) mezkûr (adı geçen) cenaha gelmek üzeredir. Bu emrin aynen On Yedinci Kolordu Kumandanlığı'na sür'at-i tebliği ile tebliğ edilmiş olduğunun bu tarafa iş'ar kılınması (bildirilmesi) ve mezkûr kolordu ile tevhid-i harekât (iş birliği edilmesi) tavsiye olunur.

Başkumandan Vekili

Birinci Ferik (Orgeneral)

15 Teşrin-i Evvel 328

(28 Ekim 1912) Saat 4 dakika 50 öğleden sonra (16.50)

Arşiv No : 1-A-64
Klâsör No : 124
Dosya No : 13
Fihrist No : 15-5

TELEGRAMME تلغرافنامه

دولت علیهٔ عثمانیه تلغراف اداره‌سی

ADMINISTRATION DES TELEGRAPHES DE L'EMPIRE OTTOMAN

L'état n'accepte aucune responsabilité à raison du service de la télégraphie

Retransmission ou Expédition				RECEPTION			
N° d'expédit	transmis à	Date	Signature de l'employé	Signature de l'employé	Date	Reçu de	N° d'ordre
A 1.A-64		H. M.			H. M.		
B 26							
F 13							

De ..... Pour ..... Mots ..... Date ..... H. M. ..... Voie ..... Indic. Eventuelles

Bir dakika te'hiri gayr-i câizdir (gecikmesi uygun değildir)

Çerkes Köyünde Başkumandanlık Vekâletine

Üçüncü Kolordu 16 Teşrin-i Evvel 328 (29 Ekim 1912) sabah bir fırkasıyla (tümeniyle) 15 Teşrin-i Evvel günü Pınarhisar'dan Çongara'ya ilerleyerek akşama kadar Çongara garbında (batısında) İkinci Kolordu kıtaâtı (birlikleri) ile muhârebe eden düşmân müfrezesine Çongara ve Pınarhisar istikametinde taarruz edecektir. Cafer Tayyar Bey kolu bu gece Örencik'i işgal etmiştir. Süvâri livâsı (tugayı) Ezbağ'a gelmiştir. Düşmân harekâtı henüz muayyen değil fakat kuvvetli kıtaâtı görülmemiştir. Sekizinci Kolordu Seray'da bir fırka toplamıştır. Bir, iki taburu Karatepe'dedir. Kolordu açtır.

Umum Kumandanlık Erkân-ı

Harbiyyesine (Kurmaylığına)

me'mur Yüzbaşı Edip

15 Teşrin-i Evvel 328 (28 Ekim 1912)

Arşiv No : 1-A-64
Klâsör No : 124
Dosya No : 13
Fihrist No : 13

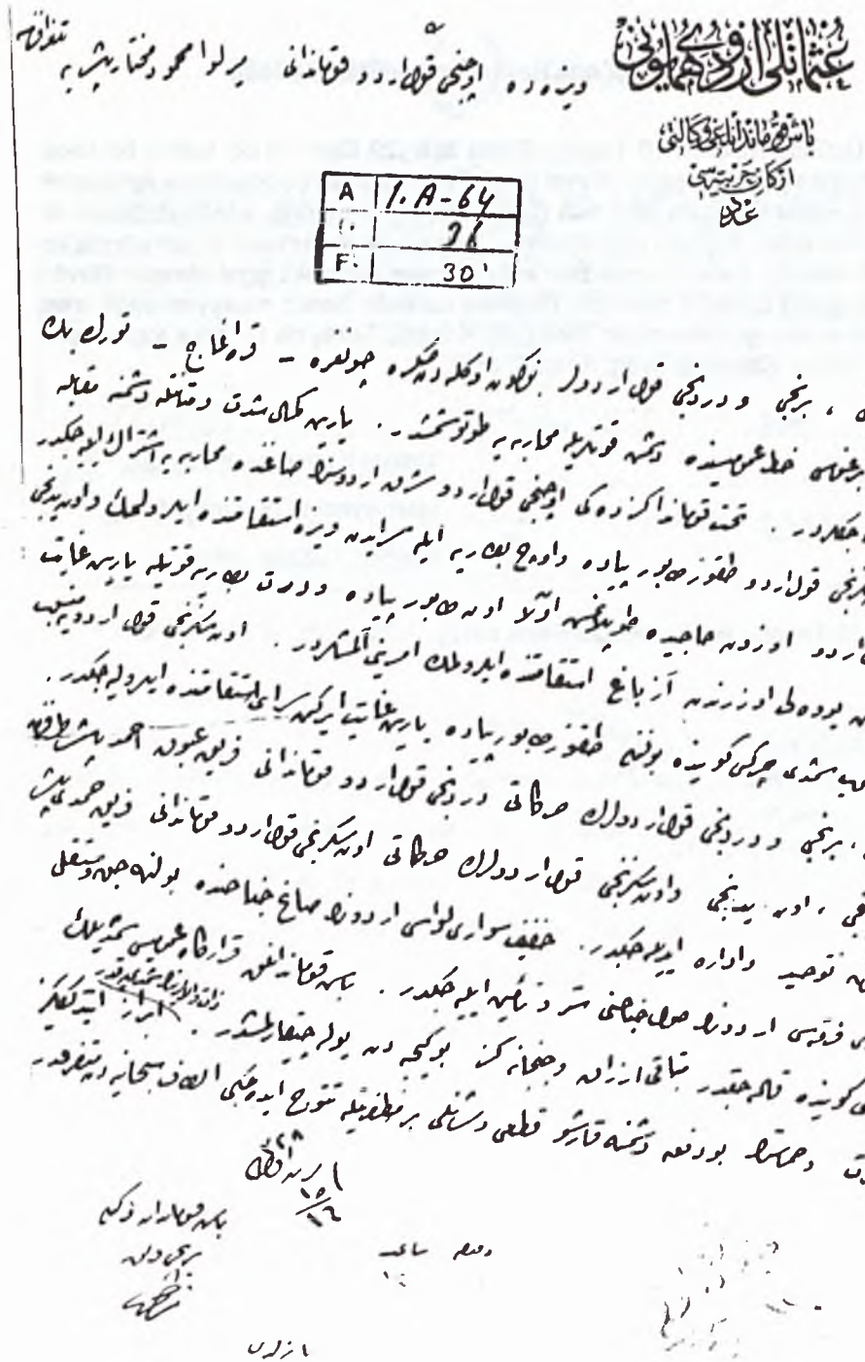

Osmanlı Ordu-yu Hümâyûnu
Başkumandanlığı Vekâletine
Erkân-ı Harbiyyesi (Kurmaylığı)

Vize'de Üçüncü Kolordu Kumandanı Mirliva (Tuğgeneral)
Mahmut Muhtar Paşa'ya Telgrafnâme

İkinci ve Birinci ve Dördüncü Kolordular bu gün öğleden sonra Çongara - Karaağaç - Türkbey Lüleburgaz hattı-ı umûmîsinde (genel hattında) düşmân kuvvetleriyle muhârebeye tutuşmuştur. Yarın kemâl-i şiddetle (bütün şiddetiyle) ve metânetle düşmâna mukâbele edeceklerdir. Taht-ı kumandanızdaki (emrinizdeki) Üçüncü Kolordu Şark (Doğu) Ordusunun sağında muhârebeye iştirak eyleyecektir. On Sekizinci Kolordu dokuz tabur piyâde ve üç batarya ile Saray'dan Vize istikametinde ilerlemek ve On Yedinci Kolordu Uzunhacı'da toplanmış olan on tabur piyâde ve dört batarya kuvvetiyle yarın gayet erken Yuvalı üzerinden Ezbağ istikametinde ilerlemek emrini almışlardır. On Sekizinci Kolordu'ya mensub olup şimdi Çerkez köyünde bulunan dokuz tabur piyâde yarın gayet erken Saray istikametinde ilerleyecektir. İkinci, Birinci ve Dördüncü Kolorduların harekâtı Dördüncü Kolordu Kumandanı Ferik (Korgeneral) Abuk Ahmet Paşa tarafından ve Üçüncü, On Yedinci ve On Sekizinci Kolorduların harekâtı On Sekizinci Kolordu Kumandanı Ferik Hamdi Paşa tarafından tevhid (birleştirilecek) ve idâre edilecektir. Hafif süvâri livâsı (tugayı) ordunun sağ cenahında (kanadında) bulunacak ve müstakil süvâri fırkası ordunun sol cenahını setr (kapatacak) ve te'min eyleyecektir. Başkumandanlık karargâh-ı umûmiyyesi şimdilik Çerkes köyünde kalacaktır. Mütebâki (geriye kalan) erzak ve cephaneniz bu geceden yola çıkarılmıştır. Zât-ı vâlâlarının (yüksek şahsiyetinizin) şimdiye kadar ibrâz ettiğiniz (gösterdiğiniz) gayret ve hamâsetin (cesaretin) bu defa düşmâna karşı kat'î ve şanlı bir muzafferiyetle tetevvüc edeceği eltâf-ı sübhaniyeden tazarru'dur (mükâfatlandırılmasını Allah'tan dileriz).

Başkumandan Vekili

Birinci Ferik (Orgeneral)

15/16 Teşrin-i Evvel 328 (28/29 Ekim 1912)

Arşiv No : 1-A-64
Klâsör No : 124
Dosya No : 13
Fihrist No : 30

Belge No : 2705

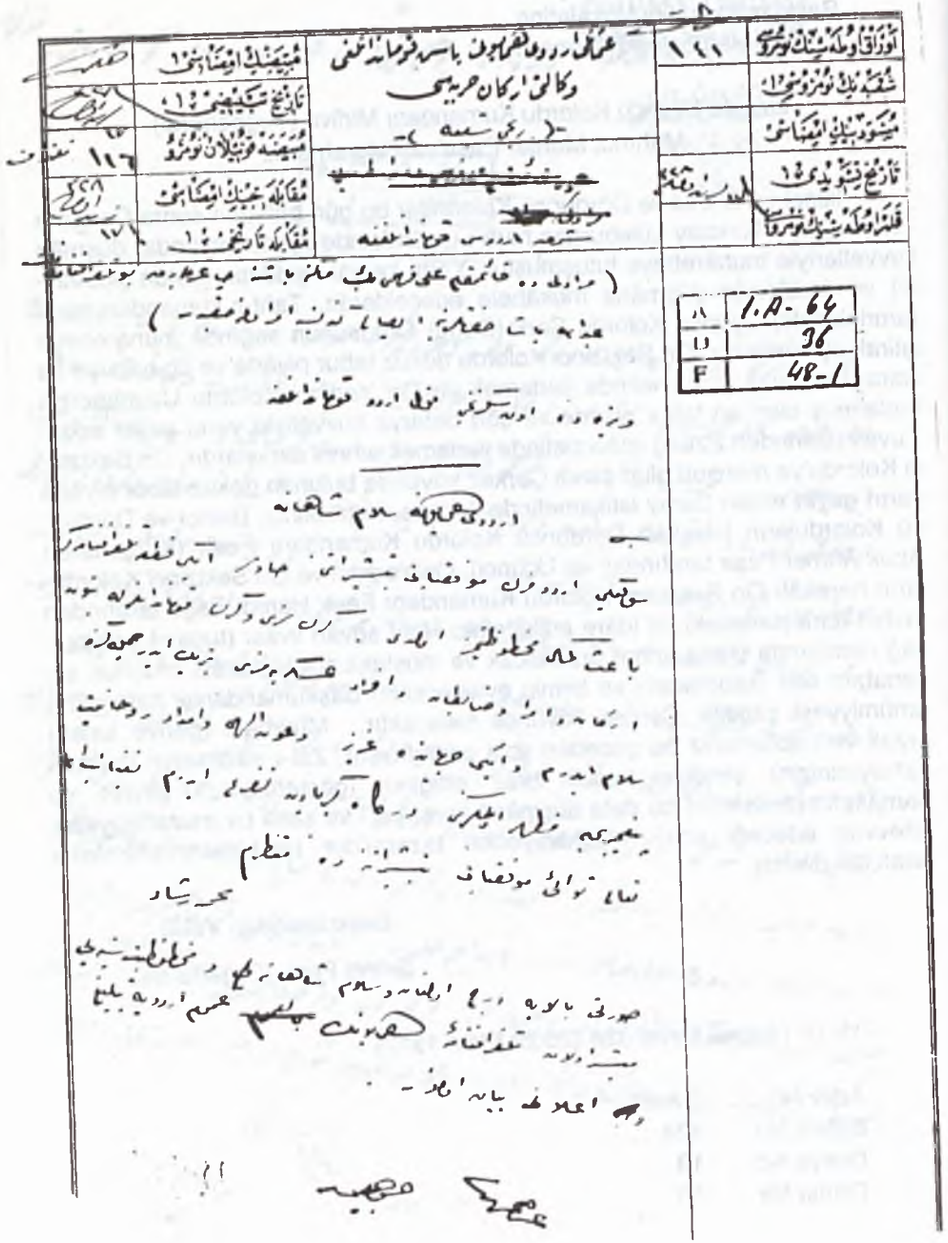

Belge No : 2705

Osmanlı Ordu-yu Hümâyûnu Başkumandanlığı

Vekâleti Erkân-ı Harbiyyesi (Kurmaylığı)

(Birinci Şu'be)

17 Teşrin-i Evvel 328 (30 Ekim 1912)

Şark (Doğu) Ordusu Kumandanlığına

Muratlı'da Kaymakam Ali Fehmi Bey makine başına çağrılarak bu telgrafnâmenin Abdullah Paşa Hazretlerine îsâli (ulaştırılması) kendisine emir olunacaktır.

Vize'de On Sekizinci Kolordu Kumandanlığına

Ordu-yu Hümâyûna Selâm-ı Şahâne

(Padişahın Orduya Selâmı)

Sevgili ordumuzun muvaffakiyât-ı tebşîratını havî (başarılarını müjdeleyen) iki kıt'a telgrafnâmeniz bâis-i kemâl-i mahzûziyetimiz (sevinmemize sebep) oldu. Gerek sizi ve kumandanlarla bütün erkân (paşalar) ve ümerâ (üst subaylar) ve zâbitân (subaylar) ve efrad-ı askeriyemizi tebrik eder selâm ederim ve iki cihanda aziz ve avn-i ilâhi (Allah'ın yardımı) ve imdâd-ı ruhâniyet-i peygamberiye mazhar olmanızı dergâh-ı kibriyâdan tazarru ederim (Allah'ın yardımını dilerim). Tealâ tevâli-i muvaffakiyât tebşîrâtına da muntazırım (başarılarınızın devamını dilerim).

Mehmet Reşat

Sûreti bâlâya derc olunan (yukarıda bildirilen) ve selâm-ı şahâne ve mahzûziyet-i seniyeyi mübeşşir olan (müjdeleyen) telgrafnâme-i hümâyûnun umum orduya tebliği ve ilânı beyân olunur.

Arşiv No : 1-A-64
Klâsör No : 124
Dosya No : 13
Fihrist No : 48-1

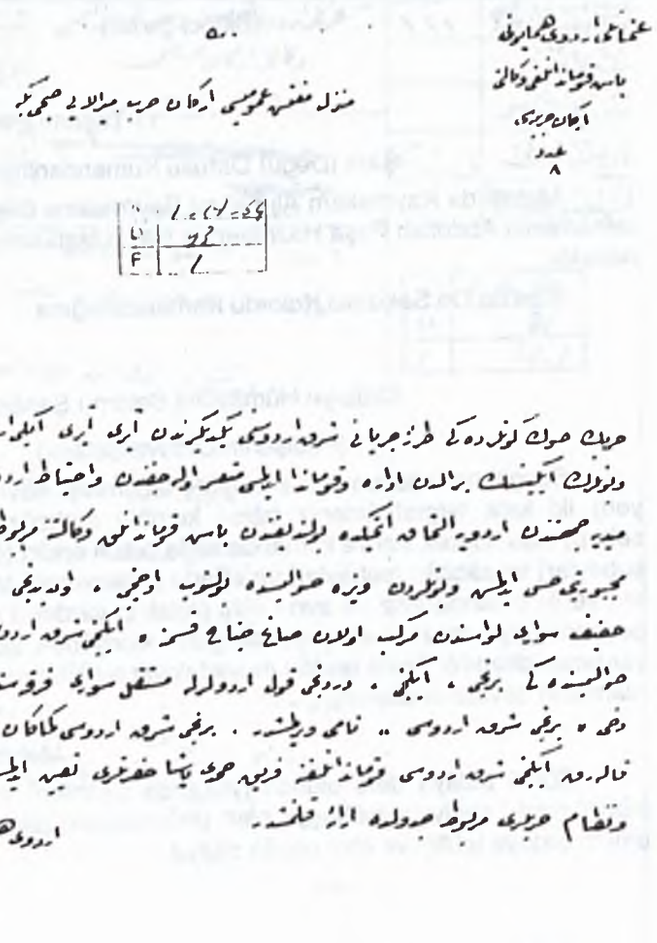

Osmanlı Ordu-yu Hümâyûnu
Başkumandanlığı Vekâleti
Erkân-ı Harbiyyesi (kurmaylığı)

17 Teşrin-i Evvel 328
(30 Ekim 1912)

Adet
8

Menzil Müfettiş-i Umûmîsi Erkân-ı Harb Miralayı (Albay)

Suphi Bey'e

Harbin son günlerdeki tarz-ı cereyânı Şark (Doğu) Ordusu'nu yekdiğerinden ayrı ayrı iki ordu kısmına tefrik etmiş (ayırmış) olduğundan ve bunların ikisinin bir elden idâre ve kumanda edilmesi müteâsir (güç) olacağından ve ihtiyat ordusuna mensub fırkalarda (tümenlerde) peyderpey Midye cihetinden orduya iltihâk etmekte (katılmakta) bulunduğundan Başkumandanlık Vekâleti'ne merbut (bağlı) olmak üzere iki ordu teşkili mecburiyeti hissedilmiş ve bunlardan Vize havâlisinde bulunub Üçüncü, On Yedinci, On Sekizinci Kolordularla hafif süvâri livâsından mürekkeb olan (tugayından oluşan) sağ cenâh (kanat) kısmen "İkinci Şark Ordusu", ve Karaağaç, Lüleburgaz havalisindeki Birinci, İkinci, Dördüncü Kolordularla müstakil süvâri fırkasından müteşekkil sol cenâh kısmına dahi "Birinci Şark Ordusu" nâmı verilmiştir. Birinci Şark Ordusu kemâ-kân (olduğu gibi) Abdullah Paşa Hazretlerinin uhdelerinde (emrinde) kalarak İkinci Şark Ordusu Kumandanlığı'na Ferik (Korgeneral) Hamdi Paşa Hazretleri ta'yin edilmiş ve işbu orduların karargâh ve nizâm-ı harbleri (kuruluşları) merbut cetvelde irâe kılınmıştır (gösterilmiştir).

Ordu-yu Hümâyûn Başkumandan Vekili
Birinci Ferik (Orgeneral)
Nazım

Arşiv No : 1-A-64
Klâsör No : 147
Dosya No : 111
Fihrist No : 1

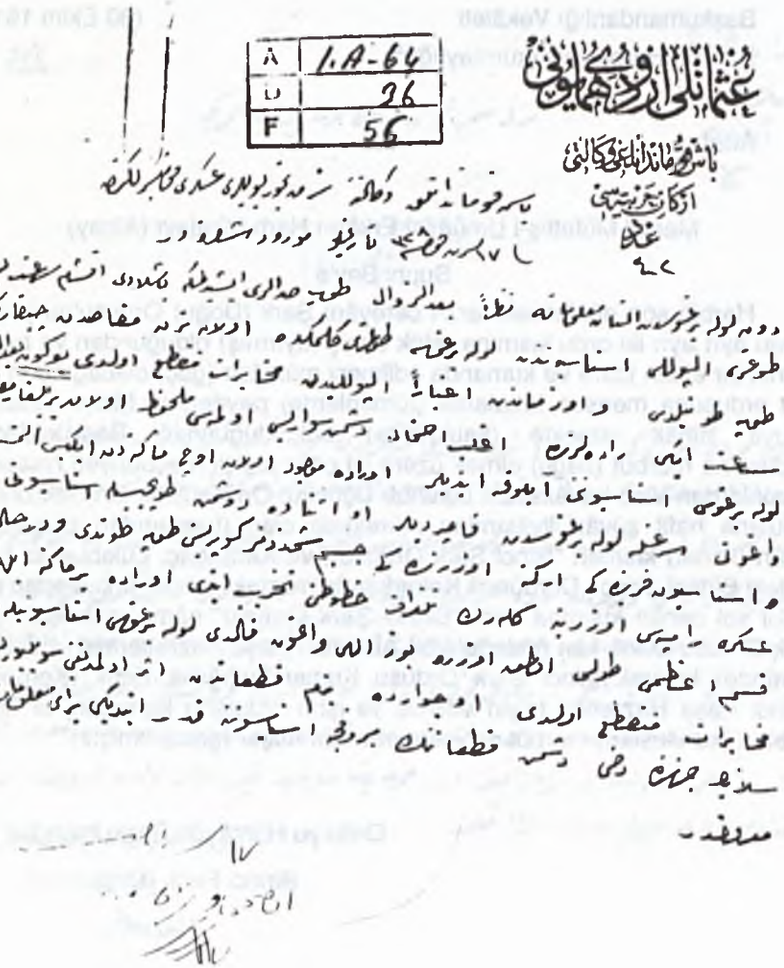

Osmanlı Ordu-yu Hümâyûnu
Başkumandanlık Vekâleti
Erkân-ı Harbiyyesi (kurmaylığı)

Adet
42

Başkumandanlık Vekâletine Şark (Doğu) Demir Yolları
Askerî Komiserliğinden

17 Teşrin-i Evvel 328 (30 Ekim 1912) tarihli mevrûd (gelen) şifredir.

Dün Lüleburgaz'dan alınan ma'lûmata nazaran ba'de-z-zevâl (öğleden sonra) top sedâları işitilmeye başladı. Akşam saati beşe doğru Alpullu İstasyonu'ndan Lüleburgaz'a doğru gelmekte olan tren makastan çıkarken topa tutuldu. Ve o zamandan i'tibaren Alpullu'dan muhâberât münkât'ı oldu (haberleşme kesildi). Bu gün ba'de-z-zevâl saat iki raddelerinde (sıralarında) agleb-i ihtimal (olası) düşmân süvârisi olması melhûz olan (düşünülen) bir Bulgar müfrezesi Lüleburgaz İstasyonu'nu abluka ettiler. Orada mevcut olan üç makineden ikisi altmış vagonu sür'atle Lülebrgaz'dan kaçırdılar. O esnada düşmân topçusuyla istasyonu ve istasyon kurbundaki (yanındaki) Ergene üzerindeki cesim (büyük) şimendifer köprüsünü topa tuttu ve derhal askerî rampası üzerine gelerek telgraf hududunu (hatlarını) tahrîb etti. Orada bir makine ile kısm-ı a'zamı (büyük kısmı) dolu olmak üzere yüz elli vagon kaldı. Lüleburgaz İstasyonu'yla da muhâberât münkât'ı oldu, o civarda bizim kıtaâttan (birliklerden) eser olmadığını söylüyorlar. Selânik cihetinde dahî düşman kıtaâtının Mebrukça İstasyonu'na kadar indiği berây-ı ma'lûmat ma'ruzdur (bilgi için arz edilir).

17 Teşrin-i Evvel
Üçüncü kısım dosya

Arşiv No : 1-A-64
Klâsör No : 124
Dosya No : 13
Fihrist No : 56

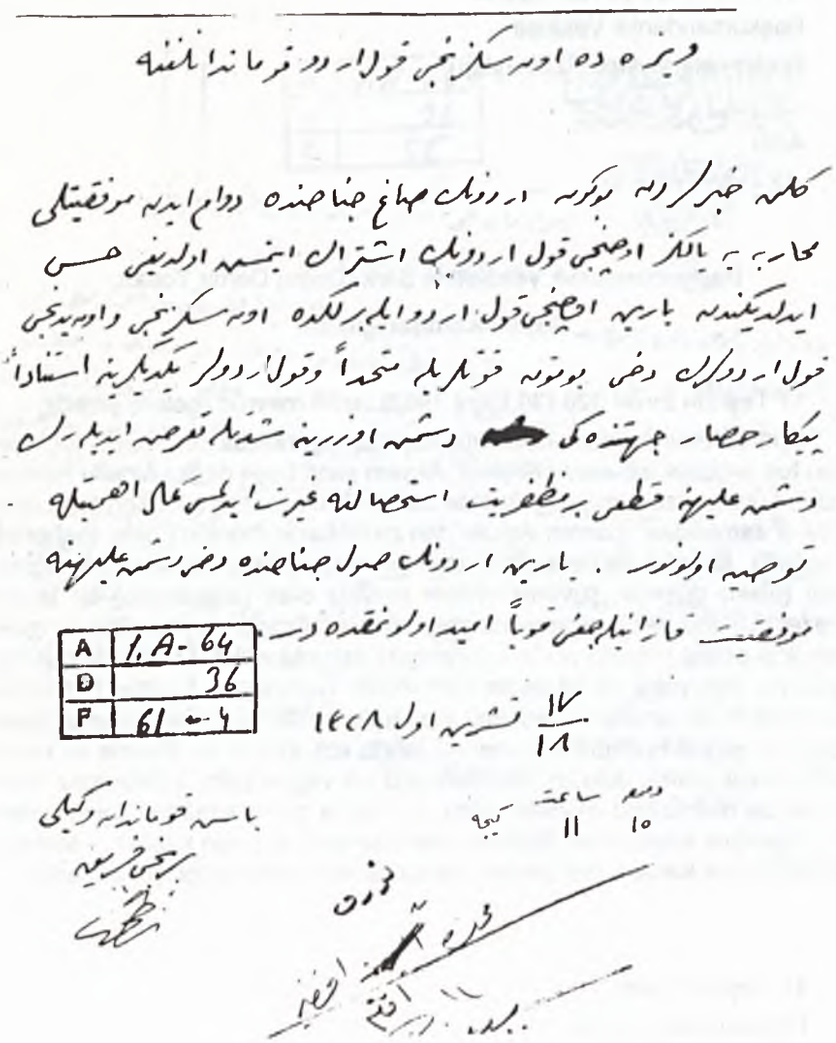

Vize'de On Sekizinci Kolordu Kumandanlığına

Gelen haberlerden bu gün ordunun sağ cenâhında (kanadında) devam eden muvaffakiyetli muhârebeye yalnız Üçüncü Kolordu'nun iştirak etmiş olduğu hissedildiğinden yarın Üçüncü Kolordu ile birlikte On Sekizinci ve On Yedinci Kolorduların dahi bütün kuvvetleriyle müttehiden (beraberce) ve kolordular yekdiğerine istinâden (dayanarak) Pınarhisar cihetindeki düşmân üzerine şiddetle taarruz edilerek düşmân aleyhine kat'î bir muzafferiyet istihsâline (elde edilmesine) gayret edilmesi kemâl-i ehemmiyetle (önemle) tavsiye olunur. Yarın ordunun sol cenâhında dahi düşmân aleyhine muvaffakiyet kazanılacağı kaviyyen (kuvvetle) ümît olunmaktadır.

17/18 Teşrin-i Evvel 1328
(30/31 Ekim 1912)

Başkumandan Vekili
Birinci Ferik (Orgeneral)
Nâzım

Dakika	Saat	Gece (23.15)
15	11	

Arşiv No : 1-A-64
Klâsör No : 124
Dosya No : 13
Fihrist No : 61-4

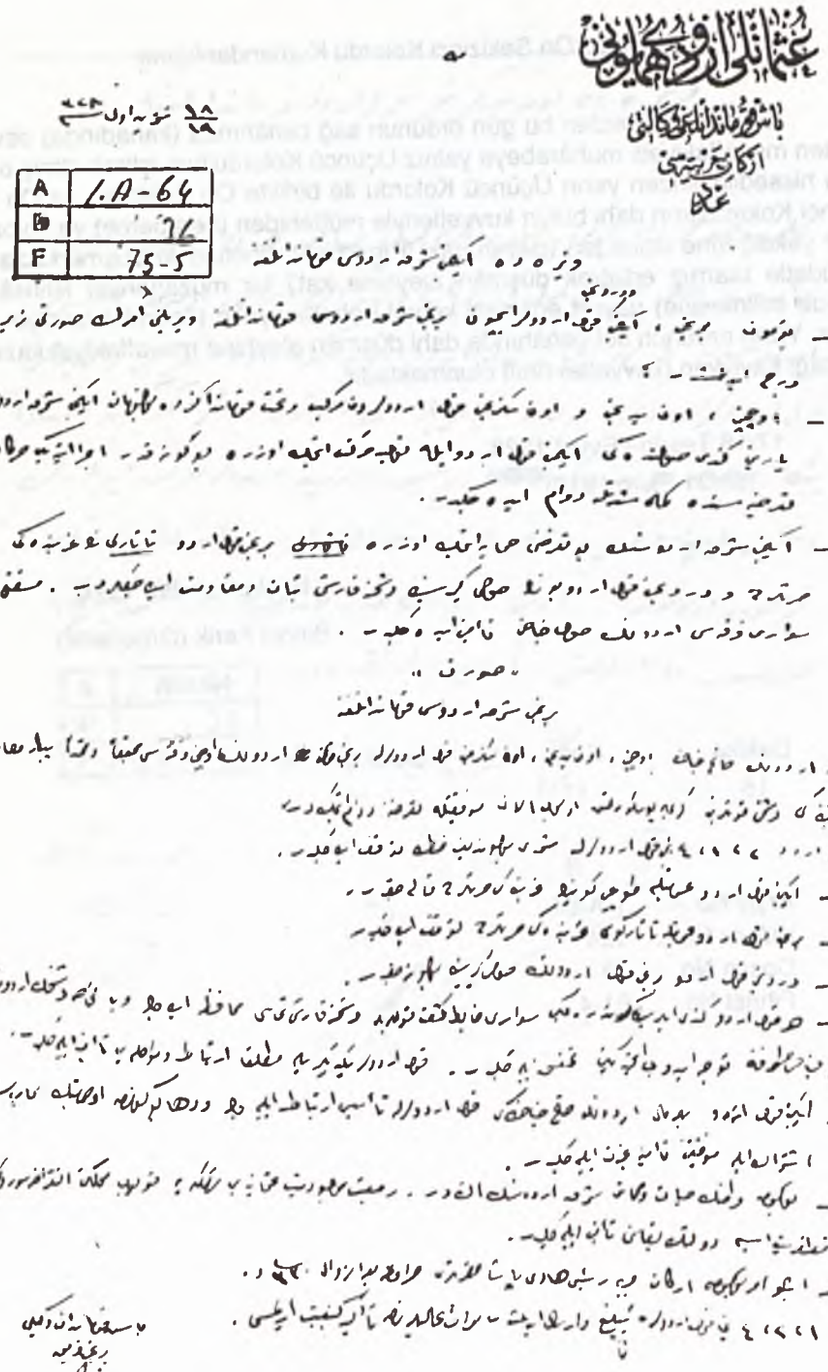

Osmanlı Ordu-yu Hümâyûnu — 18 Teşrin-i Evvel 328
Başkumandanlığı Vekâleti — (31 Ekim 1912)

Erkân-ı Harbiyyesi (kurmaylığı)

Adet

Vize'de İkinci Şark (Doğu) Ordusu Kumandanlığına

1. Bu gün Birinci, İkinci ve Dördüncü Kolordular için Birinci Şark Ordusu Kumandanlığı'na verilen emrin sûreti zîrde derc edilmiştir (aşağıda belirtilmiştir).

2. Üçüncü, On Yedinci ve On Sekizinci Kolordulardan mürekkeb (oluşan) ve taht-ı kumandanızda (kumandanız altında) bulunan İkinci Şark Ordusu yarın kendi solundaki İkinci Kolordu ile tevhid-i hareket (birlikte hareket) etmek üzere bu güne kadar icrâ ettiği harekât-ı taarruziyesinde kemâl-i şiddetle devâm edecektir.

3. İkinci Şark Ordusu'nun bu taarruzunu himâye etmek üzere Birinci Kolordu Tatarlı'nın garbındaki (batısındaki) sırtlarda ve Dördüncü Kolordu bunun sol gerisinde düşmâna karşı sebat ve muâvenet edeceklerdir. Müstakil süvâri fırkası (tümeni) ordunun sol cenâhını (kanadını) te'min edecektir.

"Sûret"

Birinci Şark Ordusu Kumandanlığına

1. Ordunun sağ cenâhında Üçüncü, On Yedinci, On Sekizinci Kolordularda, Birinci Kolordu'nun Üçüncü Fırkası müctemian ve müttehiden (topluca) Pınarhisar cihetinde düşmân kuvvetlerini geriye püskürtmüş olup el'ân (halen) muvaffakiyetle taarruza devâm etmektedir.

2. Ordu, 2, 1, 4 ncü Kolordularla şimdi bulunduğu hatta tevâkkuf edecektir (duracaktır).

3. İkinci Kolordu umumiyetle Topçu köyünün garbındaki sırtlarda kalacaktır.

4. Birinci Kolordu umumiyetle Tatar Köy garbındaki sırtlarda tevakûf edecektir.

5. Dördüncü Kolordu Birinci Kolordu'nun sol gerisinde bulunacaktır.

6. Her kolordu kendi ilerisine göndereceği süvâri zâbit (subay) keşif kollarıyla düşmâna karşı teması muhâfaza edecek ve bilhassa düşmânın ordumuzun sağ cenâhı tarafına tevcih edip etmediğini tahkik eyleyecektir (yönelip yönelmediğini araştıracaktır). Kolordular yek diğeriyle mutlaka irtibat ve muvâsalayı (ulaşımı) te'min eyleyecektir.

ONKUB
GB Bşk.
Arşivhanesi

Belge No : 2709

7. İkinci Kolordu be-heme-hâl ordunun sağ cenâhındaki kolordularla te'sîs-i irtibat eyleyecek ve daha bu günden o cihetin muhârebesine iştirak ile muvaffakiyet te'minine gayret eyleyecektir.

8. Bu gün vatanın hayat ve memâtı (ölüm kalımı) Şark Ordusu'nun elindedir. Ric'ât (geri çekilme), mevcûdiyet-i Osmaniye-yi tehlikeye koyup memleketi inkıraza (yıkıma) sürükleyecek muzafferiyet ise, devletin bekâsını (devamını) te'min eyleyecektir.

9. İşbu emir bu gün Erkân-ı Harbiye Reisi Hadi Paşa Hazretleri tarafından ba'de-z-zevâl (öğleden sonra) saat 3.30 (15.30) 1, 2, 4 ncü Kolordulara tebliğ ve irsâl edilmiştir (gönderilmiştir). Taraf-ı âlîlerinin te'kid-i keyfiyet edilmesi (doğrulanması).

Başkumandan Vekili

Birinci Ferik (Orgeneral)

Nazım

Arşiv No : 1-A-64
Klâsör No : 124
Dosya No : 13
Fihrist No : 75-5

Belge No : 2710

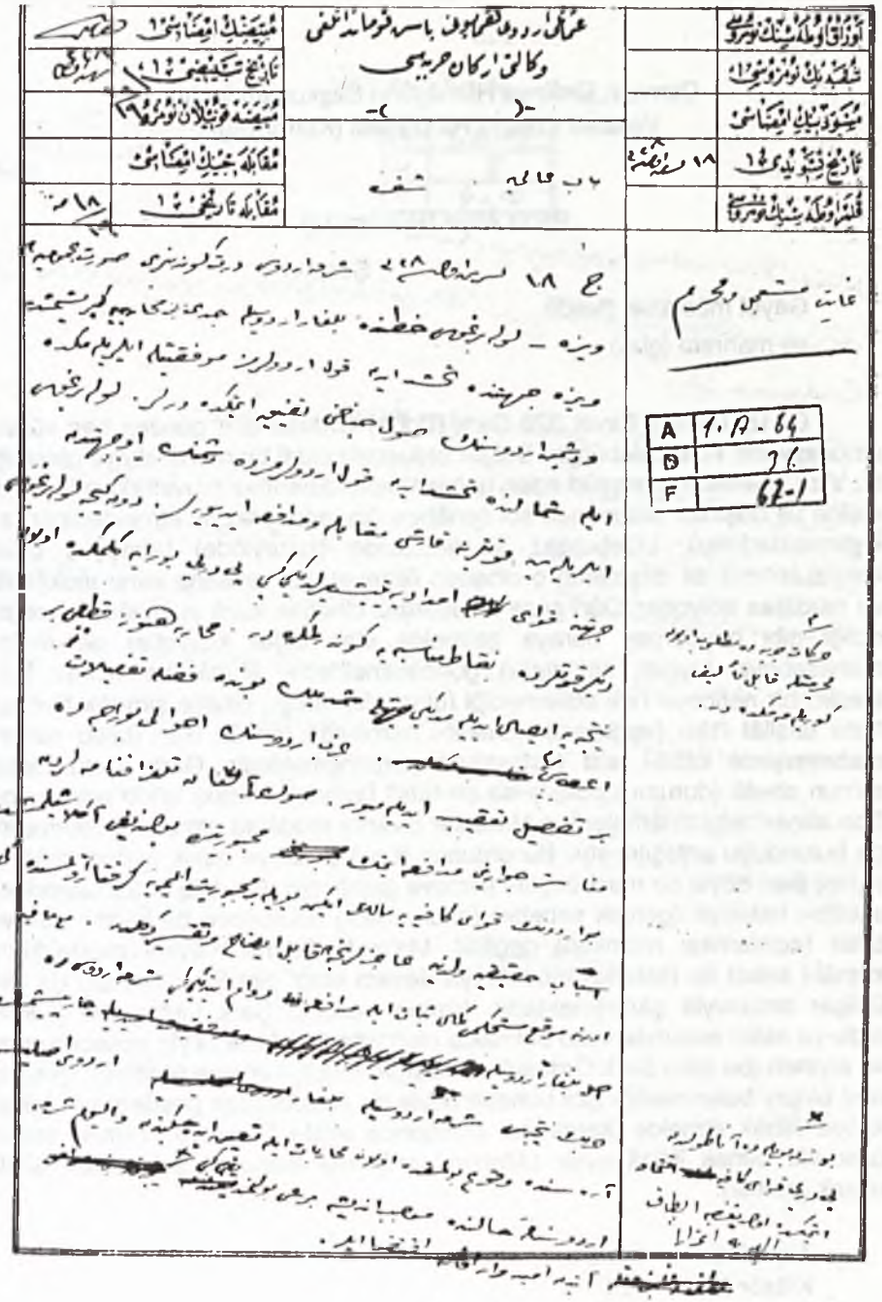

Belge No : 2710

18/19 Teşrin-i Evvel 328 (31/1 Ekim - Kasım 1912)

Osmanlı Ordu-yu Hümâyûnu Başkumandanlığı
Vekâleti Erkân-ı Harbiyyesi (Kurmaylığı)

Bâb-ı Âlîye (Hükûmete)

Şifre

Gayet müsta'cel (ivedi)
ve mahrem (gizli)

C. 18 Teşrin-i Evvel 328 Şark (Doğu) Ordusu dört günden beri sûret-i umûmiyyede Vize-Lüleburgaz Bulgar ordusuyla ciddî bir muhârebeye girişmiştir. Vize cihetinde tahaşşüd eden (yığılan) kolordularımız muvaffakiyetle ilerlemekte ve düşmân ordusunun sol cenâhını (kanadını) tazyik etmektedirler (sıkıştırmaktadırlar). Lüleburgaz ile şimâlinde (kuzeyinde) tahaşşüd eden kolordularımız da düşmânın o cihetten ilerleyen kuvvetlerine karşı mukâbele ve müdâfaa ediyorlar. Dün gece Lüleburgaz cihetine kuvâ-yı imdâdiye yetiştirildiği gibi peyderpey buraya gelmekte olan diğer kuvvetler de nikât-ı münâsebeye (uygun noktalara) gönderilmektedir. Muhârebe henüz kat'î (kesin) bir netîceye i'sâl edilemediği (ulaştırılamadığı) cihetle şimdilik bundan fazla tafsilât i'tâsı (verilmesi) harekât-ı harbiyede matlûb olan (taleb edilen) mahremiyetle kâbil-i te'lif (uzlaştırıcı) görülmemektedir. Garb (batı) Ordusu'nun ahvâli (durumu) buraca da bir tafsil (ayrıntılı olarak) ta'kîb edilemiyor. Son alınan telgrafnâmelerden Manastır civârını müdâfaa etmek mecburiyetinde bulunduğu anlaşılmıştır. Bu ordunun Kuvâ-yı kâfiye mâlik (yeterli miktara sahip) iken böyle bir mecbûriyet-i elimeye giriftâr olmasındaki (tutulmasındaki) esbâb-ı hakikîye (gerçek sebebe) (okunamadı) âcizlerince de kâbil-i izah ve tefsir (açıklaması mümkün) değildir. Ma'mafif Edirne mevki-i müstahkemi kemâl-i sebat ile (sabırla) müdâfaaya devam ettiği gibi Şark Ordusu da asıl Bulgar ordusuyla çarpışmaktadır. Harbin netîcesi Şark Ordusu'yla Bulgar ordu-yu aslîsi arasında vuku bulmakta olan muhârebât ile ta'yîn edileceğinden ve elyevm (bu gün) Şark Ordusu'nun hâlinde mûcib-i endişe (endişeyi gerektiren) birşey bulunmadığı gibi bundan böyle de Anadolu'dan peyderpey kuvâ-yı kâfiye iltihâk etmekte (katmakta) olduğunca eltâf-ı İlâhiyeye i'zamen âtîden ümid-vâr olmak iktizâ eyler (Allah'ın yardımına inanarak gelecekten ümitli olmak gerekir).

Arşiv No : 1-A-64
Klâsör No : 124
Dosya No : 13

Belge No : 2711

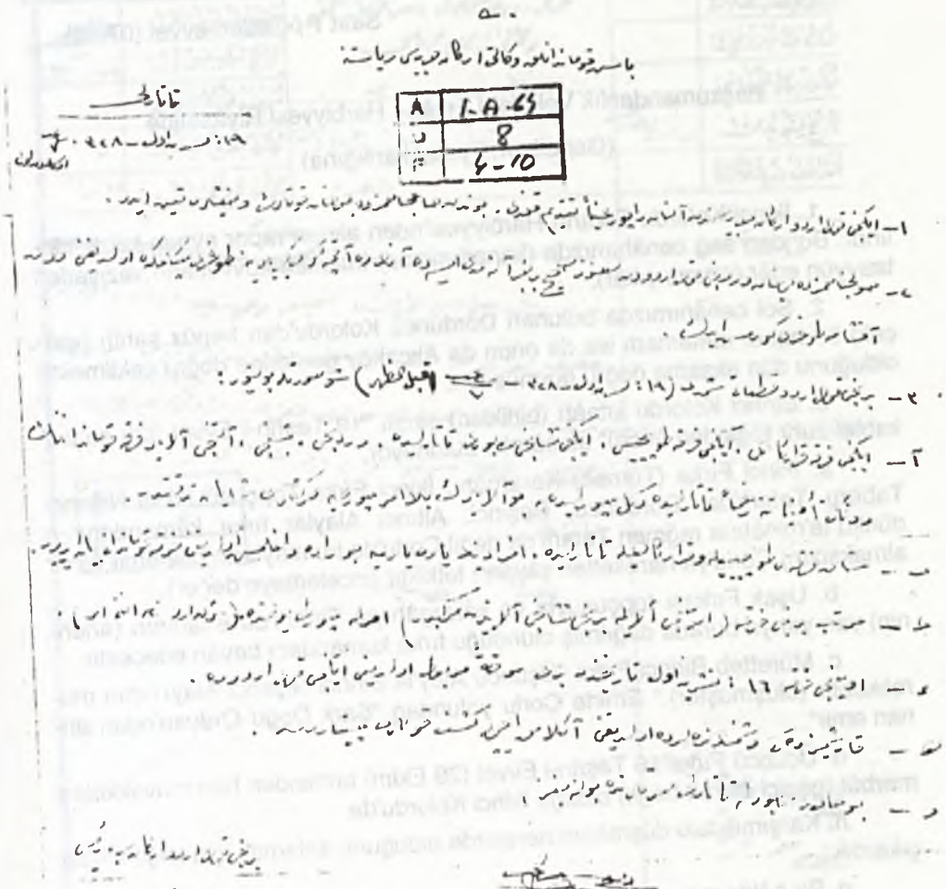

Belge No : 2711

Tatarlı

19 Teşrin-i Evvel 328 (1 Kasım 1912)

Saat 7 öğleden evvel (07.00)

Başkumandanlık Vekâlet-i Erkân-ı Harbiyyesi Riyâsetine

(Genelkurmay Başkanlığına)

1. İkinci Kolordu Erkân-ı Harbiyyesi'nden alınan rapor aynen takdim kılındı. Bundan sağ cenâhımızda (kanadımızda) bulunan kuvvetlerin vaziyetleri taayyûn eder (ortaya çıkar).

2. Sol cenâhımızda bulunan Dördüncü Kolordu'dan henüz sahîh (gerçek) bir haber alınamadı ise de onun da Akçaköy gerilerine doğru çekilmekte olduğunu dün akşama doğru görmüş idik.

3. Birinci Kolordu kıtaâtı (birlikleri) şimdi "19 Teşrin-i Evvel 328 saat 7 kablel-zuhr (öğleden önce)" şu sûretle bulunuyor.

a. İkinci Fırka (Tümen) Karargâhı, İkinci Fırka Topçusu İkinci Nişancı Taburu Tatarlı'da, Dördüncü, Beşinci, Altıncı Alaylar fırka kumandanının dünkü te'minâtına rağmen Tatarlı'da değil Çorlu'da bu alayların bilâ-emir (emir almaksızın) Çorlu'ya hareketleri şâyân-ı tetkiktir (incelemeye değer).

b. Uşak Fırkası topçusuyla ve karargâhıyla Tatarlı'da efrâdının (erlerinin) yarı yarıya burada dağılmış olunduğu fırka kumandanı beyân edecektir.

c. Müretteb Birinci Fırka "Üçüncü Alay'la Birinci Nişancı Alayı'ndan mürekkebtir (oluşmuştur)." Emirle Çorlu yolundan "Şark Doğu Ordusu'ndan alınan emir".

d. Üçüncü Fırka 16 Teşrin-i Evvel (29 Ekim) tarihinden beri muvakkaten merbût (geçici olarak bağlı) olduğu İkinci Kolordu'da

h. Karşımızdaki düşmânın nerelerde olduğunu anlamak için keşif kolları çıkardık.

g. Bu hâlde mevcutla Tatarlı sırtlarında bulunacağız.

Birinci Kolordu Erkân-ı Harb Reisi

(Kurmay Başkanı)

Arşiv No : 1-A-64
Klâsör No : 125
Dosya No : 13
Fihrist No : 4-10

Belge No : 2712

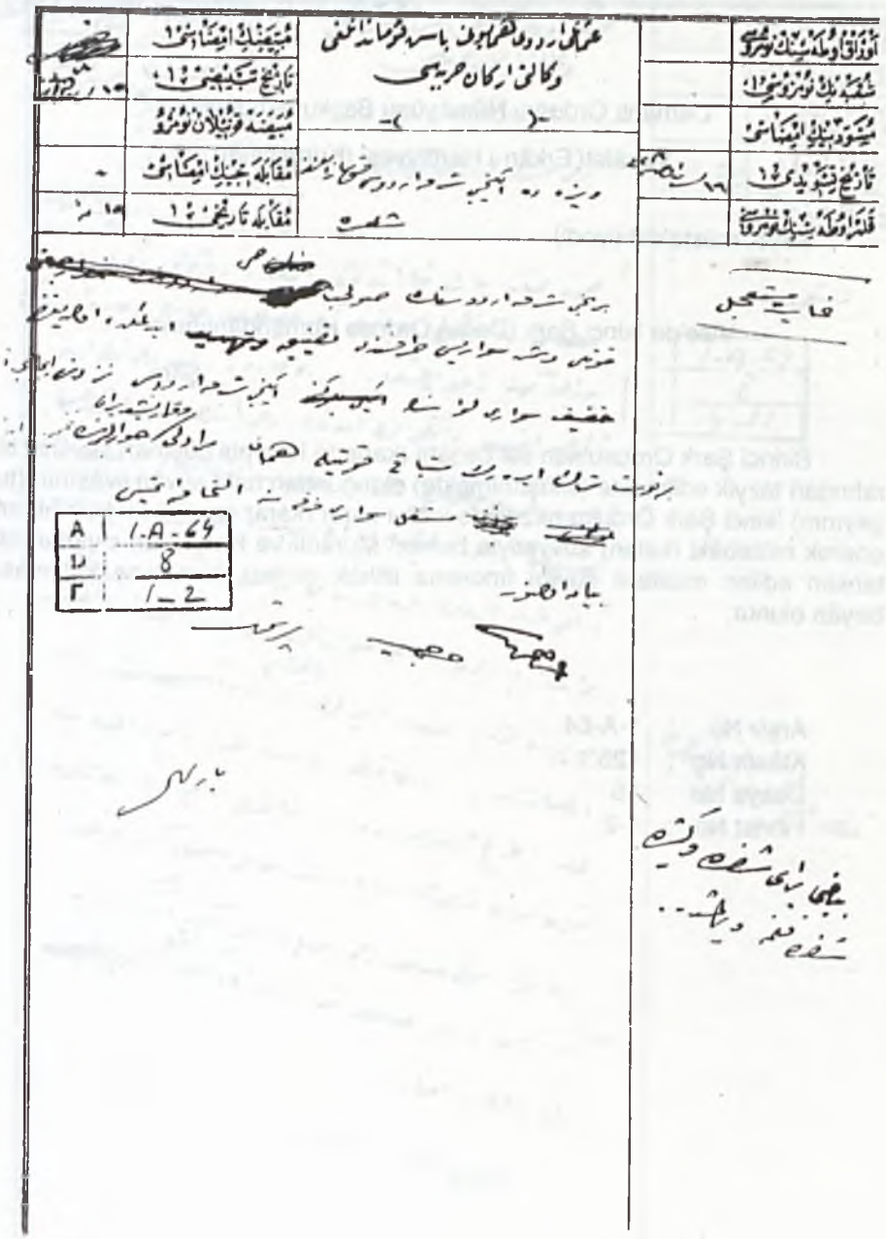

Belge No : 2712

19 Teşrin-i Evvel 328 (1 Kasım 1912)

Osmanlı Ordu-yu Hümâyûnu Başkumandanlığı

Vekâleti Erkân-ı Harbiyyesi (Kurmaylığı)

Gayet müsta'cel (ivedi)

Vize'de İkinci Şark (Doğu) Ordusu Kumandanlığına

Şifre

Birinci Şark Ordusu'nun sol cenâhı (kanadı) kuvvetli düşmân süvârisi tarafından tazyik edilmekte (sıkıştırılmakta) olduğundan hafif süvâri livâsının (tugayının) İkinci Şark Ordusu nezdinde icâb-ı karar (karar gereği) bir kuvvet terk ederek mütebâki (kalan) kuvvetiyle hemen Muradlı ve Karşıviran civârlarında tahkim edilen müstakil süvâri fırkasına iltihâk etmesi (tümenine katılması) beyân olunur.

Arşiv No : 1-A-64
Klâsör No : 125
Dosya No : 15
Fihrist No : 1-2

Belge No : 2713

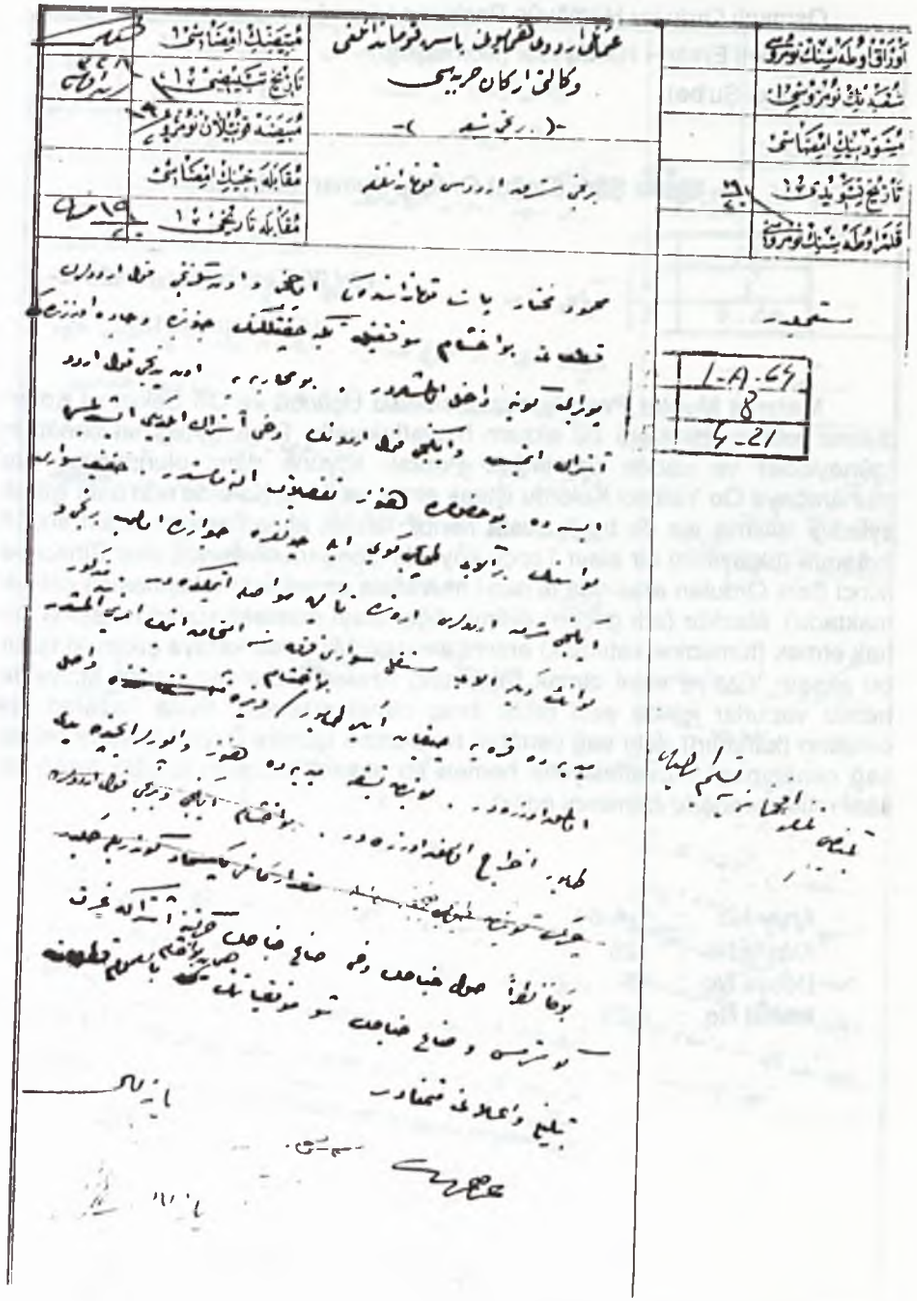

Belge No : 2713

Osmanlı Ordu-yu Hümâyûn Başkumandanlığı
Vekâleti Erkân-ı Harbiyyesi (Kurmaylığı)
(Birinci Şu'be)

Birinci Şark (Doğu) Ordusu Kumandanlığına

19 / 20 Teşrin-i Evvel 328

(1/2 Kasım 1912)

Mahmut Muhtar Paşa kumandasındaki Üçüncü ve On Sekizinci Kolorduların kıtaâtı (birlikleri) bu akşam muvaffakiyetle Teke Çiftliği'nin cenûbun (güneyinde) ve cadde üzerindeki Pobralı köyüne dâhil olunmuştur. Bu muhârebeye On Yedinci Kolordu iştirak etmiş ve İkinci Kolordu'nun dahi iştirak eylediği işitilmiş ise de bu hususta henüz tafsilât alınamamıştır. Hafif süvâri livâsının (tugayının) bir alayı Topçu köyü ile Çongara civârında olup Birinci ve İkinci Şark Orduları arasında te'min-i muvâsala etmektedir (ulaşmasına çalışılmaktadır). Mezkûr (adı geçen) livânın diğer alayı müstakil süvari fırkasına iltihak etmek (tümenine katılmak) emrini almıştır. Midye'de karaya çıkan iki tabur bu akşam Vize'ye vâsıl olmak (ulaşmak) üzeredir. Bundan başka Midye'de henüz vapurlar içinde yedi tabur ihraç olmak üzeredir. Buna nazaran sol cenâhın (kanadın) dahi sağ cenâhın hareketine iştirake gayret göstermesi ve sağ cenâhın şu muvaffakiyetin hemen bu akşam bilumum kıtaâta tebliğ ve ilânı mutemennâdır (temenni edilir).

Arşiv No : 1-A-64
Klâsör No : 125
Dosya No : 15
Fihrist No : 4-21

Belge No : 2714

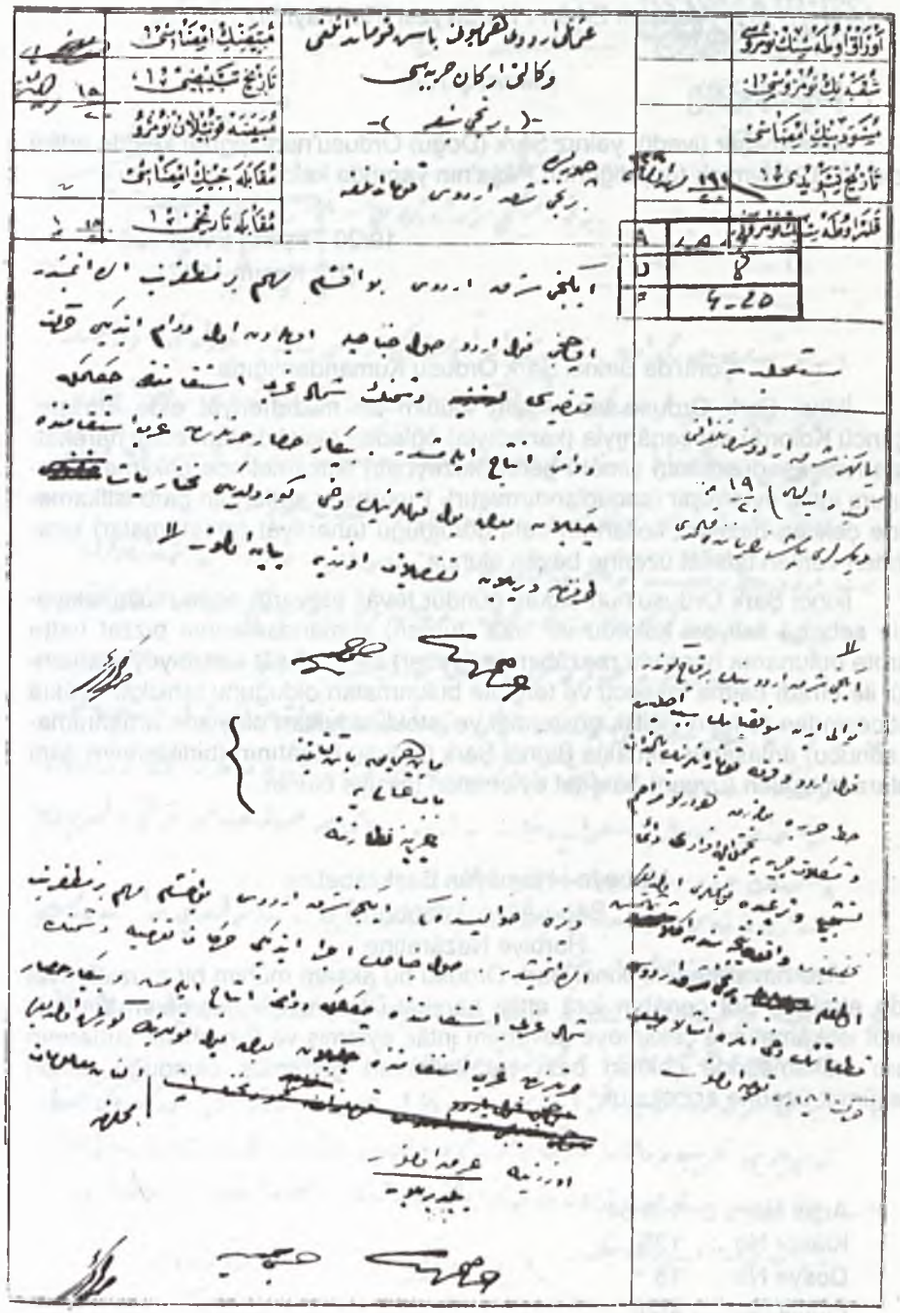

Belge No : 2714

Osmanlı Ordu-yu Hümâyûnu Başkumandanlığı
Vekâleti Erkân-ı Harbiyyesi (Kurmaylığı)

(Birinci Şu'be)

Müsta'celdir (ivedi) yalnız Şark (Doğu) Ordusu'nun telgrafı keşîde edildi (çekildi). 19/20 minh (de) diğerleri Paşa'nın yanında kaldı.

19/20 Teşrin-i Evvel 328
(1/2 Kasım 1912)

Çorlu'da Birinci Şark Ordusu Kumandanlığına

İkinci Şark Ordusu bu akşam mühim bir muzafferiyât elde etmiştir. Üçüncü Kolordu sol cenâhıyla (kanadıyla) öğleden evvel devâm ettiği harekât-ı taarruziyesi düşmânın şimâl-i garbi (kuzeybatı) istikametinde çekilmeye devamını intâc eylemiştir (sonuçlandırmıştır). Pınarhisar sırtlarının garb istikametinde çekilen bazı yol kollarının dahi görüldüğü taharriyât (araştırmalar) tarafımdan verilen tafsilât üzerine beyân olunur.

İkinci Şark Ordusu'nun birkaç gündür tevâli (devam) eden muvaffakiyetinin sebeb-i âsliyesi kolordu ve fırka (tümen) kumandanlarının bizzat hatt-ı harbte bulunarak her türlü mezâhim (eziyetler) ve müşkilât-ı harbiyeye tahammül ile efradı dâime teşeccü ve tergibte bulunmaları olduğunu tahkikât-ı vâkıâ neticesinden (erlerin yiğitlik gösterdiği ve istekli oldukları olayların araştırılması sonucu) anlaşılmış olmakla Birinci Şark Ordusu kıtaâtının (birliklerinin) dahî onlara imtisâlen (uygun) hareket eylemeleri tavsiye olunur.

Mabeyn-i Hümâyûn Başkitâbetine
Bâb-ı Âlîye (İstanbul'a)
Harbiye Nezâretine

Vize havalisindeki İkinci Şark Ordusu bu akşam mühim bir muzafferiyât elde etmiştir. Sol cenâhın icrâ ettiği harekât-ı taarruziye düşmânın şimâl-i garbî istikâmetinde çekilmeye devâmını intâc eylemiş ve Pınarhisar sırtlarının garb istikametinde çekilen bazı yol kollarının görülmüş olunduğu alınan ma'lûmat üzerine arz olunur.

Arşiv No : 1-A-64
Klâsör No : 125
Dosya No : 15
Fihrist No : 4-20

Belge No : 2715

Belge No : 2715

Osmanlı Ordu-yu Hümâyûnu
Başkumandanlığı Vekâleti
Erkân-ı Harbiyyesi (kurmaylığı)
Aded
Gayet müsta'celdir (çok ivedi)

Karargâhta Mehmet Efendi'ye
Saat 10.30/40 sabah (10.30/40)

Birinci ve İkinci Şark (Doğu) Orduları Kumandanları

1. Düşmânın Çorlu ile Karıştıran arasındaki araziye kadar ilerlediği ve Kırkkilise Babaeski - Seydiler hattıyla Alpullar İstasyonu'na nakliyât-ı askeriye icrâ etmekte olduğu ve buna nazaran düşmânın ordumuzu hatt-ı ric'âtinden (geri çekilme hattından) ayırıp Istranca üzerine atmak istediği Birinci Şark Ordusu Kumandanlığı'ndan bildirilmiştir.

2. Ordu hatt-ı ric'atından ayrılarak şimâle (kuzeye) doğru atılmamak için Birinci ve İkinci Şark Orduları Ergene suyunun gerisinde ve Saray ile Karahasan köyü arasındaki sırtları işgal etmek üzere hatt-ı mezbure (adı geçen hatta) doğru hemen muntazaman yürüyüşe başlayacaklardır.

3. Vize Pınarhisar cihetlerindeki İkinci Şark Ordusu bu harekete daha evvel başlayacak ve mezkûr (adı geçen) ordunun kol nihâyeti Tatarlar deresinin gerisine geçinceye kadar Birinci Şark Ordusu mevziini muhâfazaya saî edecektir (çalışacaktır). Bu ordu bilhassa sol cenâhını (kanadını) kuvvetli bulundurarak düşmânın çevirmesine meydan vermeyecektir.

Süvâri fırkası (tümeni) sol cenâh ilerisinde bulunarak ve icab ederse kendini fedâ ederek ordunun ric'âtini te'mîn edecektir.

4. Ergene mevziinin işgalinde Karamehmet Meşe Çiftliği yolu her iki ordu beyninde (arasında) hatt-ı fasıl (ara hat) olacak ve târik-i mezbur (adı geçen yol) Birinci Şark Ordusu'na ait olacaktır.

5. Birinci Şark Ordusu Çorlu İstasyonu'nu muhâfaza edecek ve bu noktanın ilerisindeki şimendüfer köprülerini tahribe ve malzeme-i müteharrikeyi hemen geriye alarak düşmânın hattan istifadesine ma'ni olacaktır.

6. Bahren (deniz yoluyla) Midye'ye çıkarılmakta olan taburlar İkinci Şark Ordusu'na iltihâk etmek (katılmak) üzere doğruca Saray'a hareket ettirilecektir.

Başkumandanlık Vekili
Birinci Ferik (Orgeneral)

20 Teşrin-i Evvel 328
(2 Kasım 1912)

Arşiv No : 1-A-64
Klâsör No : 125
Dosya No : 15
Fihrist No : 11-4

Belge No : 2716

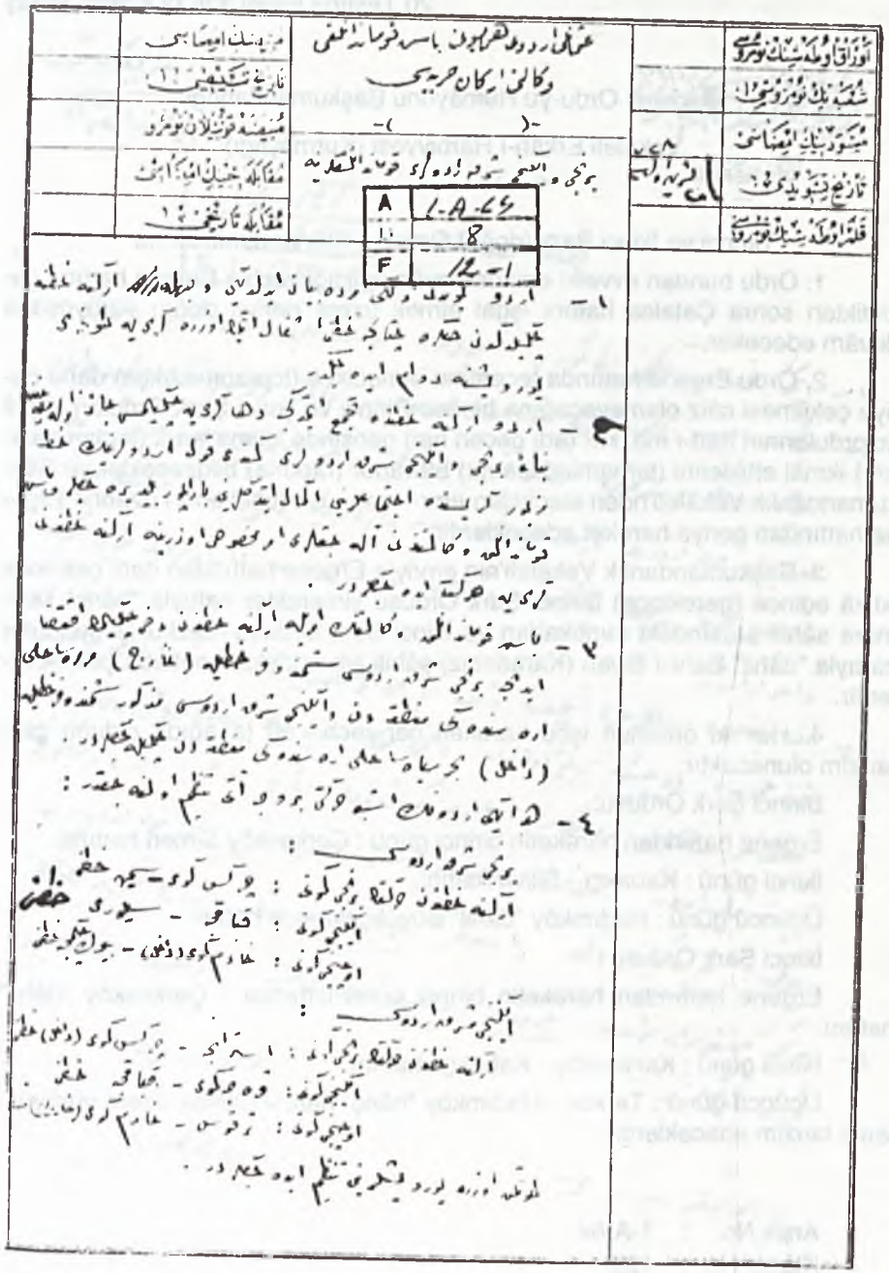

Belge No : 2716

20 Teşrin-i Evvel 328 (2 Kasım 1912)

Osmanlı Ordu-yu Hümâyûnu Başkumandanlığı

Vekâleti Erkân-ı Harbiyyesi (Kurmaylığı)

Birinci ve İkinci Şark (doğu) Orduları Kumandanlıklarına

1. Ordu bundan evvelki emirde beyân edildiği vechle Ergene hattına çekildikten sonra Çatalca hattını işgal etmek üzere geriye doğru yürüyüşüne devâm edecektir.

2. Ordu Ergene hattında tecemmu etmedikçe (toplanmadıkça) daha geriye çekilmesi câiz olamayacağına binâen Birinci ve İkinci Şark Orduları kendi kolordularının hatt-ı mezkûr (adı geçen hat) gerisinde içtima'larını (toplanmalarını) ikmâl ettiklerini (tamamladıklarını) bâ-rapor (raporla) bildirecekler ve Başkumandanlık Vekâleti'nden alacakları emr-i mahsûsa (özel emir) üzerine Ergene hattından geriye hareket edeceklerdir.

3. Başkumandanlık Vekâleti'nin emriyle Ergene hattından dahi çekilmek iktizâ edince (gerekince) Birinci Şark Ordusu şimendifer hattıyla "hâriç" Marmara sâhili arasındaki mıntıkadan ve İkinci Şark Ordusu mezkûr şimendüfer hattıyla "dâhil" Bahr-ı Siyah (Karadeniz) sâhili arasındaki mıntıkada çekileceklerdir.

4. Her iki ordunun işbu hareketi ber-vech-i âtî (aşağıda olduğu gibi) tanzîm olunacaktır.

Birinci Şark Ordusu:

Ergene hattından hareketin birinci günü : Çerkesköy Simen hattına.

İkinci günü : Kabakçı - Silivri hattını.

Üçüncü günü : Hadımköy "dâhil" Büyükçekmece hattını

İkinci Şark Ordusu :

Ergene hattından hareketin birinci günü Istranca - Çerkesköy "dâhil" hattını.

İkinci günü : Karacaköy - Kabakça hattını.

Üçüncü günü : Terkos - Hadımköy "hâriç" hattını tutmak üzere yürüyüşlerini tanzim edeceklerdir.

Arşiv No : 1-A-64
Klâsör No : 125
Dosya No : 15
Fihrist No : 12-1

Belge No : 2717

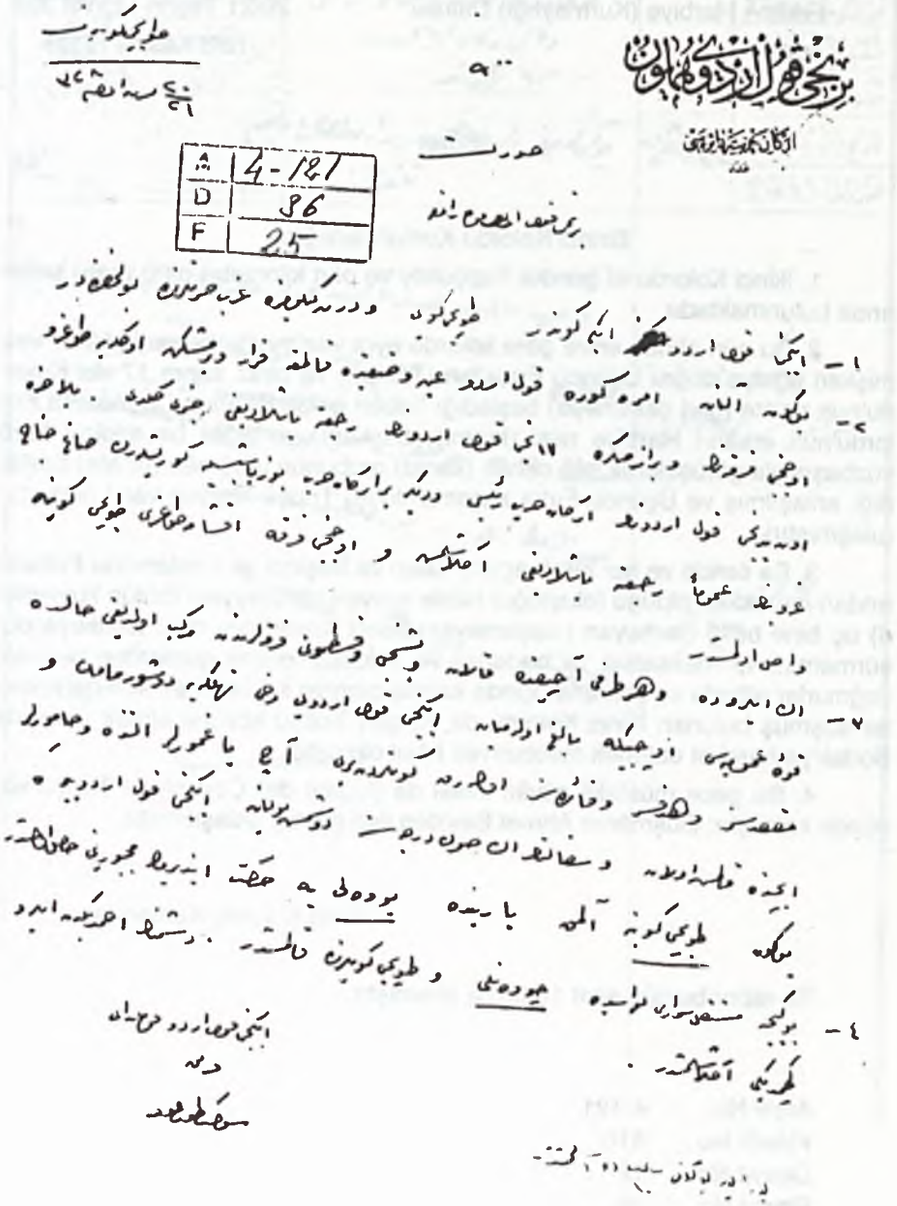

Belge No : 2717

Birinci Kolordu-yu Hümâyûnu
Erkân-ı Harbiye (Kurmaylığı) Dairesi
Adet

Topçuköyü'nden
20/21 Teşrin-i Evvel 328
(2/3 Kasım 1912)

Sûret

Birinci Kolordu Kumandanlığına

1. İkinci Kolordu iki gündür Topçuköy ve dört kilometre garb (batı) sırtlarında bulunmaktadır.

2. Bu gün alınan emre göre kolordu aynı vaz'iyyette kalmaya karar vermişken öğleye doğru Üçüncü Fırka'nın (Tümen) ve biraz sonra 17 nci Kolordu'nun ric'ate (geri çekilmeye) başladığı haberi geldi. Bil'âhire On Yedinci Kolordu'nun erkân-ı Harbiye reisi (kurmay başkanı) ve diğer bir erkân-ı harb yüzbaşısıyla görüşülerek sağ cenâh (kanat) grubunun umûmen (ric'ate) başladığı anlaşılmış ve Üçüncü Fırka akşama doğru Topçu köyüne vâsıl olmuştur (ulaşmıştır).

3. En ileride ve her tarafı açıkta kalan ve Beşinci ve Kastamonu Fırkalarından mürekkeb olduğu (oluştuğu) hâlde kuvve-i umûmiyyesi (bütün kuvvetleri) üç bine bâliğ olamayan (ulaşamayan) İkinci Kolordu'yu dahî tehlikeye düşürmemek ve maksatsız ve hedefsiz ve fâîdesiz olarak günlerden beri aç, yağmurlar altında ve çamurlar içinde kalmış olan ve sefâletin en son derecesine düşmüş bulunan İkinci Kolordu da bu gün Topçu köyüne almak yarın da Bodalı'ya hareket ettirmek mecburiyeti hâsıl olmuştur.

4. Bu gece müstakil süvâri livası da (tugayı da) Çövenli ve Topçu köyünde kalmıştır. Düşmânın Ahmet Bey'den ileri geçtiği anlaşılmıştır.

İkinci Kolordu Kumandanı

Bu rapor bu gün saat 10.00'da alınmıştır.

Arşiv No : 4-121
Klâsör No : 310
Dosya No : 12
Fihrist No : 25

Belge No : 2718

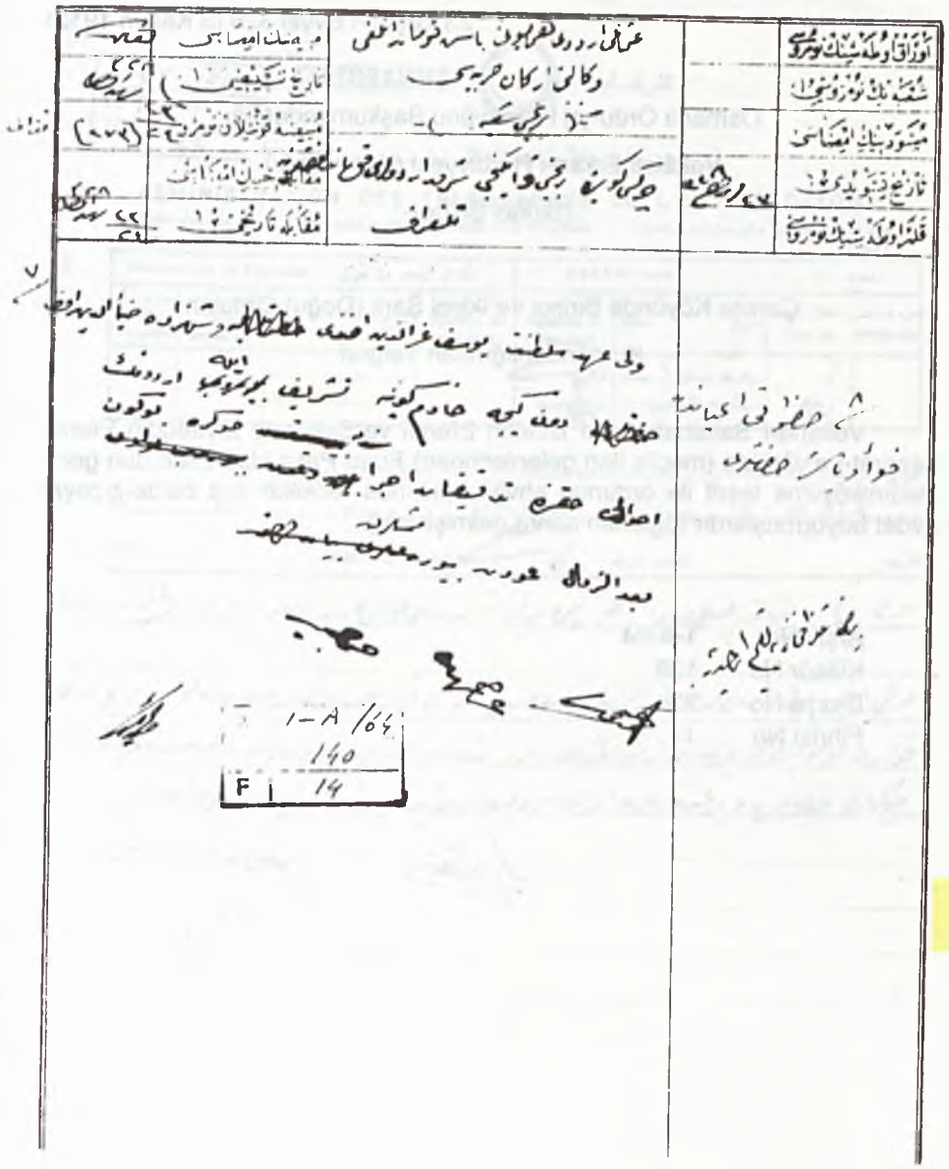

Belge No : 2718

23 Teşrin-i Evvel 328 (5 Kasım 1912)

Osmanlı Ordu-yu Hümâyûnu Başkumandanlığı

Vekâleti Erkân-ı Harbiyyesi (Kurmaylığı)

-(Birinci Şu'be)-

Çerkes Köyünde Birinci ve İkinci Şark (Doğu) Orduları

Kumandanlığından Telgraf

Veliahd-ı Saltanat Yusuf İzzettin Efendi ve Şehzade Ziyaeddin Efendi hazerât-ı a'yândan (meclis ileri gelenlerinden) Fuad Paşa Hazretleri dün gece Hadımköyü'ne teşrif ile ordunun ahvâli hakkında tedkikât icra ba'de-z-zevâl avdet buyurmuşlardır (öğleden sonra gelmişlerdir).

Arşiv No : 1-A-64
Klâsör No : 139
Dosya No : 73
Fihrist No : 14

Belge No : 2719

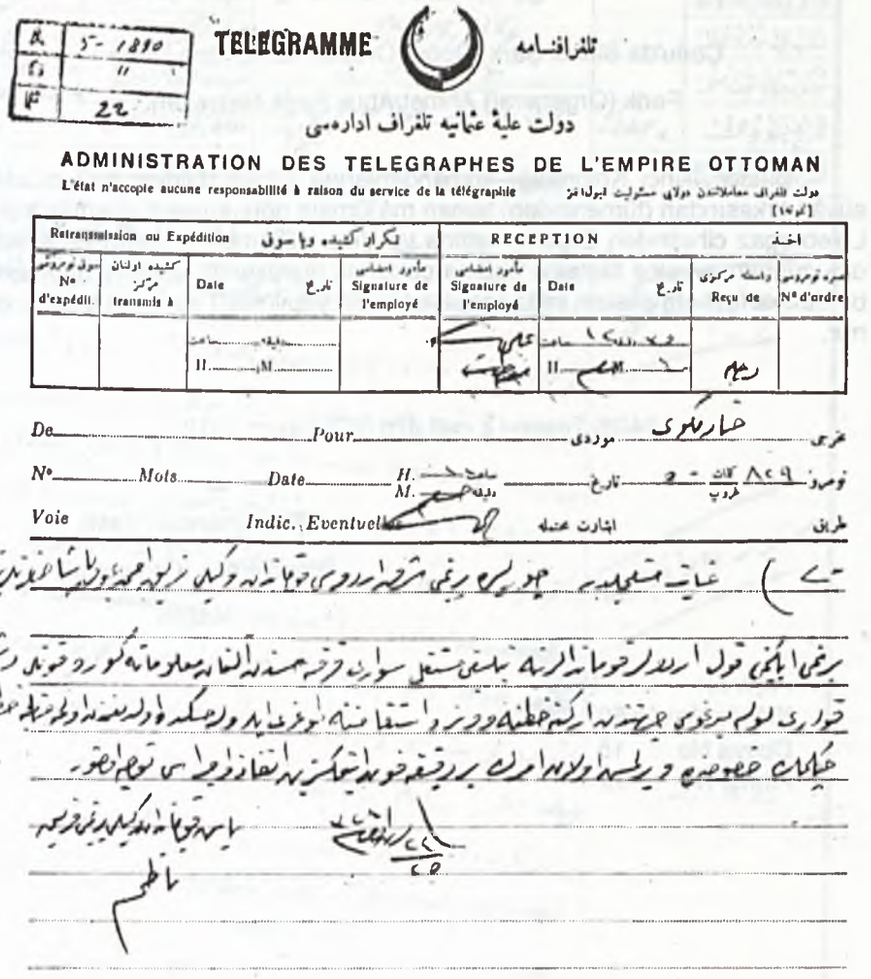

TELEGRAMME تلغرافنامه

دولت علیهٔ عثمانیه تلغراف اداره‌سی

ADMINISTRATION DES TELEGRAPHES DE L'EMPIRE OTTOMAN

L'état n'accepte aucune responsabilité à raison du service de la télégraphie

Retransmission ou Expédition				RECEPTION			
N° d'expédit.	transmis à	Date	Signature de l'employé	Signature de l'employé	Date	Reçu de	N° d'ordre
		H. M.			H. M.		

De ..... Pour ..... موردی ..... حسار کوی

N° ..... Mots ..... Date ..... H. M. ..... تاریخ

Voie ..... Indic. Eventuelles ..... اشارت محتمله ..... طریق

Belge No : 2719

Gayet müsta'celdir (ivedi) Şarköy

Çorlu'da Birinci Şark (Doğu) Ordusu Kumandan Vekili

Ferik (Orgeneral) Ahmet Abuk Paşa Hazretleri

Birinci, İkinci Kolordular kumandanlarına tebliği (bildirilmesi) müstakil süvâri fırkasından (tümeninden) alınan ma'lûmata göre kuvvetli düşmân kolları Lüleburgaz cihetinden Ergene hattına ve Vize istikametine doğru ilerlemekte olduğundan evvelce Metalce hattına çekilmek hususunda verilmiş olan emrin bir dakika fevt etmeksizin infâz (gecikmeksizin yapılması) ve icrâsı tavsiye olunur.

24/25 Teşrin-i Evvel 328 (6/7 Kasım 1912)

Başkumandan Vekili

Birinci Ferik (Orgeneral)

Nazım

Arşiv No : 5-1890
Klâsör No : 507
Dosya No : 15
Fihrist No : 22

Belge No : 2720

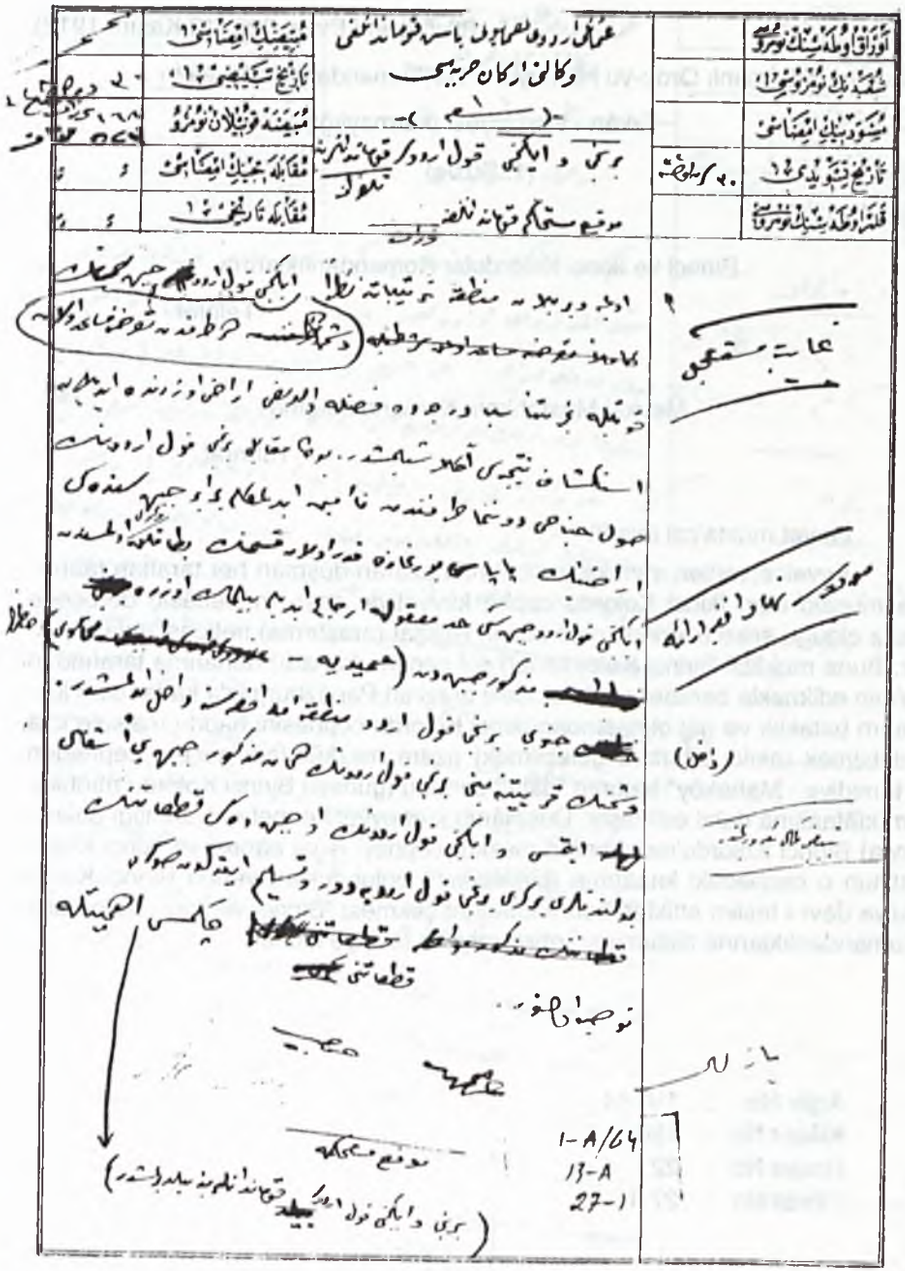

Belge No : 2720

30 Teşrin-i Evvel 328 (12 Kasım 1912)

Osmanlı Ordu-yu Hümâyûnu Başkumandanlığı Vekâlet-i

Erkân-ı Harbiyyesi (kurmaylığı)

(1. Şu'be)

Birinci ve İkinci Kolordular Kumandanlıklarına

Telgraf

Mevki-i Müstahkem Kumandanlığına

Tahrirât

Gayet müsta'cel (ivedi)

Evvelce verilen mıntıka tertibâtına nazaran düşmân her taraftan taarruza müsâid olan İkinci Kolordu cephe kuvvetiyle gayr-i mütenâsib derecede fazla olduğu arazi üzerinde elde edilen istikşâf (araştırma) netîcesi anlaşılmıştır. Buna mukâbil Birinci Kolordu'nun sol cenâhı (kanadı) donanma tarafından te'min edilmekle beraber cephesindeki arazinin Papazburgaz'a kadar olan kısmının bataklık ve göl olmasından İkinci Kolordu cephesini hadd-i ma'kule icrâ edebilmek (akılcı sınırlara gelebilmek) üzere mezkûr (adı geçen) cepheden "Hamidiye - Mahaköy" hattının "dâhil" cenûbu (güneyi) Birinci Kolordu mıntıkai müdâfaasına dahil edilmiştir. Düşmânın kurbuyyetine mebni (yakınlığı dolayısıyla) Birinci Kolordu'nun hemen mezkûr cepheyi işgal etmesi ve İkinci Kolordu'nun o cephedeki kıtaâtının (birliklerinin) bulundukları yerleri Birinci Kolordu'ya devr-i teslim ettikten sonra kıtaâtını çekmesi "Birinci ve İkinci Kolordular Kumandanlıklarına bildirmiştir" ehemmiyetle tavsiye olunur.

Arşiv No : 1-A-64
Klâsör No : 126
Dosya No : 22
Fihrist No : 27-1

Belge No : 2721

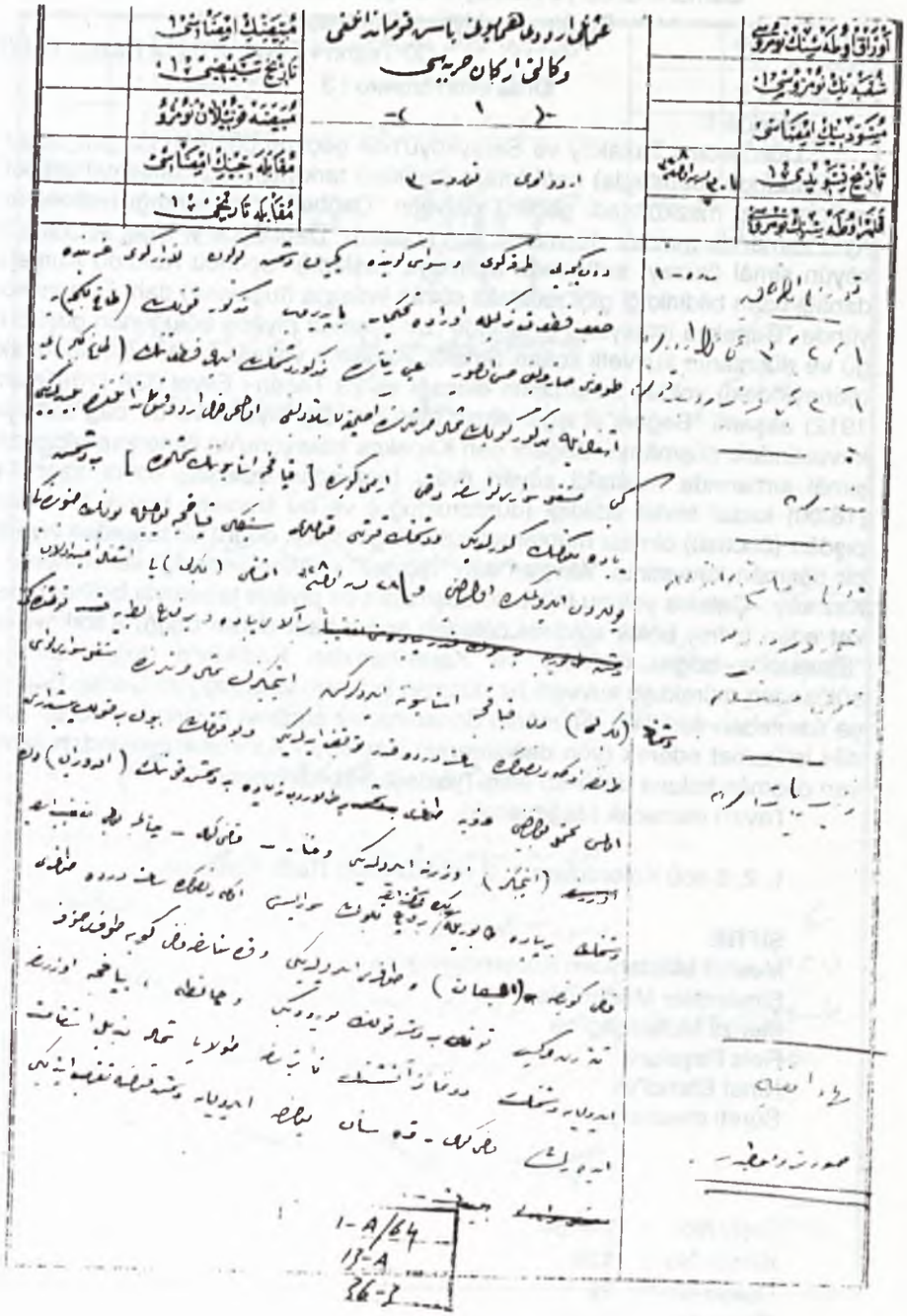

Belge No : 2721

Osmanlı Ordu-yu Hümâyûn Başkumandanlığı Vekâleti
Erkân-ı Harbiyyesi (Kurmaylığı)
30 Teşrin-i Evvel 328 (12 Kasım 1912)
Ordu Emri Numro : 3

Madde 1:

Dün geceyi Takaköy ve Sarayköyü'nde geçiren düşmân bu gün Lazarköy garbında (batısında) hafif kıtaât (birlikler) terkiyle orada tahkimat (berkitme) yaptırıp mezkûr (adı geçen) kuvvetin "Dağbeğce"ye sarktığı hissolunur. Aynı zamanda mezkûr düşmânın ileri kıtaâtını "Dağbeğce"yi işgal ile mezkûr köyün şimâl (kuzey) sırtlarında açılmaya başladığı Üçüncü Kolordu Kumandanlığı'ndan bildirildiği gibi müstakil süvâri livâsına (tugayına) dahi Ermeni köyünde "Çapakça istasyonu şimâlinde" bir düşmân piyâde bölüğünün görüldüğü ve düşmânın kuvvetli kolları Sinekli, Kapakça yoluyla bunun cenûbundaki (güneyindeki) yoldan ilerlemekte olacağı ve 28 Teşrin-i Evvel 328 (10 Kasım 1912) akşamı "Beğerli"yi işgal etmiş olan bir alay piyâde ve bir dağ batarya kuvvetindeki düşmânın "Beğerli"den Kapakça İstasyonu'na ilerlerken İşçigezin şimâl sırtlarında müstakil süvâri livâsı tarafından öğleden sonra saat 4'e (16.00) kadar tevkîf edildiği (durdurulduğu) ve bu kuvvetin büyük bir kolun pişdârı (öncüsü) olması muhtemel bulunduğu gruba doğru bir taburdan ziyâde bir düşmân kuvvetinin "Akviran"dan "İşçigez" üzerine ilerlediği ve Menenar - Kazıköy - Çatalca yolunu ta'kîb ile düşmânın bir piyâde taburuyla birlikte hareket eden (şifre) bölük süvârisi öğleden sonra saat dörde doğru Kadıköyü'ne "Elbasan"a doğru ilerlediği ve Karasinan'dan Kadıköy'e doğru sünuf-u sülûseden mürekkeb kuvvetli bir düşmân kolunun yürüdüğü ve Çanta, Bapakça üzerinden ilerleyen düşmânın donanmamız ateşinin te'sîrinden dolayı tebdil-i istikamet ederek (yön değiştirerek) Kadıköy - Karasinan yolundan ilerleyen düşmân koluna takarrüb ettiği (yaklaştığı) bildirilmiştir.

Tevzî'i olunacak (dağıtılacak)

1, 2, 3 ncü Kolordulara 1, 2 nci Mürettep Redif Kollarına

ŞİFRE
Mevki-i Müstahkem Kumandanlığı'na
Şimendifer Müdürü'ne
Menzil Müfettişliği'ne
Reis Paşalara
Nihat Efendi'ye
Sûreti mevcuttur.

Arşiv No : 1-A-64
Klâsör No : 126
Dosya No : 22
Fihrist No : 36-3

Belge No : 2722

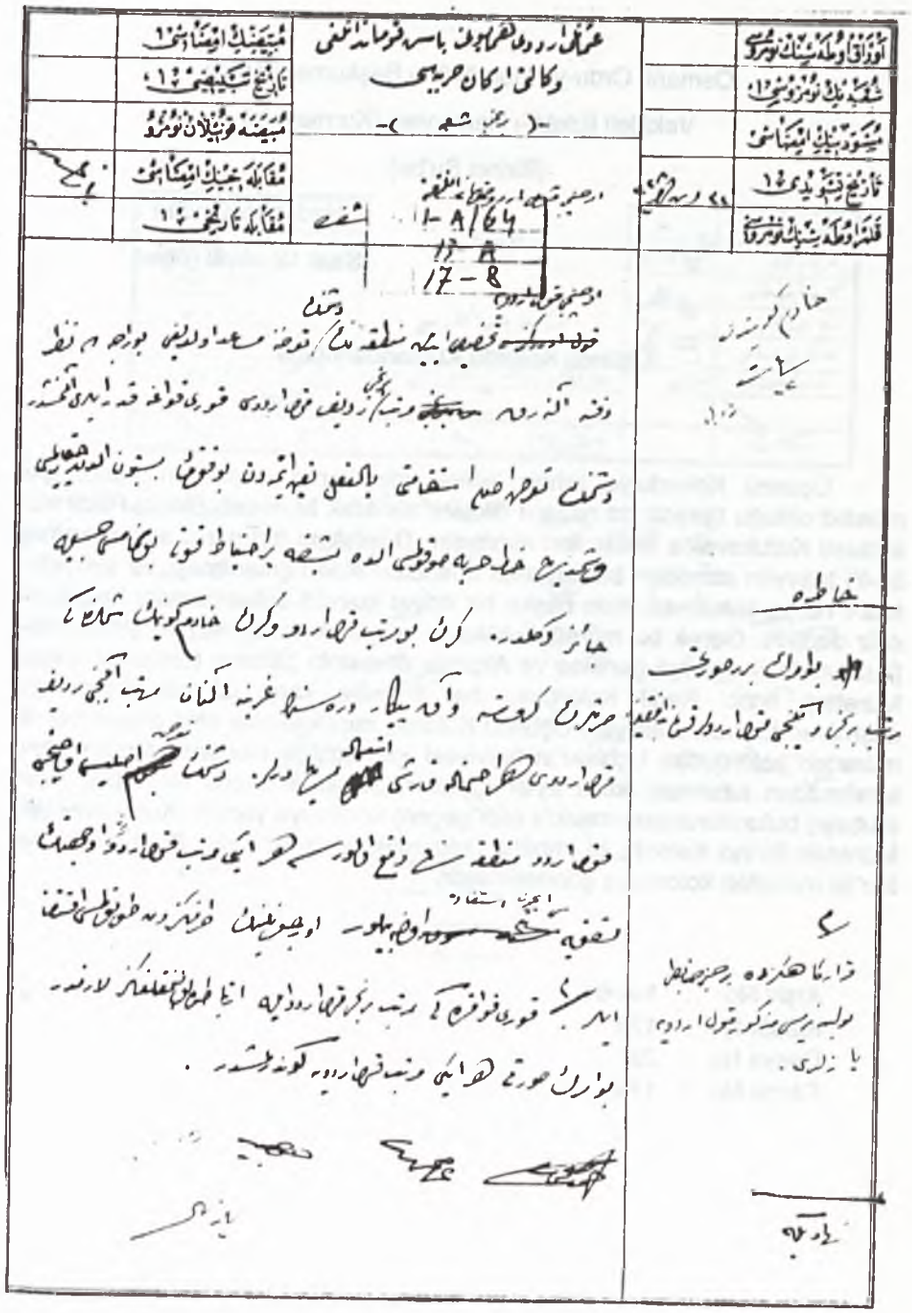

Belge No : 2722

31 Teşrin-i Evvel 328 (13 Kasım 1912)

Osmanlı Ordu-yu Hümâyûnu Başkumandanlığı

Vekâleti Erkân-ı Harbiyyesi (Kurmaylığı)

(Birinci Şu'be)

Hadımköyü'nden

Saat 12 zevâl (öğle)

Üçüncü Kolordu Kumandanlığına

Şifre

Üçüncü Kolordu'ya tahsis edilen mıntıkanın düşmânın taarruzuna müsâid olduğu buraca da nazar-ı dikkate alınarak Müretteb Birinci Redif Kolordusu Kurukavak'a kadar ileri alınmıştır. Düşmânın taarruz-u aslî istikameti bil-fi'l taayyün etmeden bu kuvvetin büsbütün elden çıkarılması ve şimdiden hatt-ı harbe sokulması elde başka bir ihtiyat kuvveti bulunmaması hesabıyle câiz değildir. Gerek bu müretteb kolordu ve gerek Hadımköy'ün şimâlindeki (kuzeyindeki) sırtların gerisine ve Akpınar deresinin garbına (batısına) alınan Müretteb İkinci Redif Kolordusu her ihtimâle karşı isti'mâl (kullanılan) düşmânın taarruz-u asliyesi Üçüncü Kolordu mıntıkasında vâkî olursa her iki müretteb kolordudan Uçhisar'ın takviyesi için istifâde olunabilir Orcivanlı'nın tarafınızdan tutulması iktizâ eyler (gerekir). Karargâhınızda bir haber zâbiti (subayı) bulundurulması mezkûr (adı geçen) kolorduya yazıldı. Kurukavak'taki Müretteb Birinci Kolordu ile irtibâtta bulunmaklığınız lâzımdır. Bu emrin sûreti her iki müretteb kolorduya gönderilmiştir.

Arşiv No : 1-A-64
Klâsör No : 126
Dosya No : 22
Fihrist No : 17-8

Belge No : 2723

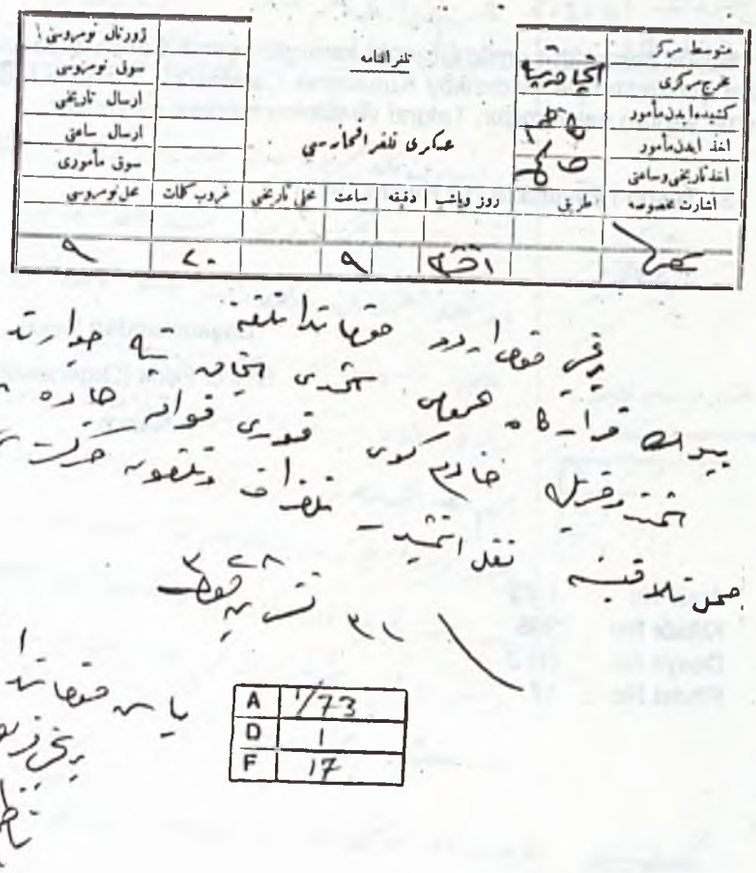

متوسط مرکز									زورنال نومروسی
عرج مرکزی									سوق نومروسی
کتیبه ایدن مأمور									ارسال تاریخی
اخذ ایدن مأمور									ارسال سامی
اخذ تاریخی وسامی									سوق مأموری
اشارت مخصوصه	طریق	روز وساعت	دقیقه	ساعت	محل تاریخی	غروب کلمات	محل نومروسی		

A	173
D	1
F	17

Belge No : 2723

Telgrafname

Mahrec (Çıkış) Merkezi: Sancaktepe Askerî

Telgrafhanesi

Büyük karargâh-ı umûmî (genel karargâh) şimdi Sancaktepe civârında Çatalca şimendiferiyle Hadımköy Kurukavak Caddesi'nin mahall-i telâkkisine (kesişme yerine) nakletmiştir. Telgraf ve telefon merkezi mevcuttur.

31 Teşrin-i Evvel 328 (13 Kasım 1912)

Başkumandan Vekili

Birinci Ferik (Orgeneral)

Nazım

Arşiv No : 1-73
Klâsör No : 308
Dosya No : (1) 2
Fihrist No : 17

Belge No : 2724

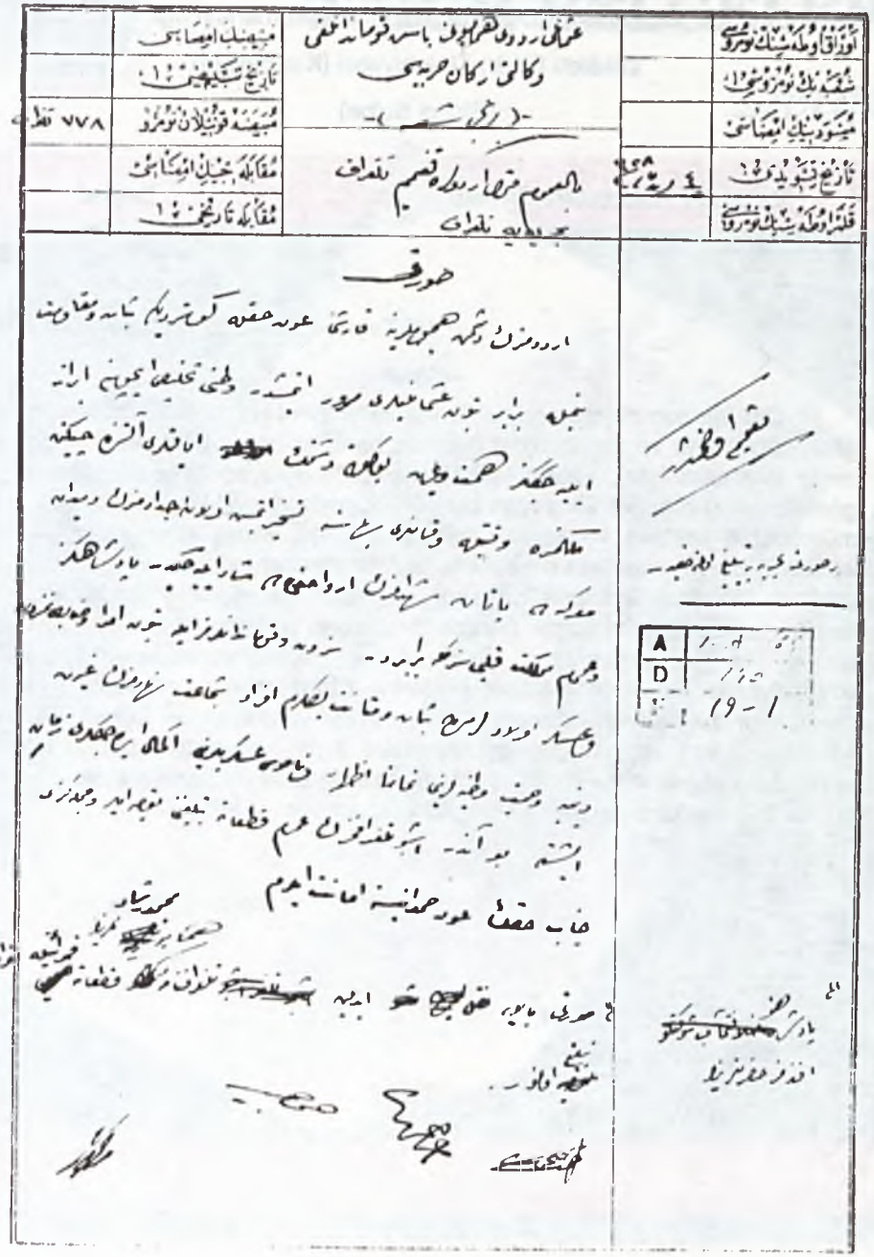

Belge No : 2724

Osmanlı Ordu-yu Hümâyûnu Başkumandanlığı

Vekâleti Erkân-ı Harbiyyesi (Kurmaylığı)

(Birinci Şu'be)

Bil-umûm Kolordulara Ta'mim Telgraf

Bahriye'ye Telgraf

4/5 Teşrin-i Sâni 328 (17/18 Kasım 1912)

Sûret

Ordumuzun düşmân hücumlarına karşı avn-i Hakla (Allah'ın yardımıyla) gösterdiği sebat ve mukâvemet benimle beraber bütün Osmanlıları sürûr etmiştir (sevindirmiştir). Vatanı tahlis içine ibrâz eyleyeceğiniz (kurtarmak için gösterdiğiniz) himmet ve gayret bu gün düşmânın ayakları altında çiğnenen mülkümüze vaktiyle ve kanları bahasına teshîr etmiş (ele geçirmiş) olan ecdâdımızın ve meydan-ı ma'rakede (savaş meydanında) yatan şühedâmızın ervâhını da (şehitlerimizin ruhlarını da) şâd eyleyecektir. Padişahınız ve umum memleket kalbi sizinle beraberdir. Sizden ve kumandanlarınız ile bütün ümera ve zâbitânımızdan (general ve subaylarımızdan) ve asker evlâtlarımdan sebat ve metânet beklerim. Efrâd-ı secât-ı nihâdımızın (yüce yaradılışımızın) gayret-i diniyeye ve hamiyet-i vataniyelerini tamamına izhâr (gösterecekleri) ve nâmus-ı askeriyelerini ikmâl edecekleri zaman işte bu andır. İşbu telgrafımın umum kıtaâta (birliklere) tebliğini tavsiye eyler cümlenizi cenâbı-ı Hakka avn-i hamdisine (Allah'a) emânet ederim.

Mehmet Reşat

Arşiv No : 1-A-64
Klâsör No : 139
Dosya No : 73
Fihrist No : 19-1